

8.....	پیشگفتار.....	
10.....	1- مرور قوانین و مقررات مرتبط با ح	
10.....	() -	-1-1
	قانون کار و ضوابط مربوط	-2-1
11.....	ی از کار مواد 4 5 190 قانون کار (69/8/29)	
13.....		-3-1
15.....	ی ی ی	-4-1
20.....	ی	-5-1
21.....	ی ی ی	-6-1
21.....	: ی	-1-6-1
22.....	: ی ی	-2-6-1
25.....	ی ی	-7-1
31.....	ی ی	-8-1
34.....		-9-1
34.....	: ی	-1-9-1
34.....	ی	-2-9-1
35.....	: ی که به امر قاچاق مبادرت می	-3-9-1
36.....	ی ی ی	-10-1
39.....	ی ی	-11-1
41.....		-12-1
41.....	: (کارمزد) کمی ی	-1-12-1
41.....		-2-12-1
42.....	: ی	-3-12-1
43.....	ی با روابط کار (راننده با شرکت، شرکت یکدی)	-13-1
44.....	ی	-1-13-1
44.....	ی	-2-13-1
45.....	ی ی ی	-3-13-1

- 45..... ی ی ی 4-13-1
- 46..... ی ی 5-13-1- ارایه سروی
- 46..... ی در شرکت ها و رانندگان 6-13-1- ی ی

2- ضوابط کلی مشخصات وسایل نقلیه حمل

- 49.....
- 50..... (ی ی ی) ی ی 1-2-
- 51..... ی ی 2-2-

2-3- تجهیزات مورد نیاز وسیله های حمل مسافر

- 52.....
- 53..... 1-3-2- جعبه کمک های اولیه
- 55..... 2-3-2- مثلث احتیاط ()
- 55..... 3-3-2- کپسول آتش نشانی
- 55..... 4-3-2- ی ی ()
- 55..... 5-3-2- چراغ چشمک LED

2-4- ی ی ی

- 56..... 1-4-2- پیشینه قانونی معاینه فنی
- 58..... 2-4-2- نحوه انجام معاینه فنی وسیله های نقلیه موتوری
- 68..... 3-4-2- دستورالعمل معاینه فنی وسیله های نقلیه موتوری
- 69..... 4-4-2- ترتیب آزمون ها در یک خط مکانیزه معاینه فنی خودروهای سنگین
- 70..... 5-4-2- آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو

2-5- ی ی ی سرعت و ضوابط سرعت وسیله نقلیه

- 74..... 1-5-2- تاثیر سرعت بر مسافت توقف
- 75..... 2-5-2- سرعت و وضعیت سطح روسازی
- 76..... 3-5-2- سرعت و طرح هندسی جاده
- 76..... 4-5-2- سرعت و قابلیت دید
- 76..... 5-5-2- سرعت و جریان ترافیک
- 77..... 6-5-2- ی
- 77..... 7-5-2- سرعت و هزینه های نگهداری
- 77..... 8-5-2-

3-

1-3- نقش ارتباطات در فعالیت

- 80.....
- 80..... 2-3-
- 82..... 3-3-
- 83..... 4-3- **تکریم مسافر**
- 84..... 5-3-

- 84..... -1-5-3
- 85..... -2-5-3
- 86..... رضایت مشتری -3-5-3
- 87..... بی -6-3
- 88..... ی 1-6-3
- 88..... ی ی نل و رانندگان شرکت ها -2-6-3
- 89..... ی -3-6-3
- 89..... ی -4-6-3
- 90..... ی به شکای -5-6-3
- 90..... اطلاع رسانی به مسافری -6-6-3
- 90..... وسیله نقلیه ایمن و سالم -7-6-3
- 91..... رعایت اصول و موازین بهداشتی -8-6-3
- 91..... ارائه سرویس غذا و نوشیدنی -9-6-3
- 93..... -4
- 93..... -1-4
- 93..... 1-1-4- بازرسی موتور اتوموبیل در حالت خاموش :
- 94..... 2-1-4- بازرسی موتور اتوموبیل در حالت روشن :
- 94..... 3-1-4- بازرسی اطراف وسیله نقلیه :
- 95..... 4-1-4- بازرسی کابین راننده :
- 97..... 5-1-4- بازرسی داخل وسیله نقلیه:
- 97..... ی ی -6-1-4
- 99..... ی ی کوپلی (کشی) -7-1-4
- 99..... بازرسی سایر قسمت‌های وسیله نقلیه: -8-1-4
- 103..... رسی مدارک -2-1-4
- 103..... کنترل و تأمین تجهیزات ضروری سفر: -3-1-4
- 104..... ی ی -2-4
- 104..... ی -1-2-4
- 105..... ی ی ی -2-2-4
- 105..... استفاده از آینه : -3-2-4
- 107..... 3-4- برنامه ریزی سفر:
- 109..... 4-4- اقدامات حین سفر
- 109..... 1-4-4- بازرسی وسیله نقلیه در حین سفر:
- 109..... 2-4-4- مدیریت سرعت و فاصله:
- 114..... 3-4-4- اصول رانندگی ایمن و تدافعی
- 114..... : -1-3-4-4
- 114..... ی: -2-3-4-4
- 115..... ی ی تکنیک -3-3-4-4
- 117..... 4-4-4- رانندگی در شرایط نامناسب جوی:

117	1-4-4-4- رانندگی در شب:
118	2-4-4-4- رانندگی در زمستان، برف و یخ
120	3-4-4-4- رانندگی در هوای بارانی:
121	4-4-4-4- رانندگی در هوای مه آلود:
121	5-4-4-4- رانندگی در تابستان ():
122	6-4-4-4- ی در کوهستان
125	5-4-4-4
125	1-5-4-4- ی ی
127	2-5-4-4
127	3-5-4-4- ی
129	4-5-4-4- ی
130	5-5-4-4- ترکیب یک
131	6-4-4-4

132..... -5-4

134..... 6-4- آشنایی با سیستم‌ها و تکنولوژی‌های جدید

134	1-6-4- ABS
135	2-6-4- سیستم تعلیق وسایل نقلیه نسل جدید
135	3-6-4- شیشه‌ها
135	4-6-4- آینه
135	5-6-4- سیستم‌های الکترونیکی تنظیم ارتفاع وسیله
136	6-6-4- سایر فن های نوین

139..... 5- بررسی و تشریح چند تصادف جاده‌ای مهم و علل مستقیم و غیرمستقیم آن

139	1-5- (1388)
141	2-5- کوار - شیپ (ی 1378)
142	3-5- ی ی -
143	4-5- تبرید -
143	5-5- ایر -
144	6-5- ی
145	7-5- یمشک -
146	8-5- اندیمشک (ی 1387)
147	9-5- (1376)
148	10-5- چشمه علی -
149	11-5- -

150..... کرج - -12-5

151.....

19				(1-1).
27	ی	ی		(2-1).
27	ی			(3-1).
32	ی			(4-1).
53	تعداد و نوع تجهیزات ایمنی و امدادی وسیله های نقلیه.....			(1-2).
54	ی	ی	جعبه کمک	(2-2).

ای در ایران در بین گزینه‌های دیگر حمل از اهمیت زیادی برخوردار است به طوری که جایی حدود 95 درصد از کالا و مسافر از طریق جاده انجام می‌شود. از طرف دیگر میزان متوفیان و مجروحان ای در ایران به طور نگران کننده طوری که 1385 27500 نفر کشته و 280000 . این مسئله توجه بیشتر به حمل ضرورت می‌دهد. های اخیر اقدامات گسترده‌ای در جهت ارتقاء ایمنی حمل صورت گرفته است که می‌توان به افزایش نظارت بر ترافیک جاده ، کارگیری سیستم‌های هوشمند نظیر دوربین‌های کنترل سرعت در بزرگراه ، نوسازی ناوگان عمومی بار و مسافر، فرهنگ‌سازی از طریق رسانه گروهی و ... اشاره کرد.

، اجتماعی و فرهنگی کشور توجه ویژه‌ای به ایمنی حمل

ای به عنوان متولی و سیاستگذار حمل

با سیاست های کلان کشور، اقداماتی نظیر شناسایی و حذف نقاط حادثه‌خیز، تجهیز و تقویت پلیس به ابزارهای نوین نظارتی و مهمتر از همه آموزش دست‌اندرکاران حرفه حمل و نقل را در دستور کار خود قرار داده است. براین اساس دوره‌های آموزشی مختلفی نظیر آموزش حمل مواد خطرناک، آموزش قوانین و مقررات حمل ، آموزش آئین بارهای عادی و ترافیکی در راه‌های کشور و آموزش نحوه بارگیری، حمل و مهار ایمن بار را برای دست‌اندرکاران حمل ای اعم از شرکت‌ها و متصدیان، رانندگان، کارکنان پلیس راه ها و کارشناسان بخش ایمنی سازمان و نقل و پایانه . اما رانندگانی که قصد ورود به این حرفه را دارند، می‌بایست آموزش کامل‌تری ببینند. ها می‌بایست شامل همه مواردی باشد که در حرفه شغلی خود به آن نیازمندند. از قوانین و مقررات حمل بار در جاده‌های کشور گرفته تا نحوه بارگیری و مهار بار و همچنین حمل برخی بارهای خاص نظیر بارهای ترافیکی . از آنجاکه قابل قبولی در این زمینه وجود ندارد، شرکت آرمان تردد پارس برآن شد تا با کمک تجربیات خود در تدوین آئین های مرتبط، این مهم را به انجام رساند. کتاب حاضر نتیجه این تلاش است. امید است که این کار قدمی کوچک در راه افزایش ایمنی جاده کشور و کاهش آمار سوانح جاده .

مرور قوانین و مقررات مرتبط با حمل

-1

۱۱

-1-1

(-)

1311، قوانین مربوط به تجارت و شرکت طور کامل شرح داده است.

تاکنون اصلاحیه‌هایی به این قانون اعمال شده است. بنابراین، این قانون به عنوان قانون بالادستی هر فعالیت تجاری محسوب می‌شود.

در این جا بایستی یاد آوری کنیم که در قانون تجارت، شرکت‌های تجاری به هفت گروه تقسیم بندی می‌شوند که عبارتند از :

1- شرکت سهامی

2- شرکت با مسوولیت محدود

3- شرکت تضامنی

4- شرکت مختلط غیر سهامی

5- شرکت مختلط سهامی

6- شرکت نسبی

7- شرکت تعاونی

شرکت‌های خصوصی تأسیس شده، بیش تر در یکی از انواع ردیف اول و دوم فوق می‌باشد. از میان

فوق، در مورد شرکت‌های تعاونی دو دستگاه ناظر برای صدور مجوز و نظارت بر عملکرد آن

یعنی متقاضیان تأسیس، تشکیل و فعالیت شرکت‌های تعاونی حمل نقل، ابتدا می‌بایست از اداره کل

تعاون شهری هر شهرستان تحت ضوابط و قوانین بخش تعاونی، شرکت خود را تشکیل دهند و از طریق اداره کل

و نقل جهت ثبت و طی مراحل بعدی معرفی گردند. 1377

کالا و مسافر، تأسیسات و تجهیزات مورد نیاز در تأسیس و بهره‌برداری از این‌گونه شرکت‌ها با شرایط تشکیل و برداری از شرکت‌های خصوصی متفاوت است.

در نود و سومین جلسه شورای عالی هماهنگی ترابری کشور مصوب 1368/10/19، ضوابط تشکیل

شرکت‌های تعاونی حمل‌ونقل خود راننده بار و مسافر بیان شده که موارد مهم آن به شرح زیر می‌باشد:

- راننده عضو می‌بایست مالکیت حداقل سه دانگ از وسیله نقلیه را دارا باشد.

- حداقل تعداد اعضا دویست نفر می‌باشد. اما این شرط، مانع از تشکیل شرکت با تعداد کم تر بنا به

تشخیص معاونت حمل و هماهنگی با سازمان مرکزی تعاون کشور نخواهد بود.

به لحاظ این که در شرکت‌های تعاونی، اعضا اتوبوس‌دار هستند، در تشکیل این کت طور طبیعی شاهد وجود اتوبوس‌های ملکی توسط شرکت خواهیم بود و مطابق با ضوابط در نظر گرفته شده، میزان مساحت مورد نیاز برای ترمینال نیز تابعی از تعداد اعضای اتوبوس‌دار می‌باشد.

همچنین در اردی بهشت ماه سال 1383 برای هر چه بیش تر فراهم نمودن زمینه‌های شرکت‌های تعاونی حمل (معاون توزیعی وزارتخانه مورد اشاره) ایی به امضا رسید که طی آن تشکیل شرکت‌های تعاونی حمل 20 نفر عضو ثابت امکان‌پذیر گردید.

در تمام دوران‌هایی که مبادرت به تعیین شرایط و ضوابط برای تأسیس و بهره‌برداری از شرکت و نقل بار و مسافر شده است، تأسیسات و تجهیزات در نظر گرفته شده، برای صدور مجوز حداقل امکانات مورد نیاز بوده است و متقاضیان در صورت تمایل خود، می‌توانستند امکاناتی بیش تر از استاندارد در نظر گرفته شده اختیار و خریداری کنند. 1377 و در هنگام بررسی و تجدید نظر در ضوابط عمومی تأسیس و بهره شرکت و نقل بار و مسافر، برای یکسان کردن شرایط و ضوابط و پرهیز از دوگانگی در ابلاغ ضوابط برای شرکت‌های تعاونی نیز، ضوابط شرکت‌های خصوصی در نظر گرفته شد. امروزه برای تأسیس شرکت تعاونی و نقل بار و مسافر امکاناتی مانند شرکت‌های خصوصی حمل و نقل مطالبه می‌شود.

1-2- موارد ضروری قانون کار و ضوابط مربوط به حوادث ناشی از کار مواد 4 5 190 قانون کار (69/8/29)

قانون کار و ضوابط مربوط به حوادث ناشی از کار نیز - طور که از اسم آن برمی‌آید - مربوط به کار می‌باشد. بنابراین نیاز است که رانندگان نیز با اصول مهم این قانون آشنا شوند. در این قسمت مواد مهم قانون کار و ضوابط مربوط به حوادث ناشی از کار ارایه می‌شود:

4- کارگاه محلی است که کارگر به درخواست کارفرما یا نماینده او در آن جا کار می‌کند، از قبیل موسسه‌های صنعتی، کشاورزی، معدنی، ساختمانی، ترابری، مسافربری، خدماتی، تجاری، تولیدی، اماکن عمومی و ...

همه تاسیساتی که به اقتضای کار، متعلق به کارگاه هستند از قبیل نمازخانه، ناهارخوری، تعاونی‌ها، شیرخوارگاه، مهد کودک، درمانگاه، حمام، آموزشگاه حرفه خانه، کلاس‌های سوادآموزی و دیگر مرکزهای آموزشی و اماکن مربوط به شورا و انجمن اسلامی و بسیج کارگران، ورزشگاه و وسایل ایاب و ذهاب و مانند آن‌ها، بخشی از کارگاه می‌باشند.

5- مه کارگران، کارفرمایان، نمایندگان آن‌ها و کارآموزان و نیز کارگاه‌ها مشمول مقررات این قانون می‌باشند.

190- مدت کار، تعطیلات و مرخصی‌ها، مزد یا حقوق صیادان، کارکنان حمل و نقل (هوایی، زمینی و دریایی) خدمه و مستخدمان منزل‌ها، معلولان و نیز کارگرانی که طرز کارشان به نحوی است که تمام یا قسمتی از

مزد و درآمد آن ها به وسیله مشتریان یا مراجعان تامین می شود و نیز کارگرانی که کار آن ها در ساعت های متناوب انجام می گیرد، در آیین هایی که توسط شورای عالی کار تدوین و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید، تعیین می .

در موارد سکوت، مواد این قانون حاکم است.

هم چنین براساس بند الف از ماده 15 آیین نامه اجرایی ضوابط و مزایا و مشاغل قابل شمول به نظام های کارمزدی، مزد ساعتی و کارمزد ساعتی، موضوع تبصره 2 35 قانون کار (70/11/19) کارمزد ساعتی در مورد متصدیان حمل و نقل کالا و مسافر مجاز می .

94- در مواردی که یک یا چند نفر از کارگران یا کارکنان واحدهای موضوع ماده 85 این قانون امکان وقوع حادثه یا بیماری ناشی از کار را در کارگاه یا واحد مربوطه پیش بینی نمایند، می توانند مراتب را به کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار، یا مسوول حفاظت فنی و بهداشت کار اطلاع دهند و این امر نیز بایستی توسط فرد مطلع شده در دفتری که به همین منظور نگهداری می .

- چنان چه کارفرما یا مسوول واحد، وقوع حادثه یا بیماری ناشی از کار را محقق نداند، موظف است موضوع را همراه با دلایل و نظرهای خود به نزدیک ترین اداره کار و امور اجتماعی محل اعلام نماید. اداره کار و امور اجتماعی مورد اشاره موظف است در اسرع وقت توسط بازرسان کار به موضوع رسیدگی و اقدام لازم را معمول نماید.

95- مسوولیت اجرای مقررات و ضوابط فنی و بهداشت کار، بر عهده کارفرما یا مسوولان واحدهای موضوع ذکر شده در ماده 85 این قانون خواهد بود. هرگاه بر اثر عدم رعایت مقررات مورد اشاره از سوی کارفرما یا ای رخ دهد شخص کارفرما یا مسوول مورد اشاره، از نظر کیفری و حقوقی و نیز مجازات ج در این قانون، مسوول است.

1- کارفرما یا مسوولان واحدهای موضوع ماده 85 این قانون موظف هستند کلیه حوادث ناشی از کار را در دفتر ویژه ای که فرم آن از طریق وزارت کار و امور اجتماعی اعلام می صورت کتبی به اطلاع اداره کار و امور اجتماعی محل برسانند.

2- چنان چه کارفرما یا مدیران واحدهای موضوع ماده 85 این قانون برای حفاظت فنی و بهداشت کار، وسایل و امکانات لازم را در اختیار کارگر قرار داده باشند و کارگر با وجود آموزش های لازم و تذکرات قبلی موجود، از آن ها استفاده ننمایند، کارفرما مسوولیتی نخواهد داشت. بروز اختلاف، رای هیات حل اختلاف نافذ خواهد بود.

171- متخلفان از تکلیف های مقرر در این قانون، حسب مورد مطابق مواد آتی با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به مجازات حبس یا جریمه نقدی و یا هر دو محکوم خواهند شد.

در صورتی که تخلف از انجام تکلیف های قانونی سبب وقوع حادثه ای گردد که منجر به عوارضی مانند نقص عضو و یا فوت کارگر شود، دادگاه مکلف است علاوه بر مجازات های مندرج در این فصل، نسبت به این موارد طبق قانون تعیین تکلیف نماید.

183- کارفرمایانی که برخلاف ماده 148 این قانون از بیمه نمودن کارگران خود خودداری نمایند، علاوه بر تادیبه کلیه حقوق متعلق به کارگر (سهم کارفرما) با توجه به شرایط و امکانات خا طی و مراتب جرم به جریمه نقدی معادل دو تا ده برابر حق بیمه مربوطه محکوم خواهند شد.

-3-1

اگر رانندگان بخواهند در قالب یک شرکت تعاونی به کار مشغول شوند، نیاز دارند تا اصول کلی قانون تعاون . بنابراین در این قسمت مواد مهم این قانون ارایه می .

1- هدف های بخش تعاونی عبارت است از :

- 1- ایجاد و تامین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل.
- 2- قرار دادن وسایل کار در اختیار کسانی که قادر به کارهستند، ولی وسایل کار ندارند.
- 3- پیشگیری از تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه های خاص جهت تحقق عدالت اجتماعی.
- 4- جلوگیری از کارفرمای مطلق شدن دولت.
- 5- گرفتن مدیریت و سرمایه و منافع حاصله در اختیار نیروی کار و تشویق بهره برداری مستقیم از حاصل کار خود.
- 6- پیشگیری از انحصار، احتکار، تورم و اضرار به غیر.
- 7- توسعه و تحکیم مشارکت و تعاون عمومی بین همه مردم.
- 9- شرایط عضویت در تعاونی :

- 1- تابعیت جمهوری اسلامی ایران.
- 2- عدم ممنوعیت قانونی و حجر (عدم سابقه ارتشا، اختلاس و کلاهبرداری).
- 3- خرید حداقل سهام مقرر در اساسنامه.
- 4- درخواست کتبی عضویت و تعهد رعایت مقررات اساسنامه تعاونی.
- 5- عدم عضویت در تعاونی مشابه.

12- خروج عضو از تعاونی اختیاری است و نمی منع کرد.

- در صورتی که خروج عضو موجب ضرری برای تعاونی باشد، وی ملزم به جبران است.

13- در موارد زیر، عضو از تعاونی اخراج می :

- 1- از دست دادن هر یک از شرایط عضویت مقرر در این قانون.
- 2- عدم رعایت مقررات اساسنامه و سایر تعهدهای قانونی پس از دو اخطار کتبی توسط هیأت مدیره به فاصله 15 روز از تاریخ اخطار دوم با تصویب مجمع عمومی عادی.
- 3- ارتکاب اعمالی که موجب زیان مادی تعاونی شود و وی نتواند ظرف مدت یک سال آن را جبران نماید یا عملی که به حیثیت و اعتبار تعاونی لطمه وارد کند یا با تعاونی رقابتی ناسالم بنماید.

- تشخیص موارد فوق بنا به پیشنهاد هر یک از اعضای هیأت مدیره یا بازرسان و تصویب مجمع عمومی خواهد بود.

14- در صورت فوت عضو، ورثه وی که واجد شرایط و ملتزم به رعایت مقررات تعاونی باشند، عضو تعاونی شناخته شده و در صورت تعدد، بایستی ما به التفاوت افزایش سهم ناشی از تعدد خود را به تعاونی بپردازند. اما اگر کتبی اعلام نمایند که مایل به ادامه عضویت در تعاونی نیستند و یا هیچ کدام واجد شرایط نباشند، عضویت لغو می شود.

- اگر تعداد ورثه بیش از ظرفیت تعاونی باشد، یک یا چند نفر به تعداد مورد نیاز تعاونی با توافق سایر وراثت، عضو تعاونی شناخته می شود.

15- در صورت لغو عضویت به سبب فوت، استعفا، انحلال و اخراج، سهم و کلیه حقوق و مطالبات عضو برابر مقررات اساسنامه و قرارداد منعقد شده محاسبه و به دیون تعاونی تبدیل می شود و پس از کسر بدهی وی به تعاونی، به او یا ورثه اش حداکثر ظرف مدت 3

51 52 69 قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (70/6/13)

51- شرکت ها و اتحادیه های تعاونی با رعایت این قانون، پس از تهیه طرح و تصویب آن به کیفیتی که در آیین نامه اجرایی مشخص خواهد شد باید مدرک های زیر را برای تشکیل و ثبت ارائه دهند :

1- صورت جلسه تشکیل مجمع مؤسس و اولین مجمع عمومی و اسامی اعضاء و هیأت مدیره منتخب و

2- اساسنامه مصوب مجمع عمومی.

3- درخواست کتبی ثبت.

4- طرح پیشنهادی و ارائه مجوز وزارت تعاون.

5- رسید پرداخت مقدار لازم التأمیه سرمایه.

6- 2 32

- هیأت مدیره پس از اعلام قبولی، مکلفند با انجام تشریفات مقرر نسبت به ثبت تعاونی اقدام نمایند.

52- اداره ثبت شرکت ها موظف است پس از دریافت اسناد و مدارک لازم، اقدام به ثبت تعاونی ها نماید.

69- مه شرکت ها و اتحادیه های تعاونی موظفند حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، اساسنامه خود را با این قانون تطبیق دهند و پس از تأیید وزارت تعاون، تغییرهای اساسنامه خود را به عنوان تعاونی به ثبت برسانند، در غیر این صورت از مزایای مربوط به بخش تعاونی و این قانون برخوردار نمی شود.

2 آیین نامه اجرایی قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران (71/5/14)

2- هیأت مؤسس داوطلب تأسیس شرکت تعاونی تولیدی یا توزیعی اعم از یک یا چند منظوره مکلف است برای گرفتن مجوز تأسیس شرکت تعاونی مطابق بند (4) (51) قانون، مدرک های زیر را همراه تقاضانامه تأسیس به وزارت ارایه نماید :

- طرح توجیهی، مشتمل بر ضرورت تأسیس شرکت تعاونی و ارایه دلایل توجیهی مبنی بر تناسب هدف های تشکیل شرکت با هدف ها و برنامه های مصوب جمهوری اسلامی ایران، و نیز ذکر میزان سرمایه ثابت گردش مورد نیاز طرح.

- تعداد و مشخصات داوطلبان، تجربه و مهارت های آنان در رشته فعالیت مورد نظر.

- شرکت های تعاونی تولیدی یا توزیعی علاوه بر گرفتن مجوز تشکیل از وزارت، برای انجام فعالیت حسب قوانین و مقررات موظف به گرفتن مجوز لازم از دستگاه های مرتبط نیز می .

1-4- دستورالعمل صدور، تمدید، تعویض و لغو برگ فعالیت رانندگان حمل

هر راننده برای حمل بار و مسافر به اسنادی نیاز دارد. این اسناد شامل کارت هوشمند، کارت سلامت، دفترچه کار و البته در آینده برخی از این اسناد حذف .
ها در کارت هوشمند ذخیره می . این مدارک در بخش 1-5 به تفصیل شرح داده شده است. اما رانندگان می بایست با نحوه صدور، تمدید و لغو دفترچه کار اطلاعاتی داشته باشند. در این قسمت به مواد مهم این دستورالعمل اشاره می :

ماده یک : در این مجموعه دستورالعمل، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می :

- ای و یا مراکز استانی آن می .

- همه اشخاصی که مطابق آیین نامه راهنمایی و رانندگی مجاز به رانندگی با وسایل نقلیه عمومی و مسافری مربوطه می .

- دفترچه کار (برگ فعالیت) : دفترچه یا برگه ای است که مطابق ضوابط مندرج در این دستورالعمل، به عنوان مجوز فعالیت رانندگان در بخش حمل و نقل عمومی بین شهری صادر گردیده و به منزله شناسنامه فعالیت راننده می . این دفترچه یا برگه ممکن است به صورت الکترونیکی () یا غیرالکترونیکی باشد؛ در هر صورت در این دستورالعمل از آن به عنوان "دفترچه کار" نام برده می .

- فرم شناسایی رانندگان : فرمی است که خلاصه اطلاعات مربوط به رانندگان () حمل و نقل عمومی بین شهری در آن درج می شود.

: صدور دفترچه کار

: شرایط مربوط به صدور دفترچه کار راننده به شرح زیر می :

1- 23 سال و حداکثر 66 .

- 2- داشتن گواهینامه معتبر رانندگی متناسب با نوع وسیله نقلیه مورد استفاده و مشروط بر این که یک سال تمام از تاریخ صدور گواهینامه متقاضی گذشته باشد. در صورت نیاز، اصالت گواهینامه بایستی از اداره راهنمایی و رانندگی محل صدور استعلام شود.
- 3- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی سوم راهنمایی.
- 4- دارا بودن کارت صحت و سلامت جسمی و روحی از مراجع ذی صلاح بهداشتی و درمانی کشور.
- 5- داشتن تابعیت ایرانی.
- 6- های عمومی آموزشی کوتاه مدت مطابق ضوابط سازمان که در آینده اعلام خواهد شد.
- 7- عدم سوء پیشینه موثر کیفری و نداشتن ممنوعیت قانونی برای رانندگی با وسایل نقلیه مربوطه

1: اتباع خارجی در صورت داشتن پروانه کار معتبر از سوی وزارت کار و امور اجتماعی و احراز سایر شرایط ماده 2 می‌توانند درخواست صدور دفترچه کار نمایند. بدیهی است مدت اعتبار دفترچه کار صادره بایستی بیش تر از مدت اعتبار پروانه کار باشد.

2: فهرست رانندگان محروم از رانندگی، بایستی از طرف پلیس راه به سازمان حمل و نقل و پایانه- بدیهی است که در صورت عدم اعلام پلیس راه، فرض بر عدم محرومیت راننده گذاشته

3: صدور دفترچه کار برای افراد بازنشسته ممنوع می

: مدارک مورد نیاز جهت صدور دفترچه کار عبارت است از :

- 1- درخواست کتبی مبنی بر تقاضای صدور دفترچه کار فعالیت در یکی از دو بخش باری یا مسافری به همراه نشانی و شماره تلفن محل سکونت متقاضی
- 2- تصویر همه صفحه های شناسنامه، گواهینامه رانندگی معتبر، مدرک تحصیلی و کارت صحت و سلامت جسمی و روحی.
- 3- تصویر کارت پایان خدمت سربازی یا معافیت دایم برای متقاضیان مرد (مطابق قانون خدمت وظیفه عمومی (1364)
- 4- دو قطعه عکس 3*4 تمام رخ مربوط به یک سال اخیر.
- 5- اصل و تصویر فیش واریزی مربوط به صدور دفترچه کار به حساب مربوطه.
- 6- رایحه گواهینامه معتبر از مراجع مورد تایید سازمان مبنی بر اتمام دوره آموزشی موضوع بند 6 ماده دو که در آینده اعلام خواهد شد.
- 7- رایحه گواهی یا معرفی نامه معتبر ممههور به مهر سازمان تامین اجتماعی
- 8- رایحه گواهی عدم سوء پیشینه موثر کیفری
- 9- رایحه معرفی نامه از انجمن های صنفی رانندگان بار و مسافر در شهرستان و یا استان مربوطه و در صورت عدم وجود انجمن از کانون مرتبط

: نحوه صدور دفترچه کار به شرح زیر می :

پس از ارایه مدارک مورد اشاره در ماده فوق و کنترل شرایط آن و در صورت نداشتن سابقه اخذ دفترچه کار (این دستورالعمل) فرم شناسایی رانندگی و فرم تقاضای دفترچه کار مربوطه (بار یا مسافر) تکمیل و در سیستم رایانه‌ای مربوطه ثبت می‌گردد و پس از اختصاص شماره شناسایی، دفترچه کار با مدت اعتبار یکساله برای متقاضی از سوی سازمان صادر خواهد شد. مبلغ صدور دفترچه کار مطابق مصوبه مجمع عمومی سازمان می .

1 : کنترل انطباق تصویر با اصل مدارک مورد اشاره ماده قبل بر عهده مرجع صادرکننده دفترچه کار یا تحویل گیرنده مدارک مربوط می .

تمدید دفترچه کار :

: دارنده دفترچه کار مکلف است حداقل یک ماه قبل از انقضای مدت اعتبار دفترچه کار، نسبت به تمدید آن از طریق مرجع صادرکننده اقدام نماید. مدارک مورد نیاز جهت تمدید دفترچه کار به شرح زیر می :

- 1- ارایه درخواست کتبی از سوی راننده.
- 2- ارایه تصویر کارت سلامت معتبر اخذ شده از مراجع مرتبط.
- 3- ارایه گواهینامه معتبر رانندگی با وسیله نقلیه مربوطه و نداشتن ممنوعیت قانونی در خصوص تمدید دفترچه کار که از طریق تخلف های ثبت شده در دفترچه کار راننده قابل احراز است.
- 4- ارایه مدرکی دال بر رعایت تابعیت ایرانی یا داشتن پروانه کار معتبر در مورد اتباع خارجی.
- 5- ارایه مدرکی (تصویر شناسنامه یا کارت ملی) دال بر این که سن متقاضی از 68 .
- 6- ارایه معرفی نامه از انجمن های صنفی رانندگان بار و مسافر در شهرستان و یا استان مربوطه و در صورت عدم وجود انجمن از کانون مرتبط

: در صورت دارا بودن شرایط مورد اشاره در ماده قبل و پس از کنترل اعتبار بیمه و گواهینامه رانندگی راننده و در صورت لزوم، تصحیح اطلاعات مربوط به فرم شناسایی رانندگان (در موارد تغییر در هر یک از اقلام اطلاعاتی مربوط با دریافت مدارک مستند) و در صورت عدم وجود ممنوعیت های پیش بینی شده مربوط به تخلف های مندرج در این آیین نامه، دفترچه کار جدید با اعتبار دوساله توسط مرجع صادرکننده آن برای راننده

: چنان چه دارنده دفترچه کار ظرف مدت یک سال از تاریخ اتمام اعتبار دفترچه کار، نسبت به تمدید آن اقدامی ننماید، دفترچه کار مورد اشاره باطل و از درجه اعتبار ساقط تلقی می . بدیهی است که در صورت تمایل راننده به ادامه فعالیت در حمل و نقل برون شهری، بعد از مدت یاد شده به عنوان متقاضی جدید با

: تعویض دفترچه کار یا صدور المثنی

: در صورت اتمام صفحه های دفترچه کار و تغییر در هر یک از اقلام اطلاعاتی مربوط به راننده مندرج در دفترچه کار و یا غیر قابل استفاده شدن دفترچه کار، لازم است متقاضی ضمن رعایت مفاد ماده 5

به ارایه دفترچه کار قبلی و یک قطعه عکس اقدام نماید و با تامین موارد مورد اشاره، از سوی سازمان دفترچه کار جدید جهت متقاضی صادر می . مبلغ تعویض دفترچه کار مطابق مصوبه مجمع عمومی سازمان می .

1 : مدت اعتبار دفترچه کار جدید، معادل مدت اعتبار مانده از دفترچه کار قبلی (

وجود ممنوعیت خاص مندرج در آیین) می .

2 : در صورت تغییر نوع فعالیت (باری یا مسافری) گذراندن دوره آموزشی مرتبط با آن مطابق بند 6

ماده دو الزامی است. تغییر نوع فعالیت، حداقل بایستی شش ماه از صدور دفترچه کار گذشته باشد، ضمن این که دفترچه کار قبلی اخذ و بایگانی می . تغییر نوع فعالیت در طول دوره اعتبار دفترچه کار حداکثر دو بار امکان پذیر است.

3 : در موارد غیرقابل استفاده شدن دفترچه کار، ارایه لاشه جهت صدور دفترچه جدید کفایت می نماید.

: صدور دفترچه کار المثنی فقط در موارد مفقود، سرقت یا معدوم شدن امکان پذیر است و با رعایت

موارد زیر قابل انجام می :

1) اعلام به نیروی انتظامی و اخذ گواهی از مراجع ذی صلاح در خصوص موضوع با ذکر چگونگی مورد.

م به ذکر است ارایه گواهی از پلیس راه ناجا مبنی بر عدم ضبط دفترچه در واحدهای پلیس راه به علت تخلف یا تصادف منجر به جرح یا فوت نیز ضروری است.

2) ارایه تعهد محضری در خصوص پذیرش مسوولیت عواقب ناشی از هرگونه سوء استفاده احتمالی و عودت دفترچه کار در مواردی که پدید (مفقودی سرقتی)

3) ارایه تصویر یک نوبت آگهی مبنی بر مفقود شدن یا به سرقت رفتن دفترچه کار در یکی از روزنامه

کثیرالانتشار.

مبلغ صدور دفترچه کار المثنی مطابق مصوبه مجمع عمومی سازمان می .

1 : ازمان می تواند حداکثر تا شش ماه (

تشخیص سازمان) بعد از تاریخ درخواست متقاضی و با رعایت مفاد ماده 3 این دستورالعمل، نسبت به صدور المثنی اقدام نماید که در این صورت قید مهر المثنی در دفترچه کار (3) الزامی می .

2 : صدور دفترچه کار المثنی برای هر راننده حداکثر برای دو مرتبه امکان پذیر می .

: ضوابط و شرایط لغو دفترچه کار

: از بین رفتن هر یک از شرایط و ضوابط مربوط به صدور دفترچه کار، موجب می شود دفترچه کار

ه کار معتبر مجاز به رانندگی با وسایل

نقلیه عمومی جاده ای نمی .

ماده یازده : در صورت بروز هر یک از تخلف های مندرج در جدول ذکر شده در این ماده، متناسب با نوع

تخلف، دفترچه کار راننده متخلف به شرح جدول مورد اشاره لغو می :

(1-1).

	ردیف
<p>دفترچه کار مربوطه متناسب با چگونگی تخلف و به تشخیص پلیس و برای بار اول از یک ماه تا شش ماه و در صورت تکرار به مدت یک ضبط می .</p>	<p>1 واگذاری دفترچه کار به غیر و همچنین دخل و تصرف در مطلب</p>
<p>دفترچه کار مربوطه متناسب با شدت و چگونگی تخلف، به تشخیص پلیس برای بار اول از یک ماه تا یک سال ضبط و در صورت تکرار به طور دایم لغو می .</p>	<p>2 حمل مواد مخدر و سایر کالاهای قضایی مبنی بر محکومیت راننده</p>
<p>انجام این قبیل تخلف ها، علاوه بر برخورد قانونی جاری، تا سه مرتبه در دفترچه کار مربوطه ثبت می . برای بار سوم، دفترچه کار راننده در قبال ارایه رسید، توسط ماموران پلیس اخذ و مراتب از طریق پاسگاه پلیس راه مربوطه به انضمام دفترچه کار به قرارگاه پلیس راه استان گزارش می . قرارگاه پلیس راه در صورت دریافت دفترچه کار راننده برای اولین بار به مدت یک ماه، برای دومین بار به مدت چهار ماه و برای سومین بار به مدت هشت ماه نسبت به ضبط دفترچه کار راننده اقدام خواهد نمود.</p>	<p>3 نرسانیدن م</p>
	<p>5 سبقت غیرمجاز</p>
	<p>6 سرعت غیرمجاز</p>
	<p>7 تجاوز یا انحراف به چپ</p>
	<p>8 رانندگی با وسایل نقلیه عمومی بیش</p>
	<p>9 حمل بار یا مسافر اضافه بر ظرفیت</p>
	<p>10 عدم رعایت شوونات و موازین شرعی و اخلاقی در حین سفر</p>
	<p>11 عدم استفاده از تجهیزات هشداردهنده</p>
<p>12 دستکاری در تاخوگراف (برای وسایل نقلیه ملزم به)</p>	
<p>قرارگاه پلیس راه برای اولین بار به مدت سه ماه ، برای دومین بار به مدت شش ماه و برای سومین بار به مدت یک سال نسبت به ضبط دفترچه کار راننده اقدام خواهد نمود.</p>	<p>13 تخلف منجر به بروز تصادف منتهی به</p>
<p>قرارگاه پلیس راه برای اولین بار به مدت شش ماه و در صورت تکرار، به مدت دو سال نسبت به ضبط دفترچه کار راننده اقدام خواهد نمود.</p>	<p>14 تخلف منجر به بروز تصادف منتهی به</p>
<p>قرارگاه پلیس راه برای اولین بار به مدت یک ماه، برای دومین بار به مدت سه ماه و برای سومین بار به مدت شش ماه نسبت به ضبط دفترچه کار راننده اقدام خواهد نمود.</p>	<p>15 جابجایی بار یا مسافر بدون بارنامه یا صورت وضعیت و یا استفاده مکرر از یک بارنامه صادر شده توسط مشمولان 6 1368 ...</p>

1: در مورد تخلف های موضوع بندهای این ماده (به غیر 3) دفترچه کار از سوی قرارگاه پلیس راه استان به سازمان/ اداره کل حمل و نقل و پایانه

2: در صورت ضبط دفترچه کار بیش از 3 مرتبه و برای بار چهارم، در مورد تصادف های منتهی به فوت در صورت تقصیر راننده برای بار سوم و هم چنین برای حمل مواد مخدر و سایر کالاهای قاچاق مشروط به صدور رای مراجع ذی صلاح قضایی مبنی بر محکومیت راننده برای بار دوم، دفترچه کار وی از طریق قرارگاه پلیس / اداره کل حمل و نقل و پایانه های استان مربوطه ارسال می شود تا نسبت به لغو دایم آن اقدام

3: در موارد ارتکاب بیش از یک تخلف در زمان واحد ()، محرومیت های پیش بینی شده برای هر یک از تخلف ها با یکدیگر جمع می شود و مجموع آن ها اجرا و اعمال خواهد شد.

4: در اجرای این ماده، راننده مربوطه در مدت ضبط دفترچه کار، حق فعالیت در بخش حمل و نقل عمومی جاده ای را ندارد و در صورتی که دفترچه کار راننده شاغل در بخش حمل و نقل مسافر لغو گردد، وی تحت هیچ شرایطی مجاز به فعالیت در بخش حمل و نقل مسافر نمی . هم چنین در صورت صدور رای مراجع قضایی مبنی بر محرومیت از رانندگی و اعلام مراتب از سوی پلیس راه به سازمان، دفترچه کار مربوطه در مدت محرومیت لغو می .

1-5- مدارک مورد نیاز رانندگان

رانندگانی که در بخش حمل و نقل عمومی در جاده ها فعالیت می کنند، بایستی علاوه بر مدارک عمومی از قبیل گواهینامه رانندگی متناسب با خودرو، بیمه نامه شخص ثالث و کارت معاینه فنی خودرو، مدارک زیر را نیز :

1- **دفترچه کار** : دفترچه کار راننده، برگ فعالیت وی است که به استناد ماده (6) ای صادر می

پلیس راه در آن درج می . براساس تبصره ذیل ماده (6) داشتن دفترچه کار ممنوع است و سازمان می تواند در صورت تخلف راننده، در هر نوبت حداکثر به مدت 6 ماه دفترچه وی را ضبط نماید.

2- **کارت شناسایی هوشمند** : کارت شناسایی هوشمند راننده که عکس دار می

ای به منظور تسهیل در امر حمل و نقل و شناسایی رانندگان بین شهری و کنترل رانندگان در حین تردد از مبدا تا مقصد صادر می گردد؛ همه رانندگان دارای دفترچه کار که در حمل و نقل عمومی فعالیت می نمایند، بایستی با مراجعه به سازمان استان ها نسبت به تکمیل فرم پرسشنامه و اخذ کارت اقدام نمایند.

3- **کارت صحت و سلامت جسمی و روحی** : همه رانندگان بخش حمل و نقل عمومی بایستی از طریق () نسبت به دریافت کارت صحت و سلامت جسمی و روحی اقدام نمایند و به طور سالیانه آن را تمدید نمایند.

چنان چه هر شرکت حمل و نقلی به رانندگان بدون داشتن مدرک های فوق، بار تحویل نماید، به استناد () () () (3) آیین نامه حمل بار و مسافر، متخلف محسوب می شوند و شرکت مورد اشاره را قانونی لازم به کمیسیون ماده (12) معرفی می نمایند.

4- **کارت شناسایی ناوگان حمل و نقل** : طرح شناسایی ناوگان حمل و نقل فقط یک طرح آماری است و به منظور نگهداری اطلاعات ناوگان طراحی گردیده است. در فرم شناسایی ناوگان، مشخصات وسیله نقلیه بیان شده و هدف اصلی، جمع اطلاعات ناوگان است و مسایل جانبی نظیر صدور کارت آمار و برچسب فقط برای هماهنگی با پلیس راه و شرکت های حمل و نقل در جهت هدایت ناوگان فاقد کارت آمار به مراکز آمارگیری پیش بینی گردیده است. هم چنین از کارت مورد اشاره در پایانه ها نیز استفاده می

نکته : ندگانی که به سفرهای برون مرزی اعزام می گردند، علاوه بر مدارک عمومی رانندگی، بایستی گواهینامه بین المللی رانندگی، بیمه بین المللی وسیله نقلیه، کاپوتاژ و گذرنامه مخصوص رانندگان که از آن به عنوان دفترچه خروج نام برده می

6-1- **ناد حمل و نقل داخلی و بین المللی مسافر**

ونقل داخلی یا بین المللی مسافر نیاز است تا مدارکی تهیه گردد. این مدارک عبارتند از:

1-6-1- **اسناد حمل و نقل داخلی مسافری:**

صورت وضعیت: صورت وضعیت مسافری؛ فرمی است که طرح آن توسط وزارت راه و ترابری (

) تهیه و توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی چاپ می

آن به میزان 1000 ریال برای حمل مسافر جاده ای در اختیار شرکت های مسافربری قرار داده می -
20 کیلومتر از آن استفاده گردد. وضعیت مسافری براساس ماده (5)

شرکت های مسافربری اجباری می باشد و در صورت عدم استفاده، تخلف شرکت در کمیسیون ماده (5) که در ها تشکیل می گردد، مطرح شده با آنان برخورد قانونی به عمل می آید و براساس ماده 6 قانون یاد شده، ون داشتن صورت وضعیت مسافری نسبت به جابه جایی مسافر اقدام نمایند و یا مسافر همراه ها با مشخصات مسافرینی که در صورت وضعیت قید شده است مطابقت نداشته باشد عمل آنان تخلف محسوب می شود و پلیس راه موظف است ضمن صدور برگ اخطاریه؛ آن 200/000 ریال جریمه نماید و تخلف آنان را نیز در دفترچه کار ثبت کند.

بلیت مسافر: هر شرکت مسافربری موظف است براساس مواد (3) (4) (5)

به چاپ بلیت که مشخصات مسافر و مبدأ و مقصد سفر، ساعت و تاریخ سفر در آن قید شده باشد اقدام نموده و

فرین تسلیم نمایند و چنانچه ظرفیت ماشین تکمیل نباشد، به همان تعداد بلیت سفید ممهور به مهر شرکت در اختیار راننده قرار دهند و رانندگان موظف هستند برای مسافری بین راه بلیت صادر نموده، نام مسافر را در صورت وضعیت مسافری درج نمایند. عدم صدور بلیت مسافری از ناحیه شرکت تخلف محسوب و قابل طرح در کمیسیون ماده 12 می .

قرارداد وابستگی: هر راننده ی مالک وسیله نقلیه جهت فعالیت در حمل و نقل مسافری جاده ای بایستی با یکی از شرکت های مسافربری مجاز و دارای پروانه فعالیت قرارداد وابستگی منعقد نموده و نام شرکت مذکور را به عنوان مشخصه شرکتی که تابع آن است، بغل نویسی نماید که این موضوع از جهت شناسایی مسافرین و تطبیق وسیله سفر خود با نام شرکت قید شده در بلیت مسافری و همچنین از نظر شناسایی وسیله تحت پوشش شرکت حمل و نقل مسافر که مرتکب تخلفات حمل و نقلی می گردند، حائز اهمیت می باشد و هر وسیله نقلیه در زمان واحد فقط می تواند تحت پوشش یک شرکت مسافربری قرار داشته باشد.

1-6-2- اسناد حمل و نقل بین المللی مسافری:

کارنه دو پاساژ: مجوزی است که شرکت های حمل و نقل بین المللی مسافری از کانون جهانگردی و اتومبیل رانی اخذ نموده و آن را صادر و در اختیار راننده قرار می دهند تا وی به هنگام ورود و خروج وسیله نقلیه در گمرکات ارائه نماید. باتوجه به مصوبه اخیر هیأت وزیران در مورخ 1386/2/26 با رعایت شرط عمل متقابل و اخذ تعهد کتبی شرکت های حمل و نقل بین المللی ایران دارای مجوز از و ها و کامیون های خارجی در قلمرو جمهوری اسلامی ایران بلامانع اعلام شده، نیازی به اخذ تضمین و کارنه دو پاساژ نمی .

صورت وضعیت: صورت وضعیت مسافری، برگه ای است که لیست مسافرین در آن درج شده، مطابق با ماده

4 م تهیه، صادر و استفاده می .

بلیت مسافر: درباره بلیت مسافر، در بند توضیح داده شده است.

مقررات مربوط به نحوه تنظیم و استفاده از صورت وضعیت و بلیت مسافری

مستند به بند هفتم ماده پنج اصلاحی بموجب قانون اصلاح پاره ای از موارد قانون الزام شرکت - ای به استفاده از صورت وضعیت مسافری و برنامه مصوب 1381/1/18، مقررات ذیل در 6 3 تبصره به تصویب رسید.

1: تعریف های به کار برده شده در این مقررات به شرح زیر است:

: در این مقررات از این پس بجای عبارت قانون الزام شرکت ... کلمه قانون و بجای عبارت سازمان

ای کشور، کلمه سازمان و بجای عبارت شرکت و موسسه مسافری جاده ای کلمه

شرکت و موسسه بکار می .

: بلیت مسافری عبارت است از قرارداد حمل بین شرکت یا موسسه و یک شخص حقیقی که براساس آن، رکت یا موسسه مکلف به جابجایی مسافر از مبداء تا مقصد سفر در خلال یک دوره زمانی مشخص و با وسیله نقلیه معین می .

: صورت وضعیت مسافری در انواع ذیل تهیه و چاپ می :

- صورت وضعیت مخصوص اتوبوس مسافربری جاده‌ای داخلی.
- صورت وضعیت مخصوص مینی بوس و سواری مس ای داخلی.
- صورت وضعیت مخصوص سفر دربستی.
- صورت وضعیت مخصوص اتوبوس مسافربری جاده‌ای بین‌المللی.

2 : شرکت ها می‌بایست در هنگام تنظیم و استفاده از صورت وضعیت موارد ذیل را رعایت نمایند:

: تهیه صورت وضعیت از مجاری قانونی.

: دقیق مشخصات مسافر در صورت وضعیت و تکمیل کلیه مندرجات بصورت خوانا و بدون خط خوردگی و ممهور نمودن صورت وضعیت به مهر شرکت یا موسسه صادرکننده آن و تنظیم یکسان کلیه نسخ صورت وضعیت.

: صدور صورت وضعیت مسافری بصورت مکانیزه براساس شرایط ابلاغی از سوی سازمان.

: ایت ضوابط اختصاصی آرایه خدمات سفرهای دربستی ابلاغی از سوی سازمان در هنگام صدور صورت وضعیت مخصوص این .

: بازگرداندن صورت وضعیت 4 5 اصلاحی قانون الزام 1381.

3: شرکت ها در هنگام تنظیم و صدور صورت وضعیت، مجاز به انجام موارد ذیل نمی :
: واگذاری اوراق صورت وضعیت بصورت سفید به رانندگان و مالکان وسیله‌های نقلیه عمومی مسافری و اشخاص حقیقی یا حقوقی غیرمجاز.

: صدور صورت وضعیت برای وسیله‌های نقلیه پلاک سفید، دولتی و یا قرمز درون شهری، مگر در شرایط خاص و با اخذ مجوز و موافقت قبلی و کتبی سازمان.

: استفاده از اوراق انحصاری بجای صورت وضعیت 1.

: صدور صورت وضعیت جهت مینی ها در مسیرهای بالای 300 کیلومتر به جز سفرهای دربستی.

: صدور صورت وضعیت جهت رانندگان فاقد دفترچه کا (برگ فعالیت) .

4: شرکت ها می‌بایست برای وسیله‌های نقلیه عمومی که دارای شرایط زیر می‌باشند به تنظیم و صدور صورت وضعیت نمایند:

: دارای کارت آمار صادره از سوی سازمان.

: مجهز به ابزارهای ایمنی مطابق ماده 4 آیین ... 1378.

: بدون نقص فنی مطابق ماده 5 آیین ... 1378.

: مجاز به فعالیت در حمل و نقل جاده های ابلاغی از سوی سازمان.

: نویسی شرکت یا موسسه صادرکننده صورت وضعیت و یا دارای بغل‌نویسی شرکت یا موسسه طرف قرارداد با شرکت یا موسسه صادرکننده صورت وضعیت طبق بخشنامه ابلاغی از سوی سازمان.

: رانندگان وسیله‌های نقلیه یادشده می‌بایست دارای شرایط مقرر در ماده 3 آیین

1378 .

5: شکل و مشخصات بلیت و چگونگی صدور آن به شرح ذیل می‌باشد:

: هر شرکت یا موسسه می‌بایست دارای بلیت مخصوص به خود باشد و فقط نام و نشان ثبتی همان شرکت یا موسسه بصورت کاملاً مشهود و متمایز از سایر شرکت ها بر روی آن چاپ شود و هر بلیت دارای شماره سریال منحصر به فرد و بصورت مسلسل باشد .

: حداقل مشخصات بلیت شامل: نام و نام خانوادگی مسافر -

مقصد با تعدد پایانه مسافری و مسیرهای چندگانه، ذکر نام پایانه و مسیر حرکت الزامی است) - شماره ردیف صندلی - تاریخ و ساعت حرکت و صدور بلیت - مبلغ کرایه (از جمله میزان عوارض و بیمه) - نوع وسیله‌نقلیه - (ویژه یا عادی) می‌باشد .

: حداقل توضیحات شامل: نحوه استرداد یا تمدید بلیت - مقدار و نوع توشه معاف از کرایه - میزان پوشش بیمه مسافر در حین سفر - محدودیت زمان رانندگی و ضرورت توقف در زمان و مکان مناسب برای ادای نما صرف غذا و همچنین ضرورت پاسخگویی شرکت یا موسسه به شکایتهای مسافران می‌بایست در بلیت درج گردد.

: شرکت ها مکلف هستند برای مسافران بین راهی به تعداد لازم بلیت سفید ممهور به مهر شرکت یا موسسه و یا عبارت "بلیت بین راهی" در اختیار رانندگان قرار دهند . مسافران یاد شده نسبت به صدور و تسلیم بلیت و درج اسم آنان در صورت وضعیت اقدام نمایند.

: کلیه مشخصات بلیت می‌بایست بصورت خوانا و بدون خط خوردگی تکمیل و بلیت ممهور به مهر شرکت یا موسسه صادرکننده آن گردد.

: صدور بلیت برای اطفال کم 5 سال بدون اختصاص صندلی رایگان است.

: براساس شرایط اعلامی از سوی سازمان، بلیت باید به روش مکانیزه صادر شود.

: برای هر یک از مسافران می‌باید بلیت بصورت جداگانه و اختصاصی صادر گردد و در صورت داشتن توشه دار دو تکه بر روی

شرکت : ها مکلف هستند برای مسیرهای تعیین شده ذیل، بلیت‌هایی با مشخصات و توضیحات کم‌تر به صورت زیر صادر نمایند.

طول مسیر فعالیت	حداقل مشخصات بلیت	حداقل توضیحات بلیت
کم 50 کیلومتر	- تاریخ و ساعت حرکت - مبلغ کرایه (مانند بلیت شرکت واحد)	-
50 کیلومتر تا 150 کیلومتر	نام و نام خانوادگی مسافر - تاریخ و ساعت حرکت - مبلغ کرایه	نحوه استرداد بلیت و میزان پوشش بیمه مسافر

6: نام و نشان شرکت یا موسسه مندرج بر بلیت‌های صادره برای وسیله نقلیه عمومی می‌بایست همواره به طور دقیق با نام و نشان (نویسی) همکاری منعقد شده بین شرکت‌ها یا موسسه‌ها، صدور بلیت مخصوص هر شرکت یا موسسه توسط شرکت یا موسسه دیگر مانعی ندارد.

: تهیه و صدور بلیت سایر شرکت ها غیر از مجاری قانونی ممنوع است.

1-7- آشنایی با بیمه و الزام های آن

در کشور ایران، بیمه‌های مختلفی مرتبط با حمل و نقل وجود دارد که برخی از آن‌ها اجباری و برخی دیگر اختیاری هستند. در این قسمت با بیمه‌های مختلف و قوانین مربوطه آشنا می‌یید:

- بیمه شخص ثالث : 1 قانون بیمه اجباری دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل همه دارندگان وسایل نقلیه موتوری و انواع یدک و تریلر متصل به وسیله های نقلیه مزبور و ... مسؤول جبران خسارت های بدنی و مالی هستند که در اثر حوادث وسیله های نقلیه مورد اشاره و یا محموله های آن ها به اشخاص ثالث وارد می شود و مکلف هستند مسؤولیت خود را از این جهت در نزد شرکت سهامی بیمه ایران و یا یکی از مؤسسه های بیمه داخلی بیمه نمایند.

براساس تبصره ذیل ماده 1 ادت مورد اشاره در این قانون هر گونه تصادف یا سقوط یا آتش سوزی یا انفجار وسیله های نقلیه موضوع این ماده و نیز خسارت هایی است که از محموله های وسیله های مزبور به اشخاص ثالث وارد می . همه اشخاصی که به سبب حوادث وسیله های نقلیه موضوع این قانون، دچار زیان های بدنی یا مالی می شوند، از لحاظ این قانون ثالث تلقی می شوند؛ به جز اشخاص زیر :

1- بیمه : مالک یا راننده وسیله نقلیه مسؤول حادثه

2- کارکنان بیمه گذار مسؤول حادثه حین کار و انجام وظیفه

3- همسر، پدر، مادر، فرزندان، نواده ها و اجداد تحت تکفل بیمه‌گذار در صورتی که راننده یا بیمه

درباره راننده بیمه‌گذار و سایر افرادی که شخص ثالث بشمار نمی‌روند ولی در حادثه دچار خسارت می

باید از بیمه سرنشین استفاده نمود. هم چنین در مواردی که رای دادگاه بیش از تعهد های بیمه

می‌باشد نیز از این بیمه‌نامه استفاده می . این بیمه‌نامه جزئی از بیمه‌نامه شخص ثالث محسوب می شود و تابع

ضوابط این بیمه‌نامه محسوب می . نکته قابل ذکر آن است که تعهدهای این بیمه (بیمه سرنشین) حداکثر

100/000/000 ریال برای فوت و 10/000/000 ریال برای نقص عضو می . بنابراین با خرید همزمان

این دو بیمه (شخص ثالث و سرنشین) همه افراد داخل وسیله نقلیه اعم از ثالث و سرنشین تحت پوشش قرار

می‌گیرند، اگر چه تعهدات بیمه

مواردی که از شمول بیمه موضوع این قانون خارج است، عبارتند از:

1- خسارت های ناشی از فورس ماژور از قبیل جنگ، سیل، زلزله و ...

2- خسارت های وارده به وسایل نقلیه مورد بیمه و محموله های آن

3- خسارت های مستقیم یا غیرمستقیم ناشی از تشعشع های اتمی و رادیواکتیو

4- خسارت های وارده به متصرفان غیرقانونی وسیله های نقلیه یا به رانندگان فاقد گواهینامه

5- های ناشی از محکومیت جزایی و پرداخت جرایم.

6- خسارت های ناشی از حوادثی که در خارج از کشور اتفاق می .

تعهدهای مالی کامل هر بیمه‌نامه شخص ثالث هر ساله متغیر می‌باشد؛ به طور معمول دیه کامل هر سال

براساس اعلامیه قوه قضاییه منتشر می 1386 یه کامل هر انسان 350/000/000 ریال

بود که در ماه های حرام (- - -) یک سوم مبلغ مورد اشاره به آن اضافه می .

نکته 1- 1385 4 قانون بیمه اجباری شخص ثالث در کمیسیون اقتصادی مجلس اصلاح

گردید که براساس اصلاحیه جدید، رانندگان وسیله های نقلیه‌ای که قصد خروج از کشور را دارند، موظف هستند

هنگام خروج، مسوولیت خود را در قبال خسارت هایی که بر اثر حوادث وسیله های نقلیه مورد اشاره به سرنشینان

آن وارد می‌شود تا حد دیه کامل در ماه های حرام که کامل ترین نوع پوشش بیمه‌ای است بیمه کنند؛ در غیر این

صورت از خروج وسیله های نقلیه موصوف جلوگیری می .

نکته 2- 3 آیین (56) تعرفه مازاد مالی و بدنی مسوولیت مدنی دارندگان وسیله های نقلیه

موتوری زمینی در مقابل اشخاص ثالث (1386/6/19)، در صورتی که بیمه‌گذار در طول مدت اعتبار بی -

نامه خسارتی نداشته باشد، بیمه‌گر مکلف است از سال دوم به بعد تخفیف‌های زیر را در حق بیمه سالانه پوشش-

های اختیاری () بیمه شخص ثالث اعمال نماید:

(2-1). تخفیف‌های حق بیمه در صورت نداشتن تصادف

50%	35%	25%	15%	10%	5%

نکته 3- 4 آیین‌نامهٔ مورد اشاره، جریمه تعدد خسارت در بخش تعهدهای پوشش‌های اختیاری () بیمه شخص ثالث مشابه ماده 13 آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه شخص ثالث به ترتیب زیر محاسبه و اعمال می‌شود:

(3-1). جریمه تعدد خسارت در بخش تعهدهای اختیاری

بیش از چهاربار			
100%	60%	40%	20%

نکته 4- 5 آیین‌نامهٔ فوق، تعهد بیمه‌گر از لحاظ تعداد افراد زیان دیده در مورد سرنشینان وسیله نقلیه مورد بیمه، محدود به ظرفیت مجاز وسیله نقلیه می‌شود.

نکته 5- تعهد بیمه‌گر نسبت به جبران خسارت مالی در طول مدت قرارداد، حداکثر تا میزان مبلغ مقرر در بیمه‌نامه می‌شود.

نکته 6- از تاریخ انتقال وسیله نقلیه همه تعهدهای ناشی از قرارداد بیمه موضوع این قانون به انتقال گیرنده وسیله نقلیه منتقل می‌شود و انتقال گیرنده تا پایان مدت قرارداد بیمه، بیمه‌گر است.

نکته 7- حداقل مبلغ بیمه موضوع این قانون (قانون بیمه اجباری شخص ثالث) در بخش خسارت بدنی، معادل حداقل ریالی دیه یک نفر در ماه‌های حرام و در بخش خسارت مالی، معادل حداقل دو و نیم درصد (2/5%) تعهدهای بدنی خواهد بود. بیمه‌گذار می‌تواند برای جبران خسارت‌های بدنی و مالی بیش از حداقل مزبور، بیمه اختیاری دریافت نماید.

نکته 8- بیمه‌گر موظف است در انجام تعهدهای مندرج در این قانون، خسارت وارده به زیان دیدگان را بدون لحاظ جنسیت و مذهب تا سقف تعهدهای بیمه‌نامه پرداخت نماید. (2 4 قانون بیمه اجباری شخص ثالث)

نکته 9- در صورت اثبات عمد راننده در ایجاد حادثه توسط مراجع قضایی و یا رانندگی در حالت مستی، یا استعمال مواد مخدر و روانگردان مؤثر در وقوع حادثه، یا در صورتی که رانندهٔ مسبب، فاقد گواهینامه رانندگی باشد،

یا گواهینامه او متناسب با نوع وسیله نقلیه نباشد، شرکت بیمه موظف است بدون اخذ تضمین، خسارت زیان دیده را پرداخت نماید و پس از آن می‌تواند به قایم مقامی زیان دیده از طریق مراجع قانونی برای استرداد تمام یا بخشی از مبلغ پرداخت شده به شخصی که موجب خسارت شده است، مراجعه نماید. (6 قانون بیمه اجباری شخص 1347 1387/4/16 کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی)

نکته 10- به منظور حمایت از زیان دیدگان حوادث رانندگی، خسارت های بدنی وارد به اشخاص ثالث که به علت فقدان یا انقضای بیمه بلان قرارداد بیمه، تعلیق تامین بیمه‌گر، فرار کردن و یا شناخته نشدن مسؤول حادثه و یا ورشکستگی بیمه‌گر قابل پرداخت نباشد یا به طور کلی خسارت های بدنی خارج از شرایط بیمه (7 توسط صندوق مستقلی به نام صندوق تامین خسارت های بدنی پرداخت خواهد .) 10 قانون بیمه اجباری شخص ثالث)

نکته 11- بیمه‌گر موظف است حداکثر پانزده روز پس از دریافت مدرک های لازم، خسارت متعلقه را پرداخت نماید. (15)

نکته 12- در حوادث رانندگی منجر به خسارت مالی، پرداخت خسارت به صورت نقدی و با توافق زیان دیده و شرکت بیمه مربوط صورت می‌گیرد. در صورت عدم توافق دوطرف درباره میزان خسارت قابل پرداخت، شرکت بیمه موظف است وسیله نقلیه خسارت دیده را در تعمیرگاه مجاز و یا تعمیرگاهی که مورد قبول زیان دیده باشد، تعمیر نماید و هزینه‌های تعمیر را تا سقف تعهدهای مالی مندرج در بیمه‌نامه مورد اشاره پرداخت نماید.

نکته 13- شرکت های بیمه مکلف هستند خسارت مالی ناشی از حوادث رانندگی موضوع این قانون را در مواردی که وسیله - های نقلیه مسبب و زیان دیده در زمان حادثه دارای بیمه‌نامه معتبر باشند و بین دوطرف حادثه اختلافی وجود نداشته باشد، حداکثر تا سقف 3000/000 ریال بدون اخذ کروکی پرداخت نمایند.

نکته 14- حرکت وسیله های نقلیه موتوری زمینی، بدون داشتن بیمه‌نامه موضوع این قانون ممنوع است. همه دارندگان وسیله های مزبور مکلف هستند سند حاکی از انعقاد قرارداد بیمه را هنگام رانندگی همراه داشته و در صورت درخواست ماموران راهنمایی و رانندگی و یا پلیس راه ارایه نمایند. (19 قانون بیمه اجباری)

نکته 15- 2 قانون فوق، دادن بار یا مسافر و یا ارایه هر گونه خدمات به دارندگان وسیله های نقلیه موتوری زمینی فاقد بیمه بر، از سوی شرکت ها و مؤسسه های حمل و نقل بار و مسافر

نکته 16- 3 قانون فوق، ارایه هر گونه خدمات به دارندگان وسیله های نقلیه موتوری زمینی فاقد بیمه‌نامه شخص ثالث معتبر، توسط راهنمایی و رانندگی، دفتر های اسناد رسمی و سازمان ها و نهادهای مرتبط با امر حمل و نقل، ممنوع می

- بیمه بدنه اتومبیل : این بیمه‌نامه خسارت های وارده به وسیله نقلیه مقصر را تحت پوشش قرار می در این خصوص در صورتی که وسیله نقلیه مقصر نباشد، امکان استفاده از این بیمه (وسیله نقلیه دیگری مقصر باشد). هم چنین، در صورتی که شخص مقصر فاقد بیمه‌نامه شخص ثالث باشد، شرکت بیمه می

خسارت وارده را از طریق بیمه بدنه شخص بیمه (غیر مقصر) جبران نماید و علیه مقصر حادثه جهت استرداد خسارت اقامه دعوی نماید.

این نوع بیمه جنبه تکلیف و الزام قانونی ندارد، بلکه فقط در قالب قرارداد خصوصی بین بیمه‌گذار و بیمه منعقد می‌گردد و تابع شرایط مندرج در بیمه‌نامه می‌باشد.

3 از آیین 53 شرایط عمومی بیمه بدنه مصوب (1384/12/9)

پوشش بیمه بدنه عبارتند از:

- 1- خسارتی که ناشی از برخورد موضوع بیمه به یک جسم ثابت یا متحرک و یا برخورد اجسام دیگر به موضوع بیمه و یا واژگونی و سقوط موضوع بیمه باشد و یا چنان چه در حین حرکت، اجزا و یا محموله‌های موضوع بیمه به آن برخورد نماید و موجب بروز خسارت شود.
- 2- خسارتی که در اثر آتش‌سوزی و یا در اثر عمل دزدی یا شروع به دزدی به وسیله نقلیه و یا وسیله‌های اضافی آن که در بیمه
- 3- خسارتی که در جریان نجات و یا انتقال موضوع بیمه خسارت دیده به آن وارد شود.
- 4- خسارت باطری و لاستیک‌های چرخ موضوع بیمه در اثر هر یک از خطرهای بیمه شد (50%) قیمت نو قابل پرداخت است.

هم چنین براساس ماده 4 از آیین‌نامه فوق، هزینه‌های متعارفی که بیمه‌گذار برای نجات موضوع بیمه خسارت دیده و جلوگیری از توسعه خسارت و نیز انتقال موضوع بیمه خسارت دیده به نزدیک‌ترین محل مناسب برای تعمیر آن پرداخت می‌نماید، حداکثر تا بیست درصد (20%) کل خسارت وارده قابل جبران خواهد بود.

5 آیین 53 بیمه بدنه مصوب (1384/12/9)، خسارت‌های زیر تحت پوشش این بیمه

نیست، مگر آن که در بیمه‌نامه یا پیوست آن به نحو دیگری توافق شده باشد:

- 1- های ناشی از سیل،
- 2- هایی که به علت استفاده از موضوع بیمه در مسابقه اتومبیل‌رانی یا آزمایش سرعت به آن وارد شود.
- 3- های وارده به موضوع بیمه به علت حمل مواد منفجره، قابل‌اشتعال و یا اسیدی؛ مگر آن که موضوع بیمه مخصوص حمل آن باشد.
- 4- اشیده شدن رنگ، اسید و سایر مواد شیمیایی روی بدنه موضوع بیمه مگر آن که ناشی از حوادث تحت پوشش بیمه باشد.
- 5- خسارت ناشی از سرقت لوازم و قطعه‌های موضوع بیمه پس از وقوع حادثه.
- 6- خسارت ناشی از کشیدن میخ و سایر اشیاء مشابه روی بدنه موضوع بیمه.
- 7- کاهش ارزش موضوع بیمه حتا اگر در اثر وقوع خطرهای بیمه شده باشد.
- 8- زیان ناشی از عدم امکان استفاده از موضوع بیمه حادثه دیده به علت تحقق خطرهای تحت پوشش بیمه-

هم چنین طبق ماده 6 آیین بدنه نمی :

های زیر غیرقابل جبران است و در تعهد بیمه گر در قبال بیمه

- 1- ی ناشی از جنگ، شورش، اعتصاب و یا تهاجم.
- 2- های مستقیم و غیرمستقیم ناشی از انفجارهای هسته .
- 3- هایی که به عمد توسط بیمه گذار، صاحب نفع و یا راننده موضوع بیمه به آن وارد می .
- 4- های وارده به موضوع بیمه حین گریز از تعقیب مقام های انتظامی، مگر آن که عمل گریز توسط متصرفان غیرقانونی باشد.
- 5- در صورتی که راننده موضوع بیمه هنگام وقوع حادثه فاقد گواهینامه رانندگی باشد یا گواهینامه وی باطل شده باشد و یا مطابق مقررات راهنمایی و رانندگی، گواهینامه راننده برای رانندگی موضوع بیمه متناسب .
- 6- های ناشی از حوادثی که طبق گزارش مقام های صاحب صلاحیت، به علت مصرف مشروبات الکلی و یا استعمال مواد مخدر یا روان گردان توسط راننده موضوع بیمه بوجود آمده باشد.
- 7- خسارت ناشی از بکسل کردن وسیله نقلیه دیگر، مگر آن که موضوع بیمه مخصوص و مجاز به انجام این کار ررات ایمنی را رعایت کرده باشد.
- 8- های وارده به وسیله ها و دستگاه های الکتریکی و الکترونیکی موضوع بیمه در صورتی که ناشی از نقص و خرابی در کارکرد آن ها باشد.
- 9- هایی که به علت حمل بار بیش از حد مجاز توسط موضوع بیمه به آن وارد شود.

نکته 1- مدت بیمه تغییرهایی در کیفیت و یا وضعیت و یا کاربری موضوع بیمه به وجود آید که موجب تشدید خطر شود، بیمه گذار موظف است به محض اطلاع، بیمه (9 ، آیین 53 شرایط عمومی بیمه بدنه ... (1384/12/9

نکته 2- بیمه گذار موظف است حداکثر ظرف پنج روز کاری از تاریخ اطلاع خود از وقوع حادثه به یکی از مراکز پرداخت خسارت بیمه گر مراجعه و با تکمیل فرم اعلام خسارت، وقوع حادثه را اعلام نماید یا مراتب را ظرف مدت مورد اشاره از طریق پست سفارشی به اطلاع بیمه . هم چنین بیمه
ایر اطلاعاتی که راجع به حادثه و تعیین میزان خسارت از او خواسته می شود را در اختیار بیمه
صورتی که بیمه گذار هر یک از تعهدهای فوق را انجام ندهد، بیمه گر می تواند ادعای خسارت را رد کند، مگر آن که بیمه گذار ثابت کند به دلیل امور غیر قابل اجتناب از عهده انجام آنها برنیامده است. (10 از آیین)

نکته 3- بیمه گذار موظف است برای جلوگیری از وقوع حادثه و توسعه خسارت و یا نجات موضوع بیمه و لوازم همراه آن، اقدام ها و احتیاط های لازم را که هر کس از مال خود می کند، به عمل آورد.
که بیمه گذار به عمد از انجام این اقدام ها خودداری نموده است، بیمه گر می تواند به نسبت تاثیر قصور بیمه خسارت پرداختی را کاهش دهد. (12 از آیین)

نکته 4- 13 از آیین نامه قبل، در صورت بروز حادثه بیمه گذار باید از جابجایی وسیله نقلیه جز به حکم مقررات یا دستور مقام های انتظامی و هم چنین تعمیر آن بدون موافقت بیمه گر خودداری نماید.

نکته 5- چنان چه انتقال مالکیت موضوع بیمه پس از وقوع حادثه ای باشد که به بیمه بیمه گر هیچ گونه مسوولیتی برای جبران خسارت مقابل مالک جدید نخواهد داشت. (18 از آیین 53 بیمه بدنه مصوب 1384/12/9)

نکته 6- بیمه گر موظف است حداکثر پانزده روز بعد از تکمیل مدارک و توافق دوطرف درباره میزان خسارت، آن را پرداخت نماید. این مدت برای پرداخت خسارت سرقت موضوع بیمه، 60 روز است که از تاریخ اعلام خسارت به بیمه گر شروع می . (20 آیین 53 بیمه بدنه)

نکته 7- 25% 35% 45%
60% تخفیف جهت بیمه (2، آیین 33 بیمه بدنه)

نکته 8- در پرداخت خسارت بیمه بدنه، مبلغ هایی تحت عنوان فرانشیز کسر می شود که با توجه به دفعه های پرداخت خسارت و نوع حادثه، مبلغ های آن متفاوت می .

به طور مثال، در خسارت سرقت اعم از کلی و جزئی، 20% مبلغ خسارت به عنوان فرانشیز کسر می 10% مبلغ خسارت به عنوان فرانشیز کسر می .

نکته 9- بیمه گذار می بایست بدون اطلاع شرکت بیمه، با طرف مقابل مصالحه نکند و اقرار به پذیرش تقصیر ضمن توافق ننماید.

8-1- مجازات تخلف های رانندگی بخش حمل و نقل عمومی جاده

- براساس مقررات راهنمایی و رانندگی :

علاوه بر همه تخلف های موضوع جریمه های رانندگی که احتمال دارد توسط هر راننده، اعم از عمومی و شخصی و در شهرها و جاده ها به وقوع بپیوندد، تخلف هایی در جدول زیر وجود دارد که ممکن است فقط با توجه به نوع فعالیت رانندگان بخش حمل و نقل عمومی در جاده ها اتفاق بیفتد که عبارتند از :

(1-4). جریمه های تخلف های رانندگی

ردیف	میزان جریمه (ریال)	
1	30/000	سوار کردن سرنشین در سمت چپ راننده
2	30/000	حمل اشیاء به نحوی که قسمتی از آن از عرض وسیله نقلیه خارج شود
3	50/000	
4	50/000	سوار کردن مسافر روی بار در راه ها
5	50/000	نداشتن برگ معاینه فنی وسیله نقلیه
6	50/000	نداشتن کارت صحت و سلامت جسمی و روحی راننده وسایل نقلیه عمومی
7	100/000	حمل جنازه با وسایل نقلیه عمومی
8	100/000	حترقه با وسیله های نقلیه غیرمجاز
9	100/000	عدم رعایت مسیرهای تعیین شده توسط رانندگان ترانزیت
10	100/000	حمل مواد سوختی خارج از باک، توسط وسایل نقلیه به جز وسایل نقلیه مجاز و نصب باک غیرمجاز
11	150/000	رانندگی با وسیله های نقلیه عمومی بیش از زمان مجاز
12	150/000	نداشتن عاج در سطح اتکاء لاستیک چرخ و هم چنین استفاده از لاستیک های فرسوده و غیرقابل اطمینان برای وسیله های نقلیه سنگین
13	150/000	استفاده از لاستیک های خارج از استاندارد برای وسیله های نقلیه عمومی
14	150/000	حمل مسافر با وسیله های نقلیه غیرمساف
15	200/000	هرگونه دخالت و دستکاری در دستگاه سرعت نگار در وسیله های نقلیه عمومی

– براساس دستورالعمل اخذ دفترچه کار :

1- همه تخلف هایی که باعث لغو دایم دفترچه کار می :

1- در صورت ضبط دفترچه کار بیش از 3

2- رت تصادف های منتهی به فوت در صورت تقصیر راننده برای بار سوم

3- برای حمل مواد مخدر و سایر کالاهای قاچاق مشروط به صدور رأی مراجع صلاحیت دار قضایی مبنی بر محکومیت راننده برای بار دوم

نکته : در صورتی که دفترچه کار راننده شاغل در حمل و نقل عمومی مسافر لغو گردد،

تحت هیچ شرایطی مجاز به فعالیت در بخش حمل و نقل کالا نیز نمی .

2- همه تخلف هایی که باعث ضبط موقت دفترچه کار می :

1- واگذاری دفترچه کار به غیر و هم چنین دخل و تصرف در محتویات آن :

برای بار اول از یک ماه تا شش ماه و در صورت تکرار به مدت یک سال ضبط می .

2- حمل مواد مخدر و سایر کالاهای قاچاق مشروط به صدور رأی مراجع صلاحیت دار قضایی مبنی بر محکومیت راننده : برای بار اول از یک ماه تا یک سال ضبط می .

3- انجام تخلف های مشروح زیر، علاوه بر برخورد قانونی جاری تا سه مرتبه در دفترچه کار مربوط ثبت می- برای بار سوم دفترچه کار راننده در قبال رایئه رسید، توسط مأموران پلیس اخذ و مراتب از طریق پاسگاه

پلیس راه مربوط به انضمام دفترچه کار به قرارگاه پلیس راه استان، گزارش می . قرارگاه پلیس راه در صورت دریافت دفترچه کار راننده ، برای اولین بار به مدت یک ماه، برای دومین بار به مدت چهار ماه و برای سومین بار به مدت هشت ماه نسبت به ضبط دفترچه کار راننده اقدام خواهد نمود. این تخلف ها عبارتند از :

سبقت غیرمجاز، سرعت غیرمجاز، انحراف به چپ، رانندگی با وسایل نقلیه عمومی بیش از زمان مجاز، عدم رعایت شوونات و موازین شرعی و اخلاقی در حین سفر، عدم استفاده از تجهیزات هشداردهنده ، دستکاری در تاخوگراف یا GPS (برای وسیله- های نقلیه ملزم به استفاده از آن ها)

5- تخلف منجر به بروز تصادف منتهی به جرح : قرارگاه پلیس راه برای اولین بار به مدت سه ماه، برای دومین بار 6 ماه و برای سومین بار به مدت یک سال نسبت به ضبط دفترچه کار اقدام خواهد نمود.

6- تخلف منجر به بروز تصادف منتهی به فوت : قرارگاه پلیس راه برای اولین بار به مدت شش ماه و در صورت تکرار (دومین بار) به مدت دو سال نسبت به ضبط دفترچه کار راننده اقدام خ .

نکته 1- در موارد ارتکاب بیش از یک تخلف در زمان واحد () محرومیت های پیش بینی شده برای هر یک از تخلف ها با یکدیگر جمع گردیده و مجموع آن ها اجرا و اعمال خواهد شد.

نکته 2- راننده مربوط در مدت ضبط دفترچه کار، حق فعالیت در بخش حمل و نقل عمومی جاده . هم چنین در صورت صدور رای مراجع قضایی مبنی بر محرومیت از رانندگی و اعلام مراتب از سوی پلیس راه به سازمان، دفترچه کار مربوط در مدت محرومیت لغو می .

نکته 4- ای صورت وضعیت مسافری را بدون این که مجاز باشد از آن استفاده نماید، به نحوی از مجاری غیرمجاز تهیه و یا استفاده نماید، به حبس از یک ماه تا شش ماه و جزای نقدی از یک میلیون ریال تا ده میلیون ریال محکوم خواهد شد. ()

نکته 5- هر شخص غیرمجاز که مبادرت به تهیه و یا استفاده از صورت وضعیت مسافر نماید، به حبس از یک ماه تا شش ماه و جزای نقدی از یک میلیون (1000000) ریال تا ده میلیون (10000000) ریال محکوم خواهد شد.

-9-1

1-9-1- مصادیق قاچاق :

-

خارج یا وارد ساختن و یا ترانزیت مجاز و غیرمجاز افراد از مرزهای کشور با اجبار، اکراه، تهدید، خدعه و نیرنگ، سوء استفاده از قدرت یا موقعیت خود، سوء استفاده از وضعیت افراد به قصد فحشاء یا برداشت اعضاء و جوارح، بردگی و ازدواج، قاچاق محسوب می‌گردد و رضایت افراد مورد اشاره نیز تاثیری در ماهیت جرم نخواهد

-

حمل مواد مخدر که فهرست آن از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عنوان مواد مخدر شناخته شده و اعلام گردیده است (شامل بذر یا گرز خشخاش، بذر یا برگ کوکایین، بنگ، گراس، تریاک، شیره تریاک، هرویین، کراک، شیشه، قرص های اکستازی و روان گردان، کوکایین و ...) قاچاق و جرم محسوب می

- قاچاق کالا و ارز

حمل و جابجایی هر نوع کالای خارجی که از طریق غیرمجاز و بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی وارد کشور می‌شود، قاچاق محسوب می . حمل و نقل کالاهای مورد اشاره، فقط با پته گمرکی و یا ترخیص گمرکی مجاز می .

هم چنین حمل حواله ارز غیرمجاز برای خروج از کشور که حدود و مقررات آن را دولت اعلام می‌نماید، قاچاق محسوب می .

-

حمل هرگونه سوخت اضافی بر باک استاندارد، داشتن باک اضافه برای خودروها و هم چنین حمل مواد سوختی در داخل ظرف و یا به هر طریق دیگر، ممنوع می‌باشد و قاچاق تلقی می‌گردد؛ هم چنین انحراف از مسیر حمل توسط رانندگان و پیمانکاران حمل مواد سوختی ممنوع است و از مصادیق قاچاق تلقی می .

1-9-2- اشخاص دخیل در قاچاق

ای علاوه بر شرکت های حمل و نقل، احتمال دارد رانندگان نیز در قاچ مخدر، کالا و ارز و مواد سوختی دخالت مستقیم و غیرمستقیم داشته باشند. به عبارت دیگر، بعضی مواقع رانندگان با اطلاع و همکاری شرکت های حمل و نقل نسبت به قاچاق موارد فوق اقدام می‌نمایند و در پاره‌ای از موارد نیز به صورت مستقل و بدون علم و آگاهی شرکت حمل و نقل تحت پوشش اقدام می‌نمایند. براساس اصل شخصی بودن جرایم و مجازات ها در حقوق ایران، با هر یک از آنان با توجه به نقش و اهمیت جرم ارتكابی برخورد قانونی و صنفی به عمل می‌آید.

1-9-3- نحوه برخورد با اشخاصی که به امر قاچاق مبادرت می :

- د صنفی

در حمل و نقل بین‌المللی مسافر، چنان چه شرکت های حمل و نقل مسافر مرتکب جرم قاچاق شوند، پرونده آنان در کمیسیون ماده 33 مطرح و رسیدگی خواهد شد.

در حمل و نقل داخلی کالا و مسافر نیز تخلف های شرکت های حمل و نقل در مقوله قاچاق در کمیسیون 12 رسیدگی و اتخاذ تصمیم می .

چنان چه رانندگان دخالتی در قاچاق موارد مورد اشاره در این فصل داشته باشند، دفترچه کار (فعالیت) آنان براساس دستورالعمل صدور و تمدید و لغو دفترچه کار رانندگان، برای بار اول به مدت یک ماه تا یک سال توسط پلیس ضبط می‌گردد و در صورت تکرار، دفترچه کار آنان توسط سازمان راهداری و حمل و نقل جاده به طور دائم لغو می .

- برخورد قانونی (قضایی)

1- برخورد قانونی با قاچاق انسان : 3 (83/4/28)

چه عمل مرتکب " از مصادیق مندرج در قانون مجازات اسلامی باشد، مطابق مجازات قانون یاد شده و در غیر این صورت به حبس از دو تا ده سال و پرداخت جزای نقدی معادل دو برابر وجوه یا اموال حاصل از بزه یا وجوه و اموالی که از طرف بزه‌دیده یا شخص ثالث وعده پرداخت آن به مرتکب داده شده است، محکوم می .

5 قانون فوق، چنان چه مؤسسه ها و شرکت های خصوصی به قصد ارتکاب جرایم موضوع این قانون، ولو با نام و عنوان دیگری تشکیل شده باشند، علاوه بر اعمال مجازات های مقرر، پروانه فعالیت یا مجوز مربوط ابطال و مؤسسه و شرکت به دستور مقام قضایی تعطیل خواهد گردید .

7 همین قانون چنان چه هر تبعه ایرانی که در خارج از قلمرو حاکمیت ایران مرتکب یکی از جرایم موضوع این قانون گردد، مشمول مقررات این قانون خواهد بود.

تمامی اشیاء، اسباب و وسیله های نقلیه‌ای که با علم و به عمد به امر " (8) .

2 - برخورد قانونی با قاچاق مواد مخدر : در زمینه قاچاق مواد مخدر با متخلفان براساس ماده 3 5

8 (76/8/17) برخورد می

میزان جرم می‌تواند شامل مجازات های جریمه نقدی، حبس، شلاق، ضبط اموال و حتا اعدام باشد. مجازات قاچاق تا پنجاه گرم تریاک، تا سه میلیون ریال جریمه نقدی و تا پنجاه ضربه شلاق می قاچاق بیش از پانزده گرم تا سی گرم هرویین، از چهل میلیون تا شصت میلیون ریال جریمه نقدی و ده تا پانزده سال حبس و سی تا هفتاد ضربه شلاق است.

لازم به ذکر است که طبق ماده 30 همین قانون، وسیله های نقلیه ای که حامل مواد مخدر شناخته می باشد، وسیله نقلیه به مالک آن مسترد می .

براساس تبصره ماده فوق، همه افرادی که به هر نحو اقدام به ساخت یا تعبیه جاسازی جهت حمل مواد مخدر در وسیله های نقلیه می نمایند، در صورت وقوع جرم به عنوان معاون در جرم ارتكابی و در غیر آن از سه ماه حبس و حسب مورد از ده میلیون ریال تا پنجاه میلیون ریال جریمه نقدی محکوم می .

3- - برخورد قانونی با قاچاق کالا و ارز : حمل کالای قاچاق جرم تلقی شده و حامل (چنان چه قراینی نظیر جاسازی کالا در وسیله حمل حکایت از آگاهی حامل از حمل کالای قاچاق یا شرکت وی در این امر داشته) مستقل از مجازات مقرر، برای مالک یا دارنده کالای قاچاق به جزای نقدی تا معادل دو برابر بهای کالای قاچاق محکوم خواهد گردید. (18 آیین نامه اجرائی قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و 3/8 1379/3/29 هیات وزیران با اصلاحات بعدی)

1 ماده فوق، وسیله حمل کالای قاچاق به عنوان وسیله ارتكاب جرم توقیف و در صورت عدم پرداخت جریمه ظرف مدت دو ماه، به حکم مرجع رسیدگی کننده به فروش رفته و از محل فروش، جریمه تعیین

در صورت وحدت حامل و مالک کالای قاچاق، مجازات متهم منحصر به حکم صادره برای مالک کالای قاچاق (2) .

لازم به ذکر است که در این قبیل موارد، معمولاً ضبط کالا و ارز قاچاق را نیز توسط مراجع مرتبط به همراه

4- - برخورد قانونی با قاچاق سوخت : (های نفتی)

چهارم دستورالعمل مبارزه با قاچاق و عرضه خارج از شبکه فرآورده های نفتی یارانه ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز مورخ (85/9/27) عمل می . بر این اساس به محض مشاهده، خودرو می شود. ضبط سوخت قاچاق، جریمه نقدی و تا دو سال حبس تعزیری نیز می تواند اعمال می .

10-1- زا و آسیب های حمل و نقل و تشدید مجازات مقرر در قانون مجازات اسلامی

(مجازات تصادف های منجر به قتل و صدمه بدنی :

با توجه به قانون مجازات اسلامی مصوب 75/3/2، هرگاه در تصادف های رانندگی منجر به فوت و صدمه بدنی، راننده مقصر باشد، یعنی حوادث مورد اشاره بر اثر بی احتیاطی، بی مبالاتی، عدم رعایت نظام های دولتی و یا عدم مهارت راننده وسیله حادث گردد، بر حسب نوع صدمه وارده، مجازات حبس و پرداخت دیه برای راننده مقصر به میزان زیر در نظر گرفته می :

1- هرگاه حادثه منتهی به قتل غیرعمدی عابر و یا سرنشینان وسیله های نقلیه گردد، مرتکب به 6 سال حبس و نیز به پرداخت دیه در صورت مطالبه از ناحیه اولیای دم محکوم می شود. (714 مجازات اسلامی)

2- هرگاه حادثه منتهی به صدمهٔ بدنی یا نقص عضو شود، بسته به میزان صدمه، مرتکب به 1 سال حبس و نیز پرداخت دیه در صورت مطالبه از ناحیه مصدوم محکوم می شود.

نکتهٔ مهم: هرگاه تصادف منجر به فوت یا صدمهٔ بدنی رخ دهد، اما راننده موارد زیر را رعایت کرده باشد، ضامن دیه و خسارت های وارده نیست و به مجازات حبس نیز محکوم نمی شود.

این موارد مهم که تشخیص آن ها به عهدهٔ مراجع قانونی می باشد و موجب عدم مسوولیت راننده می باشد: احتیاط، مهارت کافی در رانندگی، رعایت قوانین و مقررات، عدم نقص فنی خودرو.

(موارد تشدید مجازات در تصادف ه :

چنان چه یکی از حوادث منجر به فوت یا صدمه بدنی بوقوع بپیوندد و راننده مقصر به هنگام وقوع حادثه، یکی از تخلف های زیر را نیز انجام داده باشد، مجازات وی تشدید می شود. این موارد (موارد تشدید مجازات) :

1- راننده در موقع وقوع جرم مست باشد یا مواد مخدر یا روان گردان مصرف کرده باشد.

2- راننده هنگام حادثه، گواهینامه رانندگی متناسب با خودرو نداشته باشد.

3- سرعت غیرمجاز در زمان تصادف.

4- راننده با وجود نقص و عیب مکانیکی مؤثر، دستگاه موتوری را به حرکت درآورده باشد.

5- راننده مراعات لازم را در محل هایی که برای عابر پیاده علامت مخصوص دارد، نکرده باشد.

در این صورت ضمن آن که مجازات حبس راننده حسب مورد به بیش از دو سوم حداکثر مجازات تعیین شده افزایش می یابد، دادگاه نیز می تواند علاوه بر تشدید مجازات فوق، مرتکب را برای مدت 1 تا 5 رانندگی یا تصدی وسیله های نقلیه موتوری محروم کند؛ اما انجام تخلف های موصوف، سبب افزایش مقدار دیه (718 قانون مجازات اسلامی).

نکته: رانندگانی که ظرف یک سال، سه دفعه به اتهام جرایم خلافی مربوط به امور رانندگی در دادگاه محکوم شده باشند، به مدت 6 ماه از حق رانندگی محروم خو (9 قانون نحوه رسیدگی به تخلف ها و اخذ جرایم رانندگی).

- شرایط برخوردار شدن رانندگان متخلف از تخفیف مجازات:

1- راننده، مصدوم را برای معالجه و استراحت به درمانگاه یا بیمارستان برساند.

2- راننده، ماموران انتظامی را از واقعه آگاه نماید.

3- جو ممکن، موجبات معالجه و استراحت و تخفیف دردهای مصدوم را فراهم نماید.

اما چنان چه راننده مقصر، امکان انجام موارد فوق را داشته باشد، ولی انجام ندهد و یا محل حادثه را ترک کند، نه تنها اعمال تخفیف در این قبیل موارد از سوی دادگاه موضوعیت ندارد، بلکه حسب مورد به بیش از دو سوم حداکثر مجازات تعیین شده محکوم گردد. (تشدید مجازات)

در ضمن علاوه بر موارد تخفیف مجازات فوق، رانندگان متخلف تحت شرایطی خاص می‌توانند از تخفیف 22 قانون مجازات اسلامی و یا تعلیق مجازات موضوع ماده 25 قانون مورد اشاره نیز استفاد نمایند.

نکته 1- چنان چه به هنگام وقوع تصادف راننده مست باشد، اعمال حداکثر مجازات پیش‌بینی شده در فصل بیست و نهم قانون مجازات اسلامی، مانع از اجرای حد مسکر درباره راننده مست با رعایت شرایط مقرر در باب

نکته 2- گاهی براساس رویه دادگاه‌ها، بجای مجازات‌های حبس و محرومیت از رانندگی، جریمه نقدی تعیین می

نکته 3- گذشت شاکی فقط به دیه مربوط می‌شود و ربطی به مجازات‌های دیگر (حبس، محرومیت از رانندگی و جریمه)

- دیه چیست و مبلغ آن چقدر است؟

294 قانون مجازات اسلامی، "دیه مالی است که به سبب جنایت بر نفس یا عضو به مجنی علیه یا به ولی یا اولیاء دم او داده می".

قیمت دیه نیز هر سال یکبار با توجه به رشد تورم مورد تجدید نظر قرار می‌گیرد و از طرف قوه قضاییه اعلام می (1388) این مبلغ حدود 450/000/000 می

نکته 1- قاتل و اولیاء دم مجنی علیه می‌توانند در مورد قیمت دیه توافق نمایند.

نکته 2- خوشبختانه دیه مرد و زن و ادیان مختلف یکسان شد.

نکته 3- دیه فوت و صدمهٔ بدنی هرگاه در یکی از چهار (ذیقعه - ذیحجه -) گردد، باید یک سوم اضافه پرداخت گردد. (تشدید مجازات)

نکته 4- مهلت پرداخت دیه قتل غیرعمد موضوع جرایم رانندگی، سه سال از زمان قتل است.

(مسوول پرداخت دیه در مورد قتل‌های جرایم و تخلف‌های رانندگی :

1- بالغ یا دیوانه‌ای مرتکب قتل ناشی از حوادث رانندگی گردد، عاقله می‌بایست دیه را پرداخت نماید.

2- 307 قانون مجازات اسلامی عاقله را چنین تعریف می‌کند: "عاقله عبارت‌آزمایش از بستگان ذکور نسبی پدر و مادری یا پدر به ترتیب طبقه‌های ارث بطوری که همه کسانی که حی الفوت می‌دار پرداخت دیه خواهند بود."

3- اگر چنانچه در قتل ناشی از حوادث رانندگی، قاتل اقرار کند یا از سوگند خودداری نماید، خود قاتل مسوول پرداخت دیه است.

4- چنانچه در حوادث رانندگی، جرم با شهادت شهود یا علم قاضی ثابت شود، عاقله مسوول پرداخت دیه

5- چنانچه در حوادث رانندگی، قاتل نیز فوت کرده باشد، عاقله مسوول پرداخت دیه می‌.

6- چنانچه قاتل عاقله نداشته باشد و یا این که عاقله نتوانند ظرف مدت مقرر (3) دیه را پرداخت کنند، در این صورت دیه بایستی از بیت

7- اگر دو وسیله نقلیه با هم برخورد کنند و هر دو مقصر باشند، هر یک از رانندگان مسوول پرداخت نصف دیه تمام سرنشینان خواهند بود. (به عبارت دیگر، دیه هر یک از فوت شدگان را دو راننده به طور مشترک پرداخت می‌کنند.

8- ری مانده زلزله و طوفان و یا ریزش کوه باشد، چون وقوع حادثه خارج از حیطه اختیار رانندگان بوده است، هیچ گونه ضمانتی برای آنان نخواهد داشت. (در این گونه مواقع از صندوقی تحت عنوان صندوق پرداخت خسارت های بدنی، دیه پرداخت می .)

9- در صورتی که راننده مقصر نتواند یا نخواهد که دیه را پرداخت نماید و اموالی نیز جهت ضبط نداشته باشد، دیه افراد از صندوق مورد اشاره پرداخت می .

نکته 1- اگر راننده مقصر اموالی جهت ضبط نداشته باشد و معسر هم نباشد، تا زمان پرداخت دیه بنا به تقاضای شاکی حبس خواهد شد.

نکته 2- حداکثر مدت حبس بدل از دیه پنج سال است.

نکته 3- چنانچه قاتل مدعی اعسار باشد، به ادعای او خارج از نوبت رسیدگی می شود و در صورت ثبوت ادعا، از حبس آزاد خواهد شد و چنانچه متمکن از پرداخت به نحو اقساط شناخته شود، دادگاه متناسب با وضعیت مالی وی، حکم به تقسیط دیه را صادر خواهد کرد.

1-11- ممنوعیت ها، الزام ها و مدت زمان مجاز رانندگی

- ممنوعیت ها :

1- حمل کالاهای قاچاق جرم محسوب شده و مرتکب به شرحی که در فصل 9 توضیح داده شد، مجازات می-

2- حمل و نقل و ترانزیت انواع و اقسام مواد مخدر جرم تلقی شده و مرتکب به شرحی که در فصل 9 بیح داده شد، مجازات می .

3-

(1) مقررات منع تغییر وضعیت وسیله های نقلیه مسافربری و باربری قبل از اخذ مجوز لازم، هرگونه تغییر در قسمت های محور و شاسی ، ممنوع است. هم چنین تعویض قسمت های اصلی وسیله های نقلیه یاد شده شامل رنگ، موتور، نوع پلاک و دیگر اجزای مندرج در کارت مشخصات وسیله های نقلیه مورد اشاره نیز منوط به کسب اجازه قبلی از اداره های راهنمایی و رانندگی می . صاحبان این قبیل وسیله های نقلیه در صورت تمایل به تعویض هر یک از قسمت های مربوط می بایست درخواست خود را به گذاری وسیله - های نقلیه تسلیم نمایند تا در صورت موافقت، پس از انجام تغییرهای مورد نظر، کارت مشخصات جدید صادر گردد.

4-

24 از فصل چهارم دستورالعمل مبارزه با قاچاق و عرضه خارج از شبکه فرآورده های نفتی یارانه ای، مصوب جلسه هفتاد و دوم ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز به تاریخ 85/9/27 اضافه و یا هرگونه حمل سوخت اضافه بر باک استاندارد، برای خودروها اعم از این که به صورت باک اضافی، جاسازی در خودرو، حمل مطروف و یا به هر طریق دیگر باشد، ممنوع است و نیروی انتظامی موظف است متخلف را متوقف نماید.

- :

1-

1378، وسیله های نقلیه حمل و نقل عمومی جاده ای مسافر می بایست تجهیزات لازم جهت خودرو را دارا باشند؛ این تجهیزات عبارتند از : کمک های اولیه، علائم ایمنی هشداردهنده، کپسول آتش نشانی، دستگاه تاخوگراف یا GPS (، زنجیر چرخ ، لاستیک

نکته 1- جعبه کمک های اولیه، جعبه ای است که حاوی اسباب و لوازم مورد نیاز که برای کمک های اولیه درمانی به شخص مصدوم به کار می .

نکته 2- علائم ایمنی هشداردهنده شامل همه تجهیزاتی است که هنگام بروز تصادف یا خرابی وسیله نقلیه برای هشدار دادن به دیگر وسیله های نقلیه به کار گرفته می شود، مانند مثلث شبرنگ و چراغ چشمک زن.

نکته 3- GPS وسیله هایی هستند که سرعت وسیله نقلیه و مدت کارراندن و مسافت طی شده ر واحد زمان را ثبت و مشخص می نمایند.

نکته 4 - در فصل سرما همه وسیله های نقلیه حمل و نقل جاده ای موظف هستند به ویژه در مسیرهایی که احتمال برف و یخبندان وجود دارد و یا وزارت راه و ترابری و پلیس راه اعلام می نمایند، به تعداد هر محور خودرو، حداقل دو زنجیر چرخ . به طور مثال، اگر خودرو دارای سه محور است، حداقل شش زنجیر چرخ

نکته 5- لاستیک های وسیله های نقلیه عمومی جاده ای می بایست استاندارد و متناسب با وزن کل وسیله نقلیه باشد و استفاده از لاستیک های با سایز بزرگ تر یا کوچک تر از آن که در کارت شناسایی وسیله درج شده است، ممنوع می . وسیله های نقلیه عمومی جاده ای تحت هیچ شرایطی مجاز به استفاده از لاستیک نمی

نکته 6- ارایه مسافر به وسیله های نقلیه ای که فاقد یکی از تجهیزات فوق باشند از ناحیه شرکت نقل، تخلف محسوب می شود و با شرکت متخلف در کمیسیون ماده (12) آیین نامه حمل بار و مسافر برخورد قانونی به عمل می آید.

2- " " 4 آیین 1378، داشتن کارت معاینه فنی برای همه وسیله های نقلیه ای که در حمل و نقل جاده ای فعالیت می نمایند، الزامی باشد.

3- بستن کمربند ایمنی نیز از الزام ها است. (ماده واحده قانون استفاده اجباری از کمربند و کلاه ایمنی مصوب 76/11/26)

4- رانندگان، کمک رانندگان، مهمانداران و کارکنان شرکت های حمل و نقل مسافربری، موظف هستند از لباس یکدست و مورد تایید سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای استفاده نمایند.

5- با توجه به این که بهداشت فردی راننده با بهداشت محیط کار (وسیله نقلیه) مقوله جدا از هم می باشد، بنابراین در حمل و نقل مسافربری علاوه بر آن که رانندگان ضمن اخذ کارت صحت و سلامت جسمی و روحی، بهداشت فردی خود را مشخص می نمایند، بایستی در زمینه بهداشت محیط کار خود نیز که وسیله های نقلیه آنان می باشد، اصول بهداشتی وسیله نقلیه مسافربری را رعایت نمایند. در این راستا با همکاری سازمان راهداری و پلیس راه، آیین نامه بهداشتی وسیله های نقلیه مسافربری تهیه و ابلاغ شده است که رعایت مفاد آن برای رانندگان ضروری می باشد.

12-1-

1-12-1- کمیسیون (کارمزد)

:

در حمل و نقل مسافر، تا قبل از اخذ اختیارات وزارت راه و ترابری در زمینه تعیین نرخ، سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان، ضمن تعیین و اعلام نرخ حمل مسافر، کمیسیون شرکت های مسافری را نیز به 15 درصد نرخ پایه بلیت تعیین نمود. در حال حاضر نیز تغییری در این میزان ایجاد نشده و کماکان کمیسیون شرکت های مسافری به میزان 15 درصد نرخ پایه بلیت دریافت می شود.

12-1-2-

شرکت و نقل مسافر موظف هستند درصدی از کرایه حمل مندرج در صورت وضعیت را محاسبه نمایند و تحت عنوان عوارض به سازمان حمل و نقل و یا دیگر نهادهای مربوطه پرداخت کنند. ترین عوارضی که شرکت

3

ها، عوارض آموزش و پرورش و عوارض دیگری نظیر عوارض هلال احمر

5

132 قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور ذکر شده است: "

تامین منابع مالی مورد نیاز جهت توسعه، نگهداری و بهره

ای و پایانه‌های کشور اجازه داده می‌گردد. جایی مسافر در جاده‌های کشور بر اساس نفر - کیلومتر عوارض وصول کند. میزان این عوارض همه ساله با پیشنهاد مجمع عمومی سازمان راه و ترابری شورای اقتصاد تعیین می‌گردد.

4 قانون اصلاح موادی از قانون برنامه توسعه، عوارض حمل و نقل برون شهری داخلی 5 درصد بهای بلیت تعیین شد و شرکت‌های مسافربری موظف هستند ضمن اخذ 5 درصد از بهای هر بلیت متن بلیت و نیز در صورت وضعیت مسافری درج نمایند.

2 48/2/13 بیان می‌کند: " موجب این قانون، وضع و اخذ هر گونه ها بر مسافره‌های ورودی و یا خروجی از شهرها که وصول آن مستلزم وجود "

با وجود این قانون که ش... ها را از اخذ وجه باز می‌دارد، مدت زمان زیادی است که شهرداری شرکت و نقل عوارض می‌گیرند.

در حال حاضر این عوارض به عنوان یک مشکل عمده در بخش حمل و نقل محسوب می‌گردد. ای محسوب می‌گردد. ها نیز به قوانین و مقررات مورد اشاره سازمان را

1378 وزارت آموزش و پرورش با استناد به ردیف 1 () 8 و نقل نمود و شرکت و نقل نمود که مبلغ های اشاره شده را محاسبه و پرداخت نمایند.

عوارض دیگر

عوارض دیگری هم مانند هلال احمر وجود دارد که در بند 14 شرایط عمومی حمل و نقل ای داخلی کالا 1361 شورای عالی اقتصاد به آن اشاره شده است. هم چنین عوارضی مانند حق بیمه و حق (بارنامه یا صورت وضعیت) در کرایه منظور می‌شود که صاحبان کالا از جانب شرکت‌ها می‌پردازند.

1-12-3- حق بیمه راننده :

با توجه به قانون بیمه اجتماعی رانندگان در حال حاضر هر راننده‌ای بایستی حق بیمه خود را هر سه ماه یکبار پرداخت نماید. بر اساس قانون بیمه اجتماعی رانندگان وسایل نقلیه ب...

1379، کلیه رانندگان وسایل نقلیه باری و مسافربری می‌بایست بالاچار حق بیمه خود را پرداخت نمایند تا مشمول قانون تأمین اجتماعی قرار بگیرند. اهرم کنترلی و نظارتی این قانون جهت اجبار رانندگان به پرداخت حق بیمه

مذکور، دفترچه کار آنان است که از یکطرف رانندگی وسایل نقلیه عمومی برون شهری مستلزم اخذ دفترچه کار است و از طرف دیگر براساس قانون یاد شده، صدور و تمدید و یا تجدید دفترچه کار منوط به ارائه گواهی سازمان تأمین اجتماعی مبنی بر پرداخت حق بیمه راننده متقاضی به این سازمان است. موارد ذکر شده و براساس (3) ماده واحده قانون بیمه اجتماعی رانندگان و ماده (6) آیین نامه اجرایی قانون مذکور در صورتی که شرکت های حمل و نقل کالا و مسافر برای راننده فاقد دفترچه کار بارنامه و صورت وضعیت مسافری صادر نماید. برای بار اول مکلف به پرداخت مع 3 ماه حق بیمه راننده به ازاء هر صورت وضعیت و بارنامه و در صورت تکرار؛ مکلف به پرداخت معادل یکسال حق بیمه راننده به سازمان تأمین اجتماعی می . بدیهی است جریمه مذکور بعنوان حق بیمه راننده تلقی نشده و راننده می بایست در هر حال حق بیمه خود را به میزان مقرر در آیین اجرایی پرداخت نماید.

1-13- آشنایی با روابط کاری (راننده با شرکت، شرکت ها با یکدیگر)

شرکت های تعاونی مسافری، مسؤلیت حمل مسافر را از هر مبداء به دیگر مقصدها به عهده دارند. هر یک از این شرکت ها، به وسیله اتوبوس هایی که به طور معمول تحت مالکیت اعضاء تعاونی یا افراد طرف قرارداد آن است، اقدام به حمل مسافر می نمایند. از لحاظ قانونی شرکت های تعاونی تحت پوشش «سازمان تعاون کشور» از قانون ها و مقررات آن سازمان پیروی می کنند.

همه این شرکت ها، از محل پایانه می کنند و در نهایت آن ها را در پایانه ها یا گاراژهای یکی از مؤسسه های طرف قرارداد در شهرستان ها پیاده می نمایند. قابل ذکر است که در شهرستان مؤسسه های مسافری به صورت خصوصی اداره می شوند و با تعاونی امکانات یکدیگر، طرف قرارداد می .

درآمد شرکت های مسافری، از طریق درصدی از هزینه بلیت فروخته شده به عنوان کمیسیون تامین می - نکته بسیار مهم درباره شرکت های تعاونی مسافری این است که مالکیت اتوبوس ها مربوط به شرکت نمی - باشد، بلکه وابسته به مالکان عضو یا غیر عضو می . لذا شرکت، کنترل کامل بر فعالیت های مربوط به اتوبوس ریزی همه جانبه در تمامی سرویس هایش نیست. به جز تعاونی ها، هم اکنون تعدادی شرکت سهامی خصوصی نیز مجوز فعالیت گرفته . نکته قابل توجه شرکت های سهامی خاص که فعالیت گسترده ای در زمینه حمل مسافر دارند، مانند شرکت سیر و سفر سپاهان، آن است که اتوبوس های در حال کار در این شرکت ها به طور کامل یا مشارکتی در مالکیت شرکت می باشند و بدین ترتیب شرکت تسلط کافی بر عملکرد آن

حقوق ضروری مسافر در سفرهای بین شهری باید از طرف رانندگان و مؤسسه ها رعایت شود.

شرکت حمل _____ (تهیه بلیت) آغاز می .

1-13-1- مرحله صدور بلیت

تعریف بلیت: قرارداد حمل و نقل بین مسافر و شرکت یا مؤسسه مسافربری است که برای جابجایی مسافر مبداء تا مقصد در خلال یک دوره زمانی مشخص با وسیله نقلیه معین صادر می گردد.

بلیت مسافر باید ممهور به مهر شرکت صادر کننده باشد و حداقل اطلاعات شامل :
کرایه، تاریخ و ساعت حرکت با خط خوانا و بدون خط خوردگی در آن درج شده باشد. بلیت مسافرت زیر 5 سال رایگان می باشد.

شرکت موظف است برای هر یک از مسافران بین راهی بلیت ارایه نماید و در مقابل افرادی که بلیت ندارند، مسوول نمی باشد.

قانون استرداد بلیت: یک ساعت قبل از حرکت 10 درصد و بعد از حرکت 50 درصد بهای کل بلیت می

: صورت درخواست مسافران، شرکت مسافربری یک ساعت قبل از ساعت حرکت بایستی
ها را تحویل بگیرد و نشان شماره دار مخصوص توشه، روی آن نصب و قطعه دوم آن به مسافر تحویل شود.
20 کیلوگرم توشه برای هر مسافر رایگان است و به ازای هر کیلوگرم بار اضافی 2/5% نرخ پایه
بلیت از مسافر دریافت می . حمل توشه نیز در داخل اتوبوس ممنوع می باشد. شرکت مسافربری مسوول
های تحویلی مسافران است و در قبال مفقود شدن و یا آسیب دیدن مسوول می باشد.
شرکت مسافربری باید دارای شرایط تاسیس و پروانه فعالیت باشد.

1-13-2- اطلاع رسانی به مسافران

شرکت های مسافربری موظف هستند قبل از آغاز سفر، اطلاعاتی از قبیل مسیر حرکت، مدت زمان سفر،
محل ها و زمان توقف، نام راننده و خدمه، نوع وسیله نقلیه، وضعیت امکانات رفاهی موجود در وسیله نقلیه را به

دارند قبل از رسیدن به مقصد نهایی، مسافران را پیاده کنند مگر آن که خودشان درخواست
نمایند.

شرکت ها و رانندگان موظف هستند در مکان و زمان مناسب ، خودرو را برای ادای فرضیه نماز و استراحت و

رانندگان از پخش نوارهای صوتی و تصویری غیرمجاز در داخل وسیله نقلیه خودداری کنند.

های نظرسنجی مستقر در سکوی پایانه ها و دفاتر فروش بلیت، پل ارتباطی بین مسافران و شرکت
مسافربری می باشد.

1-13-3- وسیله نقلیه ایمن و سالم

استفاده از وسیله ایمن و سالم، حق مسافر است و شرکت های مسافربری موظف هستند وسیله نقلیه به کار گیرند که از هر حیث سالم باشند و هیچ گونه نقص فنی در قسمت های مختلف خودرو وجود نداشته باشد. باید اطلاع رسانی مطلوب به مسافر در مورد حداکثر سرعت وسیله نقلیه صورت گیرد؛ بدین ترتیب که در حداکثر سرعت وسیله نقلیه عمومی در آزاد راه ها، 110 کیلومتر در ساعت و در راه های اصلی، 95 کیلومتر در روز 80 کیلومتر در شب است.

شرکت های مسافربری موظف هستند هرگاه وسیله نقلیه در طول سفر به هر علت از حرکت بازماند، در اسرع وقت و بدون دریافت هزینه اضافی، برای مسافران وسیله نقلیه مناسب را جهت ادامه سفر فراهم آورند.

چه تاخیر در حرکت وسیله نقلیه و آغاز سفر، بیش از یک ساعت باشد شرکت صادرکننده بلیت بنا به درخواست مسافر، کل وجه او را مسترد می دارد.

همه مسافران در مقابل حوادث، تحت پوشش بیمه هستند.

همراه داشتن وسایل ایمنی نظیر جعبه کمک های اولیه، علایم ایمنی، کارت معاینه فنی، کپسول آتش نشانی، دستگاه سرعت و زمان سنج () بدون نقص فنی، زنجیر چرخ در موارد لزوم و لاستیک های آجدار قابل قبول الزامی است.

علایم ایمنی عبارتند از: دو عدد مثلث شبرنگ، و چراغ چشمک زن تا هنگام خراب شدن در جلو و عقب

کپسول آتش نشانی حداقل 2 عدد که ظرفیت آن ها کم تر از 10 کیلوگرم نباشد.

سیستم ترمز، برف پاکن، گرمایش و سرمایش، و روشنایی باید کاملاً سالم باشد.

دستورالعمل های عمر ناوگان سازمان رعایت شود.

1-13-4- رعایت اصول و موازین بهداشتی

شرکت ها و رانندگان مکلف هستند نسبت به رعایت اصول بهداشتی و نظافت محل فعالیت شرکت اقدام نمایند. رانندگان موظف به نظافت وسیله نقلیه مانند کف اتوبوس، شیشه ها، صندلی ها، محل قرار دادن توشه دستی مسافر و ... می باشند.

ارایه خدمات در طول سفر به ویژه در توزیع آب باید همراه با رعایت بهداشت باشد.

عمومی، رانندگان مکلف هستند موتور وسیله نقلیه خود را هنگام توقف، خاموش نگاه دارند.

کشیدن سیگار در مکان های عمومی نظیر داخل اتوبوس ممنوع می باشد.

حمل مواد محترقه و منفجره، جنازه، احشام، مواد فاسد شدنی که محل آسایش و بهداشت عمومی باشد

1-13-5- رایه سرویس غذا و نوشیدنی

نوشیدنی هایی که در طول سفر به مسافران ارائه می شود ، باید متناسب با نوع آن ها گرم یا خنک باشد. رایه غذا و نوشیدنی توجه کامل به موازین بهداشتی شود و با روش بهداشتی رایه گردد. در سرویس های ویژه ، خوراکی های رایه شده دارای تاریخ

اتوبوس با خدمات ویژه باید دارای پروانه فعالیت مجاز باشد.

اتوبوس ویژه علاوه بر مشخصه های عمومی باید حداکثر 7 275 اسب بخار، کولر و بخاری آماده، سیستم صوتی و تصویری مناسب، قابلیت ارائه آب سرد و گرم، حداقل فاصله صندلی 80 نتی متر و حداقل زاویه خواب صندلی از محور قایم 18 درجه، و دارای روکش قابل تعویض و شستشو باشد. خدمات قابل ارائه نوشیدنی های سرد و گرم و خوردنی ها از قبیل کیک و بیسکویت باشد. توزیع روزنامه به تعداد کافی انجام گیرد.

1-13-6- مدیریت منابع انسانی در شرکت ها و راز

رانندگان باید از رانندگی بیش از 8 ساعت در یک سفر خودداری کنند و در صورت طولانی بودن سفر راننده کمکی در نظر گرفته شود.

مسئولیت حسن عملکرد کارمندان و رانندگان بر عهده شرکت ها می باشد و موظف هستند از افراد با صلاحیت جهت همکاری استفاده نمایند.

بلیت، رانندگان و خدمه سرویس دهی موظف به رعایت اصول اخلاقی اسلامی هستند.

در محل دفتر فروش بلیت، یک مدیر پاسخگو مستقر باشد و در طول سفر نیز، راننده پاسخگوی مسافر است.

شرکت ها باید رانندگان را ملزم به داشتن مدارک ذیل نمایند و از تحویل مسافر به رانندگانی که ای را ندارند خودداری کنند: گواهینامه بیمه اجباری شخص ثالث، کارت شناسایی عکس دار راننده ، کارت وابستگی وسیله نقلیه به یکی از شرکت ها ، گواهینامه رانندگی، کارت سلامت جسم و روح

شرکت ها باید فردی را به عنوان مدیر یا مسوول تعیین نموده تا قبل از حرکت، وسیله نقلیه را معاینه و قابلیت آن را برای سفر پیش بینی نماید.

شرکت ها باید قبل از به کارگیری وسیله نقلیه، نسبت به انعقاد قرار داد همکاری به مدت حداقل یکسال با مالک وسیله نقلیه اقدام نمایند.

شرکت ها موظف هستند بر حسب درجه، نسبت به تامین لباس مناسب و هم شکل (یونی)

کارت شناسایی عکس دار جهت رانندگان، کمک رانندگان و مهمانداران اقدام نمایند و در مورد نصب اتیکت نظارت

راننده اتوبوس ویژه علاوه بر شرایط عمومی مندرج در ماده 3 آیین نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی موسسه های حمل و نقل جاده ای، می بایست دارای شرایط اختصاصی زیر باشد:

1- (داشتن سیکل) 2- () 3- 26

با دو سال سابقه رانندگی 4- عدم اعتیاد به مواد مخدر 5- نداشتن سوء پیشینه کیفری موثر 6- یکدست و نشان شناسایی عکس دار منصوب بر آن

مهماندار اتوبوس ویژه می بایست دارای شرایط زیر باشد:

1- داشتن حداقل مدرک پایان تحصیلات ابتدایی 2- 20 3- داشتن کارت صحت و

سلامت جسمی و روحی از مراجع مربوطه 4- عدم اعتیاد به مواد مخدر 5- نداشتن سوء پیشینه کیفری موثر 6- دارای لباس یکدست و نشان شناسایی عکس دار منصوب بر آن

ضوابط کلی مشخصات وسایل نقلیه

2- ضوابط کلی

ی ی

طور کلی حمل بار و مسافر در هر کشوری تابع قوانین و ضوابط خاص همان کشور است. در ایران نیز برای های کشور ضوابط خاصی وضع شده است. مثلاً این که وسیله با بار می بایست چه ابعادی و اوزانی چه تجهیزاتی می بایست در داخل وسایل نقلیه عمومی باشند و ... در این قسمت سعی می کلی مشخصات وسایل نقلیه حمل بار در جاده کشور مورد بررسی قرار گیرد. در ابتدا نیاز است برخی تعاریف :

دستورالعمل نحوه ایجاد و بهره برداری از سرویس های ویژه مسافربری بین شهری با اتوبوس

1- شرکت مسافربری باید بصورت یکی از شرکت های تجاری تعریف شده در قانون تجارت یا بصورت شرکت تعاونی و براساس قانون بخش تعاونی تأسیس و به ثبت رسیده باشد.

2- داشتن پروانه فعالیت از اداره کل راه و ترابری استان و برقراری و بهره برداری از سرویس ای و سیستم پیش فروش بلیت.

3- های شاغل در سرویس های ویژه هر شرکت، حداکثر دارای 27 یا 32 صندلی هستند و ای و در قالب سرویس های منظم شرکت و از طریق پیش فروش بلیت فعالیت می کنند.

4- مشخصات مورد نیاز اتوبوس های فعال در سرویس های ویژه:

- مشخصات فنی و وضع اتاق اتوبوس کاملاً سالم باشد و عمر اتوبوس () کم 10

- صندلی اتوبوس باید امکان حرکت به جلو و عقب را داشته و پشتی آن نیز قابل تنظیم باشد و از روکش صندلی قابل شستشو و روکش زیرسری یکبار مصرف استفاده شود.

- اتوبوس باید دارای نوار معرفی راننده و خدمه، مسیر حرکت طول مدت سفر، نقاط توقف و اطلاعات مورد نیاز مسافران باشد و برای مسیرهای طویل بیش از 350 کیلومتر دارای تلویزیون در پشت راننده باشد.

- سیستم سرما و گرمای اتوبوس باید کاملاً سالم و در فصل ها و مواقع ضروری مورد استفاده حتمی قرار گیرد.

- اتوبوس مجهز به یخچال و بوفه باشد و کلیه استانداردها و ضوابط بهداشتی رعایت شود.

- راننده و کلیه خدمه اتوبوس باید دارای لباس فرم باشند.

- در کلیه سفرها فرم نظرخواهی از مسافران در اختیار کلیه مسافران قرار داشته باشد.

5- خدماتی که در اتوبوس های فعال در سرویس های ویژه ارائه می شود، شامل موارد زیر است:

- عرضه سرویس پذیرایی آزاد در اتوبوس شامل نوشیدنی ها از قبیل آب، چای، نوشابه و غیره و خوردنی - هایی از قبیل آب نبات، شکلات، بیسکویت یا غذاهای سرد.

- عرضه خدمات داخل اتوبوس از قبیل روزنامه، مجله، بالش و پتو و خدمات عمومی مورد نیاز مسافران در حد امکانات اتوبوس مجهز.

6- شرکت مفاد این دستورالعمل و سایر قوانین و مقررات مربوطه از اداره کل راه و ترابری استان نیز پس از انجام بررسی‌های لازم و براساس مفاد این دستورالعمل، نسبت به صدور مجوز لازم برای شرکت‌هایی که دارای پروانه فعالیت می‌باشند حداکثر ظرف مدت 15 روز اقدام می‌نمایند.

ط اختصاصی ارایه خدمات ویژه در حمل و نقل مسافر

1- شرکت موسسه حمل و نقل مسافری مجاز به ارایه خدمات ویژه است که دارای پروانه فعالیت مجاز و معتبر از سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور باشد.

2- اتوبوس ویژه علاوه بر مشخصات عمومی مندرج در مواد 4 و 5 آیین

لغو پروانه فعالیت و تعطیلی موسسه ای، می‌بایست دارای مشخصات اختصاصی زیر باشد:

1- حداکثر سن اتوبوس بر مبنای سال ساخت 7 .

2- حداقل قدرت موتور براساس استانداردهای تولیدکننده 275 .

3- دارای کولر و بخاری آماده به کار متناسب با فصل بهره .

4- دارای سیستم صوتی و تصویری مناسب.

5- مجهز به یخدان یا یخچال الکتریکی و قابلیت ارایه آب گرم و سرد.

6- حداقل فاصله صندلی 80 سانتیمتر و حداقل زاویه خواب صندلی از محور قائم 18 درجه و کلیه صندلی‌ها دارای روکش قابل شستشو و قابل تعویض.

240 اسب بخار و حداکثر سن اتوبوس 10 سال تا پایان سال 1381 :
مانعی ندارد.

3- خدمات زیر در حین سفر می‌بایست به مسافران ارایه شود:

1- عرضه سرویس پذیرایی در اتوبوس شامل نوشیدنی‌ها از قبیل آب، چای، نوشابه و آبمیوه و خوردنی قبیل کیک و بیسکویت.

2- توزیع روزنامه یا مجله به تعداد کافی.

1-2- انواع وسایل نقلیه مسافری (اتوبوس، اتوبوس ویژه، مینی (

جایی که رانندگان محترم با انواع وسایل نقلیه مسافری آشنایی دارند، از ذکر این قسمت خودداری

می

2-2- ضوابط مربوط به تغییر وضعیت خودرو

1 مقررات منع تغییر وضعیت وسیله های نقلیه مسافربری قبل از اخذ مجوز لازم، هر گونه تغییر در قسمت های محور، شاسی، اطاق یا تغییر درجه و تیپ وسیله های نقلیه مسافربری ممنوع است. هم چنین تعویض قسمت های اصلی وسیله های نقلیه یاد شده شامل رنگ، موتور، نوع پلاک، افزایش تعداد صندلی و دیگر اجزای مندرج در کارت مشخصات وسیله های نقلیه مذکور نیز منوط به کسب اجازه قبلی از اداره های راهنمایی و رانندگی می باشد. صاحبان این قبیل وسیله های نقلیه در صورت تمایل به تعویض هر یک از قسمت می بایست درخواست خود را به واحدهای مستقر در محل شماره گذاری وسیله های نقلیه تسلیم نمایند و در صورت موافقت، پس از انجام تغییرهای مورد نظر، کارت مشخصات جدید صادر گردد.

83/1/29 نیروی انتظامی، شرایط و ضوابط اجرایی تعویض قسمت اصلی موضوع این دستورالعمل شامل رنگ، اتاق، موتور، نوع پلاک، ظرفیت و تعداد صندلی و شاسی می باشد.

1- تعویض اتاق وسیله نقلیه در صورت پوسیدگی و بروز تصادف یا آتش سوزی، در صورتی مجاز است که اتاق جایگزین، با مشخصات اتاق تعویض شده، از نظر سیستم مطابقت داشته باشد.

2- مشخصات فنی و استانداردها از نظر استحکام بدنه و ایمنی وسیله های نقلیه مربوط به اتاق، باید به تایید یکی از کارخانه های سازنده کشنده یا نمایندگی

3- تغییر رنگ وسیله های نقلیه توسط مالکان مربوطه، پس از اخذ مجوز لازم از واحد راهور با رعایت ضوابط و مقررات مجاز است.

4- تعویض موتور وسیله های نقلیه با رعایت شرایط زیر، مجاز است:

- تطابق مشخصات موتور جایگزین از نظر تعداد سیلندر با مشخصات موتور کارخانه سازنده

- دارا بودن استانداردهای سازمان حفاظت محیط زیست توسط موتور جایگزین

5- تبدیل پلاک وسیله های نقلیه مسافری (توبوس و مینی بوس) از عمومی به شخصی، در صورتی مجاز است که از زمان ساخت آن ها حداقل 10 سال تمام گذشته باشد و تبدیل پلاک وسیله های نقلیه مسافری (و مینی بوس) از شخصی به عمومی، در صورتی مجاز است که از زمان ساخت آنها بیش از 15

6- هر گونه افزایش تعداد صندلی بیش از ظرفیت قید شده در کارت مشخصات وسیله های نقلیه عمومی. اما کاهش تعداد صندلی نسبت به ظرفیت قید شده در کارت مشخصات، بدون تغییر در تیپ وسیله نقلیه پس از تایید کارخانه سازنده مجاز می باشد.

7- مشخصات شاسی جایگزین از نظر طول، عرض، اتصال ها و دیگر مشخصات فنی باید با مشخصات شاسی اولیه که توسط کارخانه سازنده تعیین گردیده است، مطابقت داشته باشد.

8- مالکان وسیله‌های نقلیه، در صورتی که قصد تعویض هر یک از قسمت‌های اصلی وسیله نقلیه را داشته باشند، موظف هستند قبل از اقدام به تعویض جهت کسب محور لازم، تقاضای خود را به ضمیمه مدارک مربوطه به واحدهای شماره گذاری راهور تسلیم نمایند تا در صورت موافقت، پس از انجام تغییرهای مورد نظر، کارت مشخصات جدید، صادر گردد.

2-3- تجهیزات مورد نیاز وسیله

با توجه به نقش تجهیزات ایمنی و امدادی در مواقع بروز حادثه در راستای افزایش ایمنی عبور و مرور جاده-ای، لازم است تا همه وسیله‌های نقلیه به حداقل امکانات و تجهیزات ایمنی ذیل، مطابق با استانداردها و مشخصات تعریف شده مجهز گردند. شایان ذکر است بررسی و کنترل وجود این گونه تجهیزات و نیز بررسی مشخصات فنی و انطباق آن‌ها با استانداردهای معرفی شده در مراحل آزمون وسیله‌های نقلیه در قسمت آزمون ظاهری صورت می‌پذیرد.

4 آیین نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو

83/2/7

78/9/6 ، شرکت

فعالیت و تعطیلی موسسه

باید از دادن مسافر و صورت وضعیت مسافری جهت وسیله نقلیه‌ای که به علایم ایمنی مورد نیاز مجهز نباشد، خودداری نمایند.

از اول تیر ماه 1383 استفاده از علایم ه (MARKERS) در وسیله‌های نقلیه مطابق با

- EEC70 E4-007011 اجرا گردید و برابر ردیف 50 جدول میزان تخلف‌ها و اخذ جریمه رانندگی،

با رانندگان متخلف برخورد می‌شود. به تخلف شرکت های حمل و نقل در این زمینه نیز، مطابق با ماده 12 آیین نامه فوق، در کمیسیون ماده 12 رسیدگی می‌شود.

میزان جریمه مندرج در ردیف 50 30000 ریال است. علایم مذکور تجهیزاتی هستند که در پشت

وسيله‌های نقلیه نصب می‌شود. علایم یاد شده به شکل لوزی و به رنگ نارنجی است و تهیه و نصب آن را از وظایف رانندگان می‌شود.

(1-2). تعداد و نوع تجهیزات ایمنی و امدادی وسیله های نقلیه

LED		احتیاط	جعبه کمک های اولیه	کپسول آتش نشانی	نوع وسیله نقلیه	ردیف
1	-	1	1	1		1
2	2	2	2	2	مینی بوس	2
2	2	2	2	2		3

فته و نقش موثر استفاده از نوارهای شبرنگ در افزایش ایمنی جاده توصیه می گردد در بخش تزئینات وسیله های نقلیه عمومی مسافر، از نوارهای شبرنگ در دو طرف و عقب وسیله نقلیه استفاده گردد. هم چنین توصیه می شود به منظور امنیت رانندگان حرفه وسیله نقلیه به منظور انجام امور بازرسی وسیله نقلیه، ثبت ساعت و غیره از کمربندهای شبرنگ مطابق استاندارد EN471

2-3-1- جعبه کمک های اولیه

جعبه کمک های اولیه باید محکم، غیر قابل نفوذ و قابل حمل بوده و محتویات آن مطابق جدول باشد.

(2-2). مشخصات محتویات جعبه کمک‌های اولیه

	نوع تجهیزات	ردیف
1	قیچی پزشکی	1
1		2
1	گالی یوت کوچک	3
2	5 سانتی متری	4
5	10 سانتی متری	5
5	20 سانتی متری	6
2	10 20 سانتی متری باند کشی	7
1	پنبه کوچک	8
1		9
1	لوکوپلاست	10
10	گاز استریل	11
	بتادین 100 یا 250 سی سی	12
2	پد کوچک	13
4	گاز وازلین	14
1	دستکش استریل	15
20	قرص استامینوفن	16
1	پماد سوختگی	17
1	کیف یخ	18

2-3-2- مثلث احتیاط ()

ای به شکل مثلث متساوی الاضلاع است و طول هر ضلع آن برای استفاده سواری از 40 cm و برای استفاده اتوبوس و مینی بوس از 60cm نباید کمتر باشد. این مثلث باید حاشیه قرمز رنگی به عرض 10 cm (در مورد سایز کوچک با طول ضلع 40 cm 5 cm) و قسمت داخلی آن خالی و یا رنگ روشنی داشته باشد. حاشیه قرمز رنگ باید به قطعات شب تاب مطابق با استانداردهای موجود (Engineering grad) این صفحه باید به گونه‌ای طراحی شود که بتوان آن را به طور عمودی و پایدار بر روی زمین قرار داد.

2-3-3- کیسول آتش نشانی

باید دارای استاندارد مطابق با استاندارد سازمان آتش نشانی کشور باشد و در وسیله های نقلیه مینی بوس و 2 کیلویی 4 کیلویی بالن داخل و در وسیله های نقلیه سواری به تعداد 1 2 کیلویی

2-3-4- قید افقی ()

ای چوبی یا فلزی به شکل مستطیل یا گوه می باشد که برای جلوگیری از حرکت وسیله نقلیه به جلو و عقب در زیر چرخها قرار داده می .

2-3-5- چراغ چشمک LED

این چراغها برای جلب توجه سایر رانندگان در شب مورد استفاده قرار می گیرد و دارای مشخصات فنی زیر :

- 1- حباب چراغ باید دارای قطر حداقل 180 میلی متر باشد.
- 2- باتری این چراغها باید دارای طول عمر مفید حداقل 600 ساعت برای حالت چشمک 200 برای حالت پیوسته روشن باشد.
- 3- حباب این چراغها باید دوطرفه ب .
- 4- تعداد فلش در دقیقه 60 فلاش در دقیقه باشد

- 5- های چشمکزن باید 12 cd .
- 6- چراغ باید قابلیت ایستایی در روی سطح صاف را داشته باشد.
- 7- چراغ باید قابلیت آویز داشته باشد.

های هشدار دهنده چشمک

2-4- ضوابط معاینه فنی خودرو

2-4-1- پیشینه قانونی معاینه فنی

موضوع معاینه فنی وسیله های نقلیه به لحاظ اهمیت از دیرباز در دستور کار پلیس قرار داشته است. کما این که در فصل چهارم آیین نامه راهنمایی و رانندگی مصوب 1347 در مبحث معاینه وسیله های نقلیه مواد 37 و 45 بحثی راجع به معاینه فنی وجود دارد و در ماده 37 فوق، راندن کلیه وسیله های نقلیه عمومی بدون در دست داشتن برگ معاینه معتبر ممنوع اعلام شده است و در جدول جرایم رانندگی مصوب 1351 هیات وزیران وقت، فقدان برگ معاینه فنی در وسیله های نقلیه، مشمول پرداخت جریمه نقدی رانندگی بوده است.

4 آیین نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی موسسه های حمل و نقل 1378/8/5 هیات محترم وزیران، برگرفته از قانون اصلاح ماده 14 قانون نحوه رسیدگی به تخلف های اخذ جرایم رانندگی مصوب 1376 اسلامی، دادن مسافر و صدور صورت وضعیت مسافری به وسیله های نقلیه ترابری از جانب شرکت ها و موسسه های حمل و نقل ، موکول به دارا بودن برگ معاینه فنی وسیله نقلیه علاوه بر سایر ملزوم های قانونی دیگر است . جدول جرایم رانندگی مصوب 1382 هیات محترم وزیران در ردیف 82 ، نداشتن برگ معاینه فنی وسیله نقلیه را در شهرهای بزرگ و جاده 70/000 ریال و در سایر شهرها مشمول پرداخت 40/000 ریال جریمه نمود که مبلغ های یاد شده بر اساس مصوبه فوق از تاریخ 84/4/1 به ترتیب به 100/000 ریال و 50/000 ریال افزایش می یابد.

تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت در سال 1380 از تصویب مجلس شورای اسلامی گذشته و بند 5
18 آن به شرح زیر اعلام می :

"انجام معاینه فنی خودروها با رعایت مفاد این بند و متناسب با امکانات کشور اجباری است."

ستادهای معاینه فنی خودرو وابسته به شهرداری ها یا مراکز فنی مجاز، وظیفه انجام معاینه و صدور برگ
معاینه فنی را بر عهده خواهند داشت. چگونگی اجرای این بند و زمان بندی و نظارت بر انجام آن و تعیین دوره
معاینه فنی انواع خودروها و هزینه مربوطه، متناسب با امکانات هر منطقه به پیشنهاد وزارتخانه های کشور و راه و
ترابری با تصویب هیات وزیران خواهد بود. نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است بر اساس تصویب نامه
یاد شده، از تردد خودروهای فاقد برگ معاینه فنی جلوگیری نماید. برای صدور هر برگ معاینه فنی مبلغ دو هزار
(2/000) ریال اخذ و به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه داری کل واریز خواهد شد.

در اجرای اصل پنجاهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، قانون نحوه جلوگیری از آلودگی به منظور پاک
سازی و حفاظت هوا از آلودگی ها، در سال 1374 به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

4 قانون یاد شده در فصل دوم وسیله های نقلیه موتوری به شرح زیر حکایت دارد:

استفاده از وسیله های نقلیه موتوری که بیش از حد مجاز مقرر، دود و آلوده کننده های دیگر وارد هوای آزاد
نمایند ممنوع است. حد مجاز خروجی وسیله های نقلیه موتوری توسط سازمان حفاظت محیط زیست اعلام
می

هایی از وسیله های نقلیه که در هنگام انجام معاینه های فنی مورد کنترل قرار می گیرند، عبارتند از:

- 1-
- 2- شاسی و رنگ آمیزی
- 3- چرخ ها و لاستیک
- 4- سیستم تعلیق (فرمان، فنرها و کمک فنرها)
- 5- ترمزهای پایی و دستی و کیلومتر شمار
- 6- سیستم سوخت رسانی
- 7- سیستم روشنایی
- 8- برف پاک کن و شیشه شور
- 9- موتور و میزان گازهای خروجی آن
- 10- شیشه
- 11- دستگاه تهویه و بخاری
- 12-
- 13- اگزوز و صدای وسیله نقلیه

- عملکرد مناسب با سویچ یا پدال

-

مواردی که باعث رد معاینه فنی می :

- آسیب دیدگی محفظه چراغ ها یا سالم نبودن آن ها

- فقدان یکی از چراغ های قانونی لازم

- شل بودن چراغ ها یا لامپ

- قرار گرفتن در محل نامناسب یا شل بودن

- کثیف یا کدر بودن یا داشتن نور و رنگ نامناسب

-

- عدم کارکرد صحیح با سویچ ها یا پدال در تغییر جهت بالا و پایین نور

- عدم رویت مناسب یا فضای نوری نامناسب

- آسیب دیدگی محفظه چراغ ها

3- سیستم فرمان و تعلیق

اجزایی که باید مورد بررسی و بازدید قرار گیرند:

-

- سیستم فرمان

- (در صورت وجود فرمان هیدرولیکی)

- سیستم تعلیق

- برینگ ها و شفت

- کمک فنرها و اتصال های آن ها

موارد کنترل بازدید:

-

- همخوانی حرکت چرخ با جهت حرکت فرمان

- میزان گردش در فضای آزاد چرخ ()

-

- بازدید شفت‌ها و بلبرینگ‌ها از نظر ساییدگی و لقی

-

- وضعیت روغن کاری و گریس کاری

- وضعیت ترک‌ها یا شکستگی‌های سیستم تعلیق

- کنترل میل فرمان

- وضعیت اتصال‌های کروی شکل

- وضعیت عملکرد پمپ هیدرولیک

- عملکرد کمک فنرها برای موارد مختلف ضربه

مواردی که باعث رد معاینه فنی می :

- سفتی بیش از حد فرمان یا فضای حرکتی بیش از فرمان

- حرکت نامتناسب چرخ‌ها با جهت حرکت فرمان

- شعاع چرخش نامناسب یا متفاوت برای دو جهت حرکت فرمان

-

- لق بودن یا ساییده شدن شفت‌ها و بلبرینگ‌ها

-

- روغن کاری یا گریس کاری نبودن یا نشدن یا روغن ریزی اتصال‌ها

- وجود ترک یا شکستگی در اتصال‌ها و تجهیزات فرمان

- لق بودن اتصال‌ها، میل فرمان‌ها یا صفحه‌های گردان یا لق بودن بیش از اندازه غربیلک فرمان،

فرسودگی اتصال‌های کروی شکل

- عملکرد نامناسب پمپ هیدرولیک (در وسیله‌های نقلیه یا فرمان هیدرولیک)

- روغن ریزی و نقص فنی در پمپ هیدرولیک (در وسیله‌های نقلیه یا فرمان هیدرولیک)

- صدمه دیدگی، لقی، سوراخ شدگی یا محکم نبودن اتصال‌ها در کمک فنرها

- مالیده شدن قسمتی از کمک فنر به دیگر اجزای سیستم تعلیق یا لوله

4- سیستم ترمز

اجزایی که باید مورد بررسی و بازدید قرار گیرند:

- ترمز دستی

- ترمز پایی
- کمپرسور ()
-

موارد کنترل بازدید:

- وجود سیستم ترمز دستی برای حداقل 2 چرخ وسیله نقلیه
- عملکرد ترمز دستی در شیب مشخص شده توسط سازنده وسیله نقلیه
- عملکرد چراغ ترمز دستی
- رمز دستی توسط راننده پشت فرمان
- وضعیت اهرم ترمز دستی و اتصال ها و شیرهای کنترل
- کنترل فرسودگی، لقی و زنگ زدگی اتصال های ترمز
- کنترل عملکرد ترمز پایی تمامی چرخ ها
- عملکرد پدال در سیستم ترمز
- کنترل دستگاه هیدرولیکی (در وسیله های نقلیه با ترمز هیدرولیکی)
- وضعیت هواگیری
- وضعیت لنت ها، دیسک ها و کاسه چرخ

مواردی که باعث رد معاینه فنی می :

- نداشتن سیستم ترمز دستی یا کامل نبودن آن برای حداقل دو چرخ
- کارایی و عملکرد نامناسب ترمز دستی یا ترمز پایی در شیب مشخص شده توسط کارخانه
- کار نکردن یا عملکرد نامناسب یا دیده نشدن چراغ ترمز دستی
- عدم امکان استفاده از ترمز دستی توسط راننده پشت فرمان
- شکستگی یا لغزندگی پدال ترمز پایی یا اهرم ترمز دستی یا نقص در اتصال ها و شیرهای کنترل
- شکستگی، تغییر شکل، لقی یا فرسودگی اتصال ها، اهرم و اجزای ترمز دستی یا ترمز پایی
- عدم تاثیر عملکرد ترمز پایی برای تمامی چرخ ها
- خالی شدن پدال زیر پا هنگام فشار دادن آن یا وجود هوا در سیستم
- عملکرد نامناسب یا روغن ریزی سیستم هیدرولیک (در وسیله های نقلیه مجهز به سیستم)

- روغن ریزی داخلی کاسه چرخ، روی دیسک، لوله‌ها یا مخازن
- ودن یا ساییده شدن لنت‌ها به دیسک یا کاسه چرخ

5- تایرها و رینگ

اجزایی که باید مورد کنترل و بررسی قرار گیرند:

- تایرها
 - رینگ
 - موارد کنترل و بازدید:
 - سایز () تایر و رینگ
 - وضعیت ساییدگی یا پاره گی در تایرها
 - وضعیت عمیق و شرایط آج لاستیک (عمق شیارها 1 میلی متر و در تمام طول محیط و 75% عرض تایر توزیع شده باشند)
 - وضعیت قرار گرفتن والو و فشار لاستیک
 - وضعیت اتصال های رینگ به چرخ
 - فشار بار در تایرها
- مواردی که باعث رد شدن معاینه فنی می :

- وجود سایز یا رینگ نامناسب با وسیله نقلیه (براساس نظر کارخان)
- وجود پاره گی یا شفاف در تایرها با طول بیش از 25 میلی متر یا 10 درصد عرض موثر لاستیک
- استفاده از رینگ ناهموار برای وسیله نقلیه
- قرار گرفتن نامناسب در تایر رینگ
- قرار گرفتن والو در محل نامناسب یا صدمه دیدگی آن
- مالیده شدن تایر به قسمتی از وسیله نقلیه
- اتصال نامناسب رینگ به چرخ یا بسته نبودن آن
- کمبود پیچ‌ها و اتصال های رینگ به چرخ
- نامتناسب بودن میزان فشار باد تایرها با مشخصات ارایه شده روی تایر

6- کمر بند

اجزایی که باید مورد بررسی و کنترل قرار گیرند:

- کمر بند راننده
- کمر بند سرنشین جلو و عقب

موارد کنترل بازدید:

- کنترل تمام صندلی های که باید کمر بند داشته باشند
 - کنترل قفل شدن کمر بند در کشیده شدن سریع آن ها
 - کنترل سلامت کمر بند و اتصال های آن
 - کنترل سیستم قفل کمر بند و باز شدن آن
- مواردی که باعث رد شدن معاینه فنی می :
- نبودن کمر بند در صورت لزوم یا استفاده از کمر بند با سایز نامناسب
 - قفل نشدن کمر بند، موقع کشیده شدن سریع
 - وجود پاره گی، فرسودگی و تاشدگی کمر بند ایمنی
 - قفل نشدن مناسب کمر بند یا باز نشدن آن در مواقع لزوم
 - باز بودن اتصال های کمر بند و نقاط اتصال آن به صندلی

7- شاسی، بدنه و بارگیر

اجزایی که باید مورد بازدید و کنترل قرار گیرند:

- شاسی و اتصال ها به شاسی
- ()

موارد کنترل بازدید:

- بازدید و کنترل تیرهای اصلی شاسی و اتصال های آن از نظر پوسیدگی، ترک خوردگی و شکستگی
- بررسی حرکت های غیر عادی یا لقی در شاسی و اتصال های آن
- بررسی تغییر شکل های احتمالی و کنترل پایداری و تعادل شاسی
- بررسی درها و قفل
- بررسی صاف بودن سطوح در اتاق کابین در انواع وسیله های نقلیه
- بررسی اتصال های تثبیت کننده اتاق روی شاسی
- بررسی وضعیت سپرها و نحوه اتصال آن ها به شاسی

مواردی که باعث رد شدن معاینه فنی می :

- دیدگی، زنگ زدگی یا ترک خوردگی در تیرها و اتصال ها
- لق بودن اتصال های شاسی یا حرکت های غیر عادی شاسی یا اتصال های آن
- وجود پیچ خوردگی یا تغییر شکل های موضعی در شاسی
- وجود نقص فنی در درها و قفل های آن ها یا بسته نشدن و باز نشدن مناسب درها
- وجود پوسیدگی، زنگ زدگی، ترک خوردگی یا پاره گی در قسمت های اتاق کابین
- شل بودن اتصال های اتاق به شاسی یا نامناسب بودن و لق بودن آن ها
- وجود گسیختگی در اتصال های سپر به شاسی یا پوسیدگی و خمیدگی آن

8- شیشه ها و آئینه ها و برف پاکن

اجزایی که باید مورد کنترل و بازدید قرار گیر :

- شیشه جلو و عقب و برف پاک کن
- شیشه های جانبی درها
- شیشه های اضطراری و ایمنی
- آئینه های جانبی و بالای سر

موارد کنترل بازدید:

- بررسی شیشه ها و آئینه های وسیله نقلیه از نظر سالم بودن و شفاف بودن
- تمیز و شفاف بودن شیشه ها و آئینه
- کنترل عملکرد برف پاک کن از نظر سالم بودن و فضایی که روی شیشه حرکت می کند
- کنترل شیشه شور و پمپ آب آن
- کنترل سالم بودن آئینه های جانبی و آئینه بالای سر
- کنترل وضعیت شیشه های اضطراری و چکش مخصوص در وسیله های نقلیه عمومی مسافربری

مواردی که باعث رد شدن معاینه فنی می :

- کستگی، خط یا ضربه و صدمه در شیشه
- کدر بودن، شن زدگی یا عدم شفافیت شیشه ها یا آئینه
- عدم کارکرد یا حرکت برف پاک کن در فضای نامناسب

- کار نکردن شیشه شور و پمپ آب آن یا حرکت آب در وضعیت نامناسب روی شیشه
- سالم نبودن یا عدم وجود آئینه‌های جانبی و بالای سر
- عدم وجود شیشه‌های اضطراری یا چکش مخصوص آن در وسیله های نقلیه عمومی مسافربری

-9

اجزایی که باید مورد کنترل و بازدید قرار گیرند:

- موارد کنترل و بازدید:
- بررسی تناسب بوق وسیله نقلیه با نوع وسیله نقلیه
- بررسی عملکرد بوق در شرایط ضرور
- بررسی ابزارهای هشدار (آژیر) در وسیله های نقلیه امدادی و ...
- مواردی که باعث رد شدن معاینه فنی می :
- نامتناسب بودن بوق وسیله نقلیه یا ایجاد صدای ناهنجار
- عدم عملکرد صحیح بوق توسط راننده
- عدم عملکرد صحیح ابزارهای هشدار (آژیر) در وسیله های نقلیه امداد ...
-

10- سیستم خروج دود

اجزایی که باید مورد بررسی قرار گیرند

- ها و کانال های خروج دود
-

موارد کنترل و بازدید:

- میزان آلاینده‌گی صدا و توان سیستم در کاهش صدا
- وضعیت سلامت لوله
- بررسی سیستم خروج دود از نظر نشت دود به خارج

مواردی که باعث رد شدن معاینه فنی می :

- آلاینده‌گی بیش از میزان مجاز صدا

- عدم کاهش میزان آلاینده‌گی صدا توسط سیستم خروج دود
- وجود پوسیدگی در لوله‌ها و انباره‌ها و اگزوز و اتصال‌های آن به شاسی
- خارج از سیستم خروج دود

11- سیستم سوخت رسانی

اجزایی که باید مورد کنترل و بازدید قرار گیرند:

- باک یا مخزن سوخت
-

موارد کنترل و بازدید:

- وضعیت قرار گرفتن مخزن سوخت
- بررسی وضعیت سلامت مخزن سوخت و لوله
- بررسی اتصال‌های مخزن سوخت و لوله
- واردی که باعث رد شدن معاینه فنی می‌شود :
-
- وجود مخزن سوخت اضافی در وسیله نقلیه
- نشست سوخت در نقاطی از سیستم سوخت رسانی یا پوسیدگی لوله
- لق بودن اتصال‌های مخزن سوخت یا لوله
- بسته شدن کامل در پوش مخزن سوخت

12-

اجزایی که باید مورد کنترل و بازدید قرار گیرند:

-
-
-
- شماره شاسی

موارد کنترل و بازدید:

-

-
-
- شماره موتور و شاسی با اسناد و مدارک صادر شده
- مواردی که باعث رد شدن معاینه فنی می :
- نداشتن یا ناخوانا بودن پلاک های عقب یا جلو
-
- عدم تطبیق پلاک با اسناد و مدارک صادر شده
- عدم تطبیق شماره موتور یا شاسی با اسناد و مدارک صادره شده

13- فرسودگی

- مواردی که باعث رد شدن معاینه فنی می :
- موتورسیکلت دارای عمر بیش از 10
- سواری پلاک شخصی تا چهار سیلندر تک دیفرانسیل با عمر بیش از 30
- سواری بیش از چهار سیلندر و یا دو دیفرانسیل با عمر بیش از 25
- دیگر انواع سواری با عمر بیش از 15
- ون با عمر بیش از 20
- اتوبوس شهری و انواع مینی بوس با عمر بیش از 20
- اتوبوس بین شهری با عمر بیش از 25

14-

EEC3821/85 و به وسیله دستگاه

بررسی صحت عملکرد دستگاه

tachogaph tester سنجیده می .

15- سایر موارد

بخشی از معاینه فنی وسیله های نقلیه، بررسی و بازدید اسناد و مدارک و ابزار و تجهیزات مورد اشاره در بند 1-2 می . بررسی وجود تجهیزات ایمنی و امدادی شامل جعبه کمک های اولیه، کپسول آتش نشانی، چراغ هشدار دهنده و کنترل صحت عملکردی آن ها و نیز بررسی اسناد و مدارک مربوط به انجام تغییر وضعیت وسیله های نقلیه، عملکرد دستگاه تهویه و بخاری، تعداد صندلی ها و سالم بودن آن ها در وسیله های نقلیه مسافربری و نیز کنترل عملکرد برف پاک کن و شیشه شور از این دسته می .

طراحی یک مرکز مکانیزه برای معاینه فنی وسیله های نقلیه به پارامترهای مختلفی بستگی دارد و در اولین مرحله باید آزمون های مورد نیاز برای معاینه فنی را تعریف نمود. تعداد آزمون های مورد نیاز برای معاینه فنی یک دسته خاص از وسیله های نقلیه و تعریف مشخصه های هر آزمون، بستگی به نوع کاربرد وسیله نقلیه، مقررات و قوانین جاری در هر کشور، سیاست گذاری ها و شناخت عوامل ملی و منطقه ای در تولید و ورود وسیله های نقلیه دارد و علاوه بر آن، توجه به رعایت استانداردهای جهانی در این زمینه اهمیت ویژه . با توجه به پارامترهایی نظیر ظرفیت، نوع کاربرد و شرایط ویژه کاری، وسیله های نقلیه را می توان به چهار دسته عمده زیر تقسیم نمود:

1- خودروهای سبک با مصرف سوخت بنزین CNG,LPG گازییل و یا برقی شامل اتومبیل های سواری، وانت بارها، تاکسی ها، اتومبیل های کرایه بین شهری و خودروهای ویژه افراد و سازمان ها (نظیر اتومبیل ها، خودروهای اسکورت و تشریفات و ...)

2- خودروهای سنگین و نیمه سنگین با مصرف سوخت گازییل، بنزین، CNG,LPG مسافربر نظیر مینی بوس و اتوبوس و خودروهای بارکش نظیر کامیون، کامیونت، تریلر، کشنده، تانکر، جرثقیل ... که دارای پلاک ری بوده و محوز تردد در خیابان ها و جاده

3- موتور سیکلت های دو یا سه چرخ (دارای ساید کار و یا بارکش های کوچک) با کلیه مصارف خاص و عام و دارای موتوری های دو یا چهار زمانه بنزینی

4- ماشین های ویژه شامل ماشین های راه سازی، ماشین های معادن، یدک کش های ویژه کارخانه ها و مانند آن ها که جز وسیله های نقلیه تعریف شده در بندهای قبلی نمی .

2-4-3- دستورالعمل معاینه فنی وسیله های نقلیه موتوری

طراحی یک مرکز مکانیزه برای معاینه فنی وسیله های نقلیه به پارامترهای مختلفی بستگی دارد و در اولین مرحله باید آزمون های مورد نیاز برای معاینه فنی را تعریف نمود. تعداد آزمون های مورد نیاز برای معاینه فنی یک دسته خاص از وسیله های نقلیه و تعریف مشخصه های هر آزمون، بستگی به نوع کاربرد وسیله نقلیه، مقررات و قوانین جاری در هر کشور، سیاست گذاری ها و شناخت عوامل ملی و منطقه ولید و ورود وسایل نقلیه داشته و علاوه بر آن توجه به رعایت استانداردهای جهانی در این زمینه اهمیت ویژه . هم چنین مراکز معاینه فنی از نقطه نظر فضاها، عملیاتی، تجهیزات، پرسنل و دیگر تاسیسات و تجهیزات مورد نیاز باید به حداقل های معرفی شده در این بخش مجهز :

آزمایش های مورد نیاز برای آزمون های ایمنی

- آزمایش نور چراغ های جلو
- آزمایش لغزش جانبی محورهای جلو و عقب
- آزمایش کمک فنرها
- آزمایش ترمزهای جلو و عقب و ترمز دستی

- آزمایش لقی جلو بندی و فرمان
- آزمایش صفحه های چرخان
- بازدید قسمت های تحتانی خودرو
- سیستم اندازه گیری میزان کدري دود خروجی از آگزوز
- سیستم اندازه گیری میزان صدا
- دستگاه اندازه گیری دور موتور

2-4-4- ترتیب آزمون ها در یک خط مکانیزه معاینه فنی خودروهای سنگین

از آن جا که طول و تعداد محور خودروهای سنگین با یکدیگر متفاوت می باشد و گستره وسیعی را شامل می ود، همزمانی انجام معاینه فنی برای دو یا سه خودرو توصیه نمی .

ترتیب و موارد آزمون به شرح زیر خواهد بود:

- 1- تطبیق مدارک، ورود و ثبت اطلاعات اولیه خودرو
- 2- آزمون کنترل فنی بدنه (visual check)
- 3- آزمایش میزان کدري دود
- 4- آزمایش صدا
- 5- آزمایش لغزش جانبی محورهای خودرو
- 6- یش سرعت سنج
- 7- آزمایش توزین خودرو
- 8- آزمایش ترمز هر محور و آزمایش سیستم باد
- 9- آزمایش لقی جلو بندی و فرمان
- 10- آزمایش نور ()

با توجه به آن که طول و تعداد محورهای سنگین با یکدیگر متفاوت بوده و گستره وسیعی را شامل می . بنابراین همزمانی انجام معاینه های فنی برای دو یا سه خودرو توصیه نمی گردد و چیدمان تجهیزات برای انجام معاینه فنی یک خودروی سنگین به شکل زیر پیشنهاد می :

- 11- ورود و ثبت اطلاعات اولیه خودرو و تطبیق مدارک 4 دقیقه
- 12- توزین دقیقه 1
- 13- آزمایش نور چراغ های جلو 1 دقیقه و 30 ثانیه
- 14- آزمایش صدا 1 دقیقه
- 15- سنجش گازهای خروجی از آگزوز (میزان کدري دوده) 1 دقیقه

30 ثانیه	16- آزمایش لغزش جانبی چرخ های جلو
5 دقیقه تا 12 دقیقه	17- آزمایش کیلومتر شمار
5 دقیقه تا 12 دقیقه	18- آزمایش غلطکی ترمزها
1 دقیقه و 30 ثانیه	19- آزمایش لقی جلوبندی و فرمان
5 دقیقه	20- آزمایش ظاهری اطراف و بدنه
2 دقیقه	مدت زمان لازم برای انتقال و حرکت در طول سالن معاینه
حداقل 23 و حداکثر 30 دقیقه	جمع کل

2-4-5- آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو

1- عبارت ها و اصطلاح هایی که در این آیین نامه به کار رفته است، دارای تعاریف های زیر می باشند:

- : (5) الحاقی ماده 32 قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین، 1380

- معاینه فنی: بازدید ظاهری و آزمایش های فنی برای تشخیص اصالت خودرو و سنجش میزان سلامت فنی، ایمنی و زیست محیطی وسیله نقلیه

(برگ یا برچسب معاینه فنی: گواهی انجام معاینه فنی که توسط ستادهای معاینه فنی خودرو یا مراکز فنی مجاز صادر می گردد؛ برگه معاینه فنی صادره به متقاضی تحویل داده می شود و برچسب مربوطه در سمت راست شیشه جلو الصاق می .

- اعتبار برگ معاینه فنی: شده در متن برگ معاینه فنی وسیله نقلیه است.

- وسیله نقلیه شخصی: وسیله نقلیه موتوری که دارای پلاک شخصی می باشد.

- وسیله نقلیه عمومی: وسیله نقلیه موتوری که دارای پلاک عمومی می .

- وسیله نقلیه دولتی: وسیله نقلیه موتوری که دارای پلاک دولتی یا نظامی می .

- نقص فنی: هر نوع نقصان یا تغییر در وضعیت ظاهری و فنی وسیله نقلیه که موجب کاهش ضریب ایمنی در رانندگی و یا افزایش بیش از حد مجاز گازهای آلاینده هوا و یا آلودگی بیش از حد مجاز صدا گردد.

- ستاد معاینه فنی: تشکیلات متمرکز برای برنامه ریزی، هدایت، نظارت و کنترل فعالیت مراکز فنی معاینه خودرو و مراکز معاینه فنی مجاز که توسط شهرداری ها و سازمان راهداری و حمل و نقل جادهای ایجاد می .

- مراکز فنی مجاز: مراکزی که توسط اشخاص حقیقی و یا حقوقی با رعایت ضوابط و مقررات ستاد معاینه فنی وابسته به شهرداری و یا سازم

های نقلیه درون شهری و برون شهری ایجاد می .

2- رانندگی با وسیله نقلیه‌ای که فاقد برگ معاینه فنی معتبر می‌باشد. دارندگان وسیله های نقلیه مکلف هستند وسیله های نقلیه خویش را جهت انجام معاینه فنی در مراکز فنی مجاز تعیین شده حاضر نموده و پس از احراز شرایط لازم، برگه یا برچسب معاینه دریافت نمایند.

- در طول مدتی که برچسب یا برگه معاینه فنی اعتبار دارد، در صورت بروز نقص فنی، مالک موظف است نسبت به رفع نقص اقدام نماید.

3- ضوابط ایجاد، تشخیص صلاحیت، اختیارات، نحوه صدور مجوز و نظارت بر مراکز فنی مجاز و هایی که باید مورد معاینه قرار گیرند، بر اساس دستورالعملی خواهد بود که توسط کارگروهی با مسوولیت وزارت کشور و عضویت وزارتخانه‌های راه و ترابری، صنایع و معادن، سازمان حفاظت محیط زیست و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تهیه و ابلاغ می‌گردد.

- معاینه فنی می‌باید توسط مهندسان یا کاردان های فنی و یا افراد با تجربه دارای گواهی انجام کار از مراجع صلاحیت دار صورت پذیرد.

4- ستادهای معاینه فنی و مراکز معاینه فنی مجاز، به منظور تشخیص اصالت خودرو در هنگام معاینه فنی ضمن هماهنگی با نیروی انتظامی از کارشناسان واجد شرایط استفاده می‌نمایند.

5- های معاینه فنی انواع خودروها به شرح زیر می‌باشد :

- انواع وسیله های نقلیه عمومی مسافربری و باربری در فاصله های سه ماهه یا بیش .

- وسیله های نقلیه متعلق به دولت، نهادهای عمومی و غیر دولتی، نیروهای نظامی و انتظامی در فاصله های سه ماهه یا بیش تر،

- سایر وسیله های نقلیه و موتور سیکلت‌ها در فاصله های سالانه یا بیش تر.

1- (موضوع تصویب نامه شماره 22175 /2508 /1382/1/24) برگ معاینه فنی صادر نخواهد شد.

2- خودروهای نو تا دو سال پس از تولید نیاز به اخذ برچسب یا برگه معاینه فنی ندارند.

6- مراکز مجاز معاینه فنی برای وسیله های نقلیه‌ای که سالم و بدون نقص فنی تشخیص داده شوند، برگ معاینه فنی صادر می‌نمایند. چنان چه ضمن معاینه وسیله نقلیه‌ای معیوب یا ناقص تشخیص داده شود، راننده یا مالک فقط می‌تواند وسیله نقلیه را تا تاریخی که در برگ اجازه نامه صادر شده به وی تسلیم می‌گردد تعمیرگاه یا توقف گاه منتقل سازد.

- چنان چه وسیله نقلیه تشخیص داده شود، ضمن عدم صدور برگ معاینه فنی، مراتب به مراجع انتظامی اطلاع داده می‌گردد.

7- ستاد معاینه فنی خودرو شهرداری ها و سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای با همکاری نمایندگان سازمان حفاظت محیط زیست و نیروی انتظامی موظف هستند بر نحوه عملکرد مراکز صدور برگ معاینه

فنی بر اساس دستور العمل موضوع ماده (3) این آیین نامه، نظارت مستمر اعمال نمایند و در صورت مشاهده عدم رعایت ضوابط و مقررات مربوطه، نسبت به جلوگیری از ادامه تخلف و رفع آن ها اقدام نمایند و در صورت تکرار، مجوز مرکز برای انجام معاینه فنی و صدور برگ معاینه فنی ابطال می .

8- تا پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در شهرهایی که تجهیزات کامل انجام معاینه فنی وجود ندارد، مراکز مجاز معاینه فنی می توانند با تایید کار گروه موضوع ماده (3) این آیین نامه، نسبت به انجام معاینه فنی با رعایت حداقل شرایط مورد قبول نمایندگان اعضای کارگروه یاد شده در استان ها، اقدام نمایند.

9- مراکز مجاز علاوه بر هزینه های معاینه فنی، مبلغ ده هزار ریال دریافت و به حساب خزانه داری کل واریز می نمایند.

10- برگه و برچسب های معاینه فنی مورد استفاده در مراکز مجاز معاینه فنی سراسر کشور، بر اساس طرح نمونه مورد تایید کار، گروهی متشکل از سازمان شهرداری های کشور، سازمان راهداری و حمل و نقل جاده-ای، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سازمان حفاظت محیط زیست می .
- برگه و برچسب معاینه فنی که از طریق ستاد معاینه فنی و مراکز مجاز صادر می کشور معتبر است.

11- اداره های راهنمایی و رانندگی پلیس راه موظف هستند با متخلفان موضوع این آیین نامه برابر مقررات رفتار نمایند.

بار دیگر، آزمایش های مراکز معاینه فنی را مرور می کنیم:

- 1- ایش لغزش جانبی چرخ (Side slip tester)
- 2- آزمایش کمک فنرها (Shock absorber tester)
- 3- آزمایش کیلومتر شمار (Speed meter tester)
- 4- آزمایش ترمزها (Brake tester)
- 5- آزمایش لقی جلوبندی و فرمان (Steering play detectors)
- 6- آزمایش صفحه های چرخان (Electronic turning plates)
- 7- اندازه گیری گازهای خروجی از اگزوز شامل CO-CO2-HC-NOX
- 8- آزمایش ظاهری اطراف بدنه (Visual check)
- 9- آزمایش صدا (Noise level meter)
- 10- آزمایش نور چراغ ها (Lights)
- 11- توزین خودرو (Axel load scale)

تشخیص اصالت خودرو

در معاینه فنی، بایستی اصالت خودرو توسط کاردان‌های فنی راهنمایی و رانندگی و یا کارشناسان رسمی دادگستری در امور وسیله‌های نقلیه موتوری که به وسیله ستادهای معاینه فنی خودرو حسب مورد با هماهنگی راهنمایی و رانندگی ناجا تعیین می‌شوند، مورد تایید قرار گیرد.

های معاینه فنی انواع خودروها

- 1- انواع وسیله‌های نقلیه عمومی مسافربری و باربری در فاصله 6
- 2- وسیله‌های نقلیه متعلق به دولت، نهادهای عمومی غیر دولتی، نیروهای نظامی و انتظامی در فاصله 6 ماهه یا بیش
- 3- خودروهای نو تا دو سال پس از تولید، نیاز به اخذ برچسب یا برگه معاینه فنی ندارند.
- 4- برای خودروهای فرسوده، برگ معاینه فنی صادر نمی .

سن فرسودگی خودروها

30	1- سواری و خودرو کار پلاک شخصی تا چهار سیلندر تک دیفرانسیل
25	2- سواری و خودرو کار بیش از چهار سیلندر و یا دو دیفرانسیل
15	3- سواری و خودرو کار با سایر پلاک ها
20	4-
20	5- اتوبوس شهری و انواع مینی بوس
25	6- اتوبوس بین شهری
25	7- کامیون و تریلی

خودروهایی که نتوانند برچسب معاینه فنی اخذ کنند، بدون توجه به سن، فرسوده محسوب می .
 صدور برگ معاینه فنی برای خودروهای فرسو .

کنترل کیفیت و فعالیت مرکز معاینه فنی خودرو

این امر توسط گروهی متشکل از نمایندگان سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای، سازمان حفاظت محیط زیست، راهنمایی و رانندگی انجام می‌شود و در صورت مشاهده تخلف، برای بار اول تذکر یا توبیخ کتبی با اصلاح و برای بار دوم، نسبت به توقف فعالیت تا 15 روز و در صورت تکرار، نسبت به ابطال و مجوز و وصول مبلغ .

موارد تخلف احتمالی در مرکزهای معاینه فنی خودرو

- 1- دادن برچسب معاینه فنی برای خودروهایی که فاقد اصالت یا سلامت فنی باشند.
- 2- عدم رعایت ضوابط معاینه مندرج در دستورالعمل
- 3- از دست دادن شرایط مندرج در دستورالعمل در مورد تجهیزات و تاسیسات
- 4- عدم رعایت نرخ
- 5- صدور برگ معاینه فنی بدون انجام معاینه فنی

2-5- دلایل ایجاد محدودیت سرعت و ضوابط سرعت وسیله نقلیه

ندنگی با سرعت مناسب در مسیر تحت شرایط مختلف حایز اهمیت می . بررسی ارتباط بین سرعت و شرایط مختلف در جاده می تواند کمک بسزایی در اتخاذ تصمیم های مناسب در آن شرایط نماید. هم چنین همواره باید به حدود سرعت تعیین شده بر روی تابلوهای راهنمایی و رانندگی توجه ویژه . در صورتی که هیچ نوع علامتی درباره تبیین حد سرعت مجاز در محور موجود نباشد، حدود سرعت به شرح ذیل می :

در شهرها و مناطق مسکونی

- 1- 70 کیلومتر و حداکثر 125 کیلومتر در ساعت.
- 2- در بزرگراه ها حداکثر 100 کیلومتر در ساعت.
- 3- در خیابان های شریانی اصلی حداکثر 60 کیلومتر در ساعت.
- 4- در خیابان های شریانی فرعی حداکثر 50 کیلومتر در ساعت.
- 5- در معبرهای محلی و میدان ها حداکثر 30 کیلومتر در ساعت.

های برون شهری و مناطق غیر مسکونی

- 1- 70 و حداکثر 125 کیلومتر در ساعت.
- 2- ها حداکثر 115 کیلومتر در ساعت.
- 3- ها در روز حداکثر 100 ها حداکثر 90 کیلومتر در ساعت.

هم چنین باید به خاطر داشته باشید که حرکت وسیله های نقلیه سنگین در خطوط سرعت آزاد راه ها ممنوع می .

2-5-1- تاثیر سرعت بر مسافت توقف

به طور کلی فاکتور در توقف یک وسیله نقلیه دخیل می :

- مسافت درک موقعیت،
- مسافت عکس العمل،
- مسافت تاخیر در ترمز گرفتن،
-

- مسافت درک موقعیت

مسافتی است که از زمانی که یک راننده خطر را می بیند تا زمانی که مغز آن را تشخیص می دهد، طی می - . این مسافت برای رانندگان هوشیار در سرعت 90 کیلومتر بر ساعت حداکثر 75% ثانیه می باشد که خودرو 20 متر را در این مدت می پیماید.

- مسافت عکس العمل

مسافتی است که یک وسیله نقلیه از زمانی که مغز دستور جدا شدن پاها از پدال گاز را می‌دهد، تا زمانی که پای شما روی پدال ترمز قرار می‌گیرد، به طول می‌آید. یک راننده متوسط دارای عکس العملی برابر با 75% ثانیه می‌آید. 90 کیلومتر بر ساعت، این امر موجب پیمودن مسافت اضافی 20 تا 75% ثانیه می‌آید.

- تاخیر در ترمز گرفتن

در زمان بکارگیری خودرویی با ترمزهای بادی، در حدود 0/5 ثانیه برای عمل کردن سیستم مکانیکی ترمز نیاز می‌آید.

-

ای است که طی آن یک خودرو در زمان ترمز گرفتن متوقف می‌آید.

تأثیر وزن، طول، سرعت خودرو و هم‌چنین وضعیت جاده می‌آید. یک وسیله نقلیه سنگین در سرعت 90 کیلومتر و بر روی سطح خشک در صورت داشتن ترمزهای خوب، در حدود 5 ثانیه برای توقف طی خواهد کرد.

وقتی زمان و مسافت درک، عکس‌العمل، تاخیر ترمز گرفتن و ترمز را در سرعت 90 کیلومتر در کنار هم قرار دهیم، در حدود 6 تا 7 ثانیه طول می‌کشد تا خودرو متوقف گردد. در این زمان خودر 100 (حدود طول یک زمین فوتبال) در بهترین شرایط باید طی کند تا متوقف شود. علاوه بر این، در سرعت نیاز به فاصله توقف بیش‌تری می‌آید.

2-5-2- سرعت و وضعیت سطح روسازی

اصطکاک بین لاستیک و سطح جاده برای کنترل وسیله نقلیه امری ضروری تلقی می‌آید. اصطکاک بین چرخ‌های وسیله نقلیه جاده و جاده کم‌تر باشد. میزان کشش کم‌تری نیز وجود خواهد داشت. چنین وضعیتی‌هایی موجب کاهش کنش بین لاستیک و سطح جاده می‌گردد و بنابراین در این وضعیت، کاستن سرعت، الزامی خواهد بود.

- شرایط بارانی

باران می‌تواند بر کشش وسیله نقلیه تأثیر بگذارد. هنگام بارندگی، آب باران با روغن موجود در سطح جاده ترکیب شده و موجب می‌گردد روغن‌های زیر سطح روسازی نیز به روی سطح منتقل گردند. تا زمانی که باران اضافی بتواند این روغن‌ها را از سطح مسیر پاک‌نماید، همواره لایه روغن بین چرخ‌های خودرو و سطح جاده وجود دارد. این وضعیت می‌تواند همه‌جا و از چند دقیقه تا چندین ساعت ادامه داشته باشد.

های جدید هنگام مرطوب بودن، لغزنده‌تر هستند؛ چرا که در روسازی جدید، تجمع روغن بیش‌تر است و برای از بین رفتن این روغن‌ها نیاز به سال‌ها بارندگی می‌آید.

- شرایط برفی

برف نیز موجب کاهش اصطکاک بین لاستیک و سطح جاده و هم‌چنین کاهش میزان دید می‌آید. چنین مواقعی، کاهش سرعت وسیله نقلیه به دلیل جلوگیری از وقوع حادثه امری ضروری تلقی می‌آید.

برف سبک و پودری به طور معمول، موجب بروز مشکل های زیادی می . اگر میزان برف به قدری باشد که سطح جاده را بپوشاند، موجب تشکیل یک سطح صیقلی و لغزنده می . برف های سنگین تر نیز می موجب بروز مشکل هایی در کنترل خودرو گردند. ای فشرده گردد، می د موجب یخ زدگی گردد. سرعت وسیله های نقلیه باید حداقل تا 50 درصد در شرایط برفی کاهش پیدا کند. باید به خاطر داشت که هنگام تعیین سرعت وسیله های نقلیه در شرایط برفی، باید اطمینان حاصل کرد که در این شرایط و این سرعت، امکان توقف و مانور ایمن وجود دارد.

2-5-3- عت و طرح هندسی جاده

-

رانندگی با سرعت بیش از حد در یک قوس (مساوی یا بیش از سرعت تعیین شده) می مشکل هایی نظیر لغزش یا سرنگونی در جاده گردد.

قبل از رسیدن به یک قوس، حداقل به میزان 10 کیلومتر بر ساعت، کم تر از سرعت مجاز حرکت نمایید؛ تا حدی که نیاز است سرعت خود را کاهش دهید، اما به خاطر بسپارید که ترمز گرفتن در قوس ها می . هرگز از سرعت تعیین شده در قوس تجاوز نکنید. با دنده مناسب حرکت کنید تا قادر به حرکت آرام در قوس باشید. این امر موجب حفظ کنترل خودرو می .

- در شیب

نیروی جاذبه و وزن وسیله نقلیه، نقش مهمی در مدیریت سرعت در زمان رانندگی در سربالایی سرپایینی ها ایفا می نماید. در یک سربالایی، خودرو باید با شدت بیش تری جهت غلبه برشتاب جاذبه و حفظ سرعت خود کار کند. جهت حفظ سرعت باید فشار بیش تری به گاز وارد نمایید. در سرپایینی ها، وسیله نقلیه سرعت می گیرد. وسیله های نقلیه سنگین تر تمایل بیش تری به افزایش سرعت نسبت به وسیله های نقلیه سبک تر . بنابراین در حفظ سرعت ایمن در چنین شرایطی باید دقت بیش تری اعمال نمود.

2-5-4- سرعت و قابلیت دید

باید قادر به توقف در محدوده دید خود باشد. به بیان دیگر، شما باید قادر به توقف در فاصله که در جلوی خود می بینید، باشید. در زمان رانندگی در شب و یا در شرایط نامناسب جوی (...) نیاز به کاهش سرعت خواهد بود تا بتوان خودرو را در محدوده قابل رویت متوقف نمود.

2-5-5- سرعت و جریان ترافیک

ایمن ترین سرعت در زمان رانندگی در ترافیک سنگین، ، سرعتی است که با توجه به سرعت سایر وسیله های نقلیه و حفظ فاصله مناسب با وسیله نقلیه جلویی و عدم تجاوز از سرعت معین شده، اتخاذ گردد.

حفظ ایمن با وسیله نقلیه جلویی نمی‌باشید، با سرعتی معادل 5 تا 7 کیلومتر بر ساعت، کم تر از سرعت جریان ترافیک، حرکت نمایید.

بیش تر رانندگان معتقدند که تجاوز از حد سرعت می جویی در وقت گردد. اما حقیقت آن است که در زمان تخلف از سرعت مجاز، شما نیاز به سبقت گرفتن از سایر خودروها را خواهید داشت. این امر موجب افزایش احتمال تصادف می . هم چنین این نوع رانندگی، موجب خستگی بیش تر شما می‌گردد که این عامل نیز موجب افزایش احتمال بروز تصادف می . بهترین روش، حرکت با سرعت جریان ترافیک به صورتی ایمن و قانونی می . ر کلی دلیل های زیادی جهت منع حرکت با سرعت غیر مجاز وجود دارند که عبارتند از :

2-5-6- سرعت و حوادث رانندگی

های بالاتر بیش تر است. با افزایش سرعت، زمان عکس العمل کاهش یافته و راننده کنترل مناسبی بر خودرو نخواهد داشت. داده است که هر چه سرعت خودرو در هنگام وقوع تصادف بیش تر باشد، امکان مرگ بیش تر خواهد بود.

2-5-7- سرعت و هزینه

هزینه‌های نگهداری با افزایش سرعت بیش تر خواهد شد. لاستیک‌ها و ترمزها با افزایش سرعت زودتر

2-5-8-

میزان . به طور مثال رانندگی با سرعت 100 کیلومتر بر ساعت به سوخت بیش تری نسبت به سرعت 90 کیلومتر بر ساعت نیاز دارد.

انسان، خواهان موفقیت است. جا که موفقیت فرد در زندگی شخصی، شغلی و اجتماعی ارتباطی وی وابسته است، تصحیح این الگوها نیز نقش اساسی در کسب موفقیت دارد. موفقیت در پرتو ارتباط درست و آسان انسان با خود و دیگران کسب می‌شود زیرا انسان به همیشگی با خود و دیگران است. انسان موجودی اجتماعی است و انگیز ج ها در تعامل با انبوهی از سازمان گوناگون قرار دارند و این امر ها را با یکدیگر و با سازمان ها را باهم به شکل قابل توجهی پیچیده کرده است. این پیچیدگی ن ارتباط آسان و درست با یکدیگر زیرا آسایش و پرتو آن می‌یابند.

این ارتباط درست و آسان چگونه پدید می‌آید؟

ارتباطی درست و آسان خواهد بود که موجه و برخوردار از دلیل منطقی باشد. منطقی فکر کردن و اخلاقی کلید سعادت و آسایش انسان است. نظر از نتیجه رفتار - که ممکن است به ظاهر ناخوشایند مدت صحت، صلاح و خوشایندی خود را نشان خواهد - همین که عملی مستدل، موجه و اخلاقی باشد، آسایش خاطر و راحتی وجدان را در پی می‌آورد.

ترویج الگوهای ارتباطی درست و اصول اخلاقی، نیاز مبرم است. کیست که در ارتباط با نباشد و مگر نه این است که رفتار اخلاقی است که است و مگر نه این است که اگر بنا به ضرورت‌های فردی و اجتماعی به فرد یا کنیم، مهم‌تر از گرفتن پاسخ مثبت برای خواسته و نیازمان، خواهان هستیم؟ تیرگی خاطر ناشی از بی‌حرمتی را حتی با گرفتن پاسخ مثبت نمی‌توانیم.

یکی از مهم‌ترین نیازهای اولیه که بشر در تمام اعصار و قرن‌های متمادی با آن دست به گریبان بوده و با تری پیدا کرده و جزو یکی از مظاهر تمدن شده است، مساله حمل‌ونقل مسافر می‌باشد. به طوری که دسترسی به آن همواره از آرزوهای دیرین بشر بوده است.

در بین شیوه ای بیشترین

و در کشور ما با سهم بیش از 90 درصد، اهمیت آن بیش تر محسوس است.

از آن جایی که حمل ای مسافر سهم و نقش قابل توجهی را در فعالیت و نقلی کشور بر عهده دارد و در این میان بخش حمل‌ونقل عمومی مسافری، وظیفه سرویس‌دهی به آحاد مردم را از طریق شرکت‌های خصوصی و تعاونی به انجام می‌رساند، در نتیجه هر گونه بهبود در مدیریت بر این بخش، تأثیر بسزایی در ایجاد تسهیلات و امکانات مناسب تر برای مسافران خواهد داشت.

از بین شیوه بجایی مسافر در کشور در انواع جاده‌ای، ریلی و هوایی، بیش 90

انجام می‌گیرد و سهم ریلی و هوایی تقریباً یکسان است. بر همین اساس ضرورت توجه و رسیدگی به وضعیت ارائه خدمات در این بخش (آشکار می‌شود) و این در حالی است که در کشورهای پیشرفته

و نقل مسافر و کالا یکی از فعالیت های بسیار مهم محسوب می . زیرا نیاز به تمرکز زیاد و مهارت های متفاوت و قدرت تصمیم گیری سریع دارد. بدین منظور رانندگان و متصدیان می بایست آموزش های لازم را قبل از اخذ گواهینامه و شروع فعالیت ها و حتی بعد از آن فرا گیرند. در کشور ما تاکنون برنامه آموزشی خاصی برای این صنف در نظر گرفته نشده بود و بیش تر از طریق استاد- شاگردی با این فن آشنا می .

3-1- نقش ارتباطات در فعالیت

در عصری که هر لحظه اش در گروهی تغییرات شگفت انگیز است، ارتباطات حرف اول را می . تحقیقات نشان می دهد که حدود 75 از اوقات روزانه ما به نحوی در تماس و ارتباط با دیگران است. محیط کار فرصت های یکسان داریم اما تنها کسانی مسیر پیشرفت و ترقی را به سرعت می پیمایند و احترام، اعتبار و مقام برای خویش کسب می کنند که قدرت بیان داشته باشند، خود را بدرستی مطرح کنند و در شرایط مختلف و با افراد مختلف، ارتباطی مناسب و مؤثر برقرار کنند.

. اما مهمترین آنها درک نقطه نظرهای طرف مقابل و تفهیم نقطه نظرهای خویش است. زبان تنها وسیله ارتباطی نیست و کاملترین آن هم نیست چراکه پیام های انسانی، بخصوص آنهایی که از احساسات و هیجانات و عواطف مایه می گیرند، چنان پیچیده اند که هیچ کلامی گویای آن نیست. به همین دلیل گاه یک نگاه، لحن صدا یا یک حرکت، حاوی پیامی است که از نهفته ترین درونیات فرد سرچشمه می گیرد و معنای ارتباط را مشخص می کند. مهارت در ایجاد رابطه مناسب با دیگران، بر توانایی ها و اعتماد به نفس ما می افزاید، استعداد و دست آوردهای ما را می نمایاند و احترام و قدردانی دیگران را جلب می کند. هرچه بهتر با دیگران رابطه برقرار کنیم، مسؤولیتها را بهتر به مرحله اجرا می گذاریم و در نتیجه در حرفه خود موفق تر بوده و درآمد بیشتری را به خود اختصاص می دهیم. تحقیقات نشان می دهد که قریب 70 درصد از خطاها در محیط کار ناشی از ارتباط ضعیف است.

از آنجا که عنصر اصلی در فعالیت های خدماتی و ارائه خدمات، انسان می احترام به جایگاه آنها، نقش اساسی در موفقیت مشاغل خدماتی در افزایش سطح رضایت متقاضیان خواهد داشت.

3-2-

فعالیت های شرکت های مسافربری در زمره فعالیت های خدماتی بوده و مشاغل موجود در این شرکت فهرست بخش خدمات قرار می گیرند.

بخش خدمات یکی از بخش کشور می . فعالیت هایی نظیر مؤسسات آموزشی، توریسم و هتلداری، بیمارستان، تأمین اجتماعی و بیمه از زمره فعالیت های خدماتی محسوب می . یکی از مهمترین فعالیت و نقل مسافر و کالا بوده که امروزه در اشکال حمل و نقل هوایی، دریائی، ریلی و زمینی وجود دارد.

اقتصاددانان در تعریف خدمات می گویند:

«خدمات کالائی اقتصادی و غیر فیزیکی است که شخص یا شرکتی برای استفاده دیگران تولید کرده است.»

در تعریف فوق الذکر سه نکته اساسی وجود دارد: اقتصادی بودن فعالیت‌های خدماتی به این مفهوم است که سازماندهی فعالیت‌های خدماتی باید بگونه‌ای باشد که سودآور باشد. عنوان مثال یک شرکت مسافری که در زمینه حمل مسافر فعالیت دارد انتظار کسب سود و درآمد را داشته و لذا باید فعالیت‌های خود را طوری سازماندهی کند تا به این هدف برسد. بدون تردید جلب رضایت مسافری و تبدیل آنها به مشتریان دائمی کمک شایان توجهی برای دسترسی به اهداف خواهد داشت.

غیر فیزیکی بودن خدمات به این مفهوم است که محصول نهائی واحدهای خدماتی که در اختیار مشتریان قرار می‌گیرد کاملاً جنبه غیرمادی و غیرفیزیکی دارد یعنی دریافت کننده خدمات نمی‌تواند خدمت دریافتی کرده و یا آنرا ببیند. برای روشن شدن موضوع به این مثال توجه فرمایید: یک شرکت مسافری با سازماندهی و تجهیز امکانات زیاد نسبت به دائر بودن یک مسیر مسافرتی بین دو شهر اقدام می‌نماید و با فروش بلیط نسبت به جذب مسافر برای این مسیر اقدام می‌کند. طول مسیر از خدمات زیادی استفاده می‌کند و هنگامی که در مقصد از اتوبوس پیاده می‌شود احساس خوشایند از سفری ایمن و راحت به دست آورده و یا در مقابل یک احساس ناراحتی و عصبانیت از سفری تا ایمن و بد در آن ایجاد شده است. هیچ یک از حالت فوق الذکر قابل دیدن و لمس کردن نمی‌کند.

براساس تعریف، خدمات ارائه شده توسط یک شرکت در لحظه تولید، توسط مشتری مصرف می‌کند.

نمی‌توان خدمت را ذخیره کرد. بنابراین همانطور که ذکر شد فعالیت‌های شرکت‌های مسافری در زمره فعالیت خدماتی است و مشاغل موجود در این شرکت بخش خدمات قرار می‌گیرند و برای ارائه بهتر این خدمات به مشتریان باید به ویژگی‌های آن توجه کرد.

به منظور آشنائی هر چه بیشتر با بخش خدمات، شناخت ویژگی‌های آن ضروری می‌باشد. در شناخت ویژگی‌های خدمات باید توجه داشت که:

- این ویژگیها مختص بخش خدمات بوده و در بخش صنعت و یا کشاورزی وجود ندارد.
- این ویژگیها در ذات خدمات بوده لذا تغییر ناپذیر هستند.
- هر گونه اعمال مدیریت در شرکت‌های مسافری باید با توجه به این ویژگی‌ها صورت پذیرد.

اقتصاددانان ویژگی‌های زیادی برای خدمات قائل هستند و لیکن مهمترین آنها عبارتند از:

خدمات تفکیک ناپذیر هستند

تفکیک ناپذیر بودن خدمات به این معنی است که خدمات ارائه شده در یک شرکت مسافری تحت عنوان ای مسافر از اجزایی تشکیل شده است که این اجزاء مشابه حلقه‌های یک زنجیر عمل می‌نمایند. در مدیریت و اداره امور شرکت مسافری به هر یک از این آسیب می‌بیند و باعث نارضایتی مسافر می‌گردد. ویژگی تفکیک ناپذیر بودن خدمات به مدیران شرکت مسافری و پرسنل و رانندگان توصیه می‌نماید ابتدا نسبت به شناخت حلقه‌های زنجیره خدمات خود اقدام نموده و پس از شناسائی دقیق این حلقه ریزی و آمادگی برای هر یک از اجزاء اقدام نماید.

می‌دهد که خدمات جاده‌ای مسافربری شامل اجزاء ذیل می :

1. بازاریابی و جذب مسافر (تبلیغات مناسب و ارائه خدمات ویژه)
2. ورود مسافر به دفتر شرکت (ایجاد امکانات رفاهی و خوشروئی در اولین برخورد)
3. رسانی کافی به مسافری (تهیه بروشورهای زمان سفر و حقوق مسافری و یا حتی ایجاد سایت اینترنتی)
4. تهیه بلیط مسافرت (در اختیار قرار دادن بلیط در اسرع وقت و با توجه به سلیقه مسافر و امکانات موجود)
5. (محافظت از بار مسافری ای که آسیب ندیده و گم نشود)
6. اولین برخورد با راننده هنگام سوار شدن به اتوبوس (یونیفورم)
7. حرکت به موقع اتوبوس (ریزی سفر جهت دستیابی به کمترین میزان تأخیر)
8. اطلاع رسانی لازم به مسافر در داخل اتوبوس (معرفی راننده و مسیر حرکت و زمانها و مکانهای استراحت)
9. شرایط داخل اتوبوس (رعایت نظافت داخل اتوبوس و اطمینان از سلامت سیستم تهویه و سرمایش و گرمایش)
10. (در دسترس قرار دادن آب سرد و گرم و یک میان وعده)
11. خدمات بین راهی (ع و در مکانهای مناسب و تمیز و بهداشتی مثل مجتمع‌های خدماتی و رفاهی)
12. ایمنی سفر و رانندگی مناسب (اطمینان از سالم و به موقع رسیدن اتوبوس به مقصد)
13. رسیدن به مقصد (حصول اطمینان از سالم و به موقع رسیدن اتوبوس به مقصد)

شاید بتوان اجزاء دیگر را به این مجموعه اضافه نمود ولیکن صرف نظر از تعداد اجزاء یک خدمت، برنامه‌ریزی و انجام فعالیت‌های لازم برای هر یک از مراحل لازم می . نتیجه اینکه چنانچه نقطه ضعف و نارسائی در هر یک از اجزاء وجود داشته باشد متأسفانه باعث خراب شدن کل فعالیت‌های خدماتی در نزد مسافر می .

نامتشابه می

با توجه به اینکه عنصر اصلی در ارائه انسان می‌باشد و او دائماً تحت تأثیر شرایط محیطی قرار دارد، لذا ممکن است کیفیت خدمات ارائه شده توسط انسان در زمانهای مختلف بسیار متفاوت باشد. زمانیکه ارائه دهنده خدمت دارای شرایط روحی و روانی مناسبی باشد با انگیزه فراوان نسبت به خدمت‌رسانی اقدام نموده و بالعکس زمانی که از نظر شرایط عمومی دارای وضعیت مناسبی نباشد، دچار افت کیفیت در خدمت‌رسانی می . این ویژگی واقعیت توجه به انتخاب منابع انسانی برای شرکت‌های مسافربری اعم از مدیران، پرسنل و رانندگان گوشزد می‌نماید. انتخاب افرادی که ظرفیتهای لازم شخصیتی و جسمانی را برای کار در یک واحد خدماتی داشته باشند و قدرت انطباق با شرایط بوجود آمده خصوصاً شرایط بحرانی را داشته باشند ضروری است.

3-3-

با توجه به تعدد شرکتهای کشور که مجهز به تجهیزات و امکانات رفاهی مسافر از آغاز تا پایان سفر می حاکم است. از این رو هیچ شرکت نخواهد بود بدون اتخاذ یک سیاست مدبرانه بازاریابی در صحنه رقابت میان شرکت های حمل باقی بماند. بنابراین سیاست‌های بازاریابی و مشتری محوری مهمترین شاخص و تعیین کننده‌ترین موقعیت هر

شرکت تجاری بوده و بقا و اضمحلال یک شرکت را رقم می .

با عنایت به سیاست‌های ملی طرح توسعه و کارآمد سازی کیفیت خدمات ریزی‌های طرح تکریم ارباب رجوع و افزایش بهره در راستای اهمیت توجه به خواسته مسافران و مراجعان با رویکرد افزایش اعتماد مسافر نسبت به شرکت در پی شناخت نقاط ضعف و آنها و همچنین ها و تهدیدهای آن می با استانداردهای خدمات با کیفیت و خدمات نهایی به جایگاه واقعی خود دست یابد.

از آن جا که مشتری و ارباب رجوع مهمترین رکن حفاظت و عامل پایداری سرمایه و توسعه شرکت می باید جایگاه ویژه‌ای را در این سیستم حمل . از این رو ای اقدام به اجرای طرح تکریم مسافر در شرکت . از آن جا که اجرای مؤثر و موفقیت آمیز این طرح مستلزم تغییر نگرش شرکت قبول تکریم به عنوان یک فرهنگ سازمانی مطرح می باشد، لذا هر کدام از بخش می تواند با ایجاد یک تعامل مطلوب میان ارباب رجوع و نقشی مؤثر در بستر سازی فرهنگی ایفا نماید.

3-4- تکریم مسافر

در عصر بیوتکنولوژیک یا شبیه سازی که هزاره سوم آغاز آن بود، رقابت در عرصه بازارهای جهانی حرف می . بشر امروز با زندگی در دهکده جهانی و رقابت تنگاتنگ کشورها، در راستای رشد و اعتلا، ثابته ها را غنیمت ترین روش بهره‌وری می‌اندیشد.

به طور کلی اگر « سر لوحه گفتار و کردار حاکمان و دولتمردان گردد و صاحبان قدرت هم در این صورت اقشار مختلف جامعه حکم مصرف کنندگان و دریافت کنندگان خدمات را های دولتی، تصمیمات حاکمان و دولتمردان را می‌توان نوعی عرضه خدمات تصور کرد که همانا رفاه عمومی و رضایت شهروندان در جهت پیشبرد اهداف به منظور توسعه کشور خواهد بود و پایه‌های رفاه و دموکراسی را به تدریج استوار خواهد نمود که در نهایت تأثیرات مستقیم و مثبتی بر بهبود سیستم اقتصادی کشور خواهد داشت.

در این میان همواره باید به یاد داشت تاریخ تمدن ایرانیان سابقه‌ای به درازای عمر یک ملت دارد، ایرانی از دیرباز با تمدن، فرهنگ و دموکراسی آشناست، آنچنان که ویلسن در سفر نامه خود می نویسد: «نباید فراموش کرد ایران در گذشته مشعلدار تمدن و فرهنگ گیتی به شمار می‌رفته و در زمان داریوش و خشایار آواز کوس عظمت آن از آفاق تا آفاق می‌رسیده است. ران که ایرانیان به اصول تمدن و فرهنگ آگاه و آشنا بودند، مردم اروپا ها با کاروان تمدن فاصله داشته و شاید هم در توحش و بربریت به سر می برده اند.

از سویی یکی از جهت‌گیری های مدیریت نوین، توجه به اصل مشتری گرایی و جلب رضایت خدمت گیرندگان می ایی از قبیل سرعت، دقت و صحت در انجام امور ارباب رجوع، کیفیت انجام امور، نحوه رفتار و برخورد با خدمت گیرندگان، شفافیت و صداقت در اطلاع رسانی مناسب همه از عواملی هستند که افزایش اعتماد

عمومی را که بزرگترین سرمایه و تکیه‌گاه برای نظام اداری می‌فراهم می‌دهد.

در این ارتباط سرانجام با پذیرفتن اینکه بقا و پایداری سرمایه‌های صاحبان صنایع در گروی رعایت حقوق انسان است دولت را بر آن داشت تا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به منظور ایجاد ساز و کار لازم برای نهادینه شدن موضوع رضایت مندی ارباب رجوع، طرح تکریم مردم و جلب رضایت ارباب رجوع در نظام اداری را در فروردین ماه سال 1381 به تصویب شورای عالی اداری کشور برساند.

آنچه حائز اهمیت است آن که در میان همه‌ی های دولتی و خصوصی، توجه صنایع به طرح تکریم از موقعیت ویژه یکی از گروه مصدکنندگان سیستم حمل‌ونقل، مسافرینی هستند که در ای، از وسایل نقلیه عمومی استفاده می‌کنند. لذا در راستای طرح تکریم مردم و جلب رضایت ارباب

تکریم مسافر، برای پرسنل شرکت و نقل مسافر و رانندگان و خدمه سفر وسایل نقلیه مسافربری عمومی یکی از ملزومات اجرای طرح تکریم مسافر، شناخت مبانی ارتباط با مردم جامعه و اصول

3-5-5-

خصیتی است که بطور مستقیم و یا غیر مستقیم کالاها و خدمات بنگاهها و مؤسسات را ابتیاع می‌کند. این به آن معناست که یک شرکت با دو گروه عمده مشتریان برون سازمانی (آنانی که کالاها و خدمات را می‌خرند) و مشتریان درون سازمانی (کارکنان شرکت) مواجه است و بایستی نهایت برآوردن نیازهای آنان بکار گیرد.

حال نیازها و انتظارات مشتری چیست:

1. کیفیت قابل قبول و قابل اطمینان
2. دریافت به موقع خدمات
3. ارائه خدمات رقابتی
- 4.
5. پاسخگویی به سؤالات

بطور کلی برای کسب رضایت مشتری با اصول مشتری مداری باید آشنا بود.
بخش ارائه می‌دهد.

3-5-1-

1. مشتری مداری با صداقت و راستی آغاز می‌شود و اعتماد است که مشتریان را وفادار نگه می‌دارد نه حيله و نیرنگ
2. همیشه حق با مشتری است حتی اگر حق با او نباشد.

3. مشتری دلیل بودن و رضایت دلیل شدن سازمان است.
- 4.
5. هرگز در برخورد با مشتریان تبعیض قائل نشوید چرا که اقدام در همه جا و برای همه مشتریان ضروری است.
6. برای پیروزی بر مشتری اصرار نداشته باشید این نزدیکترین راه شکست است.
7. مشتری داور نامرئی و نهایی موفقیت یا شکست است.
8. هیچگاه احساس نکنید هر آنچه را که می‌آید برای مشتری انجام داده‌اید همیشه به فکر خدمات بهتر باشید.
9. هیچکس موفق نمی‌شود مگر مشتری داشته باشد چون مشتری به ما وابسته نیست ما به مشتری وابسته هستیم.
10. هیچگاه برای کلاه گذاشتن بر سر مشتری تلاش نکنید زیرا موفقیت به اعتماد و اطمینان مشتریان وابسته است.
11. مشتری مداری کنار آمدن با مشتری ناسازگار است.
12. همیشه فکر کنید قرار است خدمات را به بهترین مشتری با بالاترین سود بفروشید، پس همیشه به فکر خدمات بهتر باشید.

3-5-2-

13. بایستی به آنچه مشتری می‌گوید، گوش فرا دهیم و سرعت پاسخگویی را اصل اول رضایت مشتری قرار دهیم.
14. هر آنچه را که لازم است بایستی انجام دهیم تا مشتری مجدداً به ما رجوع کند.
15. اگر شما از مشتریان خود مراقبت نکنید دیگران این کار را انجام خواهند داد.
16. ارتباطات مؤثر بین کارکنان، ضامن کیفیت مطلوب و ارتباطات مؤثر کارکنان و مشتری ضامن رضایت است.
17. هیچکس نمی‌تواند سود حاصل از وفاداری مشتری را نادیده بگیرد. زیرا هزینه جلب مشتری شش برابر هزینه حفظ مشتری است پس همه وقت تلاش کنید اعتماد بیشتری را کسب کنید.
18. مشتریان خود را سهامدار کنید و روش‌هایی بیابید تا (شریک) شما احساس کند.
19. ارتباط برقرار کنید، ارتباط بازی پینگ پنگ است اگر یکی بازی نکند بازی انجام نمی‌شود مشتری فرصت گفتگو مهیا کنید.
20. قبل از ارتباط و حین ارتباط با مشتریان به اعتبار نهایی خود فکر کنید.
21. «من خوبم تو خوبی» بهترین وضعیت مفهوم ذهنی برای برقراری ارتباط مؤثر است چرا که شما با اید در مشتری احساس مثبت ایجاد کنید.
22. روابط ما، خواسته یا ناخواسته رضایت مشتری را شکل می‌دهد مشکلات را حتی الامکان با کمک مشتری حل کنیم.

3-5-3- رضایت مشتری

23. تیابی به رضایت مشتری است پس لازم است نیازهای در حال تغییر مشتریان شناسایی و پیش‌بینی شود.
24. برای رضایت مشتری راههای تسهیل ارتباطات را بیابید.
25. برای کسب رضایت نهایی بایستی رضایت مشتریان داخلی و خارجی را در نظر بگیریم چون اگر مشتریان داخلی (کارکنان) ناراضی باشد به رضایت بخش بودن سرویس ارائه شده اهمیت نداده و نهایتاً همه مشتریان ناراضی خواهند بود.
26. مشتری زمانی راضی می‌شود که محترمانه با او برخورد شود و خدمات دوستانه و مفید به او ارائه شود.
27. برای رضایت مشتری بایستی وقت زیادی را صرف کرد زیرا هیچ جایگزینی ندارد.
28. ضایع مشتری با استخدام هر عضوی از سازمان آغاز می‌شود.
29. رکن اصلی تجارت و مهمترین اصل رقابت، رضایت مشتری است.
30. برای کسب رضایت نهایی بایستی رضایت مشتریان داخلی و خارجی را در نظر بگیریم.
31. رضایت مشتری، ضامن برگشت سرمایه است و هیچ سرمایه‌ای چون رضایت مشتری نیست.
32. ضایع مشتریان حفظ مشتری است و باید در جهت کسب رضایت مشتری جدی باشیم.
33. هزینه راضی کردن مشتری با اهمیت‌تر از هزینه کالا است.
34. دست آوردن مشتری راحت‌تر از نگهداری و رضایت مشتری است.
35. هیچ پشتیبانی در رقابت ما بهتر از رضایت مشتری نیست.
36. به اهمیت فوق‌العاده رضایت مشتری نسبت به جذب و نگهداری مشتری بیندیشید.
37. حتی اگر دشمن هم برای خرید بیاید باید او را راضی کنید.
38. سود گام اول است، رضایت مشتری را هدف نهایی خود سازید.
39. یک اصل مهم: «رضایت خودتان بخشی از رضایت مشتری است».

3-6- آشنایی با حقوق مسافر و راننده

این که عنصر اصلی در ارایه خدمات، انسان می‌باشد و او به طور همیشگی تحت تأثیر شرایط محیطی قرار دارد، بنابراین ممکن است کیفیت خدمات ارایه شده توسط انسان در زمان‌های مختلف بسیار متفاوت . زمانی که ارایه دهنده خدمت دارای شرایط روحی و روانی مناسبی باشد ، با انگیزه فراوان نسبت به خدمت-رسانی اقدام می نماید و زمانی که از نظر شرایط عمومی دارای وضعیت مناسبی نباشد، دچار افت کیفیت در رسانی می . این ویژگی، واقعیت توجه به انتخاب منابع انسانی برای شرکت های مسافربری اعم از مدیران، پرسنل و رانندگان را گوشزد می‌ماید. انتخاب افرادی که ظرفیت های لازم شخصیتی و جسمانی را برای کار در یک واحد خدماتی داشته باشند و قدرت انطباق با شرایط بوجود آمده به ویژه شرایط بحرانی را داشته باشند

امروزه نه تنها راضی کردن مشتری کافی نیست، بلکه باید نیازهای مشتری را پیش بینی و

در تغییر سیستم و ایجاد روش‌های جدید، نباید تنها بر اساس انتظاراتها و خواسته

حرکت کرد، بلکه هر تغییری باید بر اساس نظر و دیدگاه مشتری انجام گیرد. بنابراین برای بهبود بخشیدن و رسیدن به سطح بالایی از رضایت، باید خدمات ارایه شده را همان طور که مشتری دریافت می‌دارد، بررسی کرد. ارایه خدمات مطلوب و با کیفیت به متقاضیان، به معنی حضور و تلاش کارکنانی شایسته و آگاه است که خدمات را به شکلی دوستانه و مفید به مشتریان ارایه دهند.

البته تغییر رفتار کارکنان به سادگی امکان پذیر نیست و نیازمند تجدید ساختار سازمانی، ایجاد و گسترش

فرهنگ مشتری مداری، ارتباط مؤثر و بهبود سیستم های مدیریت منابع انسانی در شرکت ها می

:

1. شناخت کافی نسبت به مسافر
2. شناخت کافی نسبت به حقوق مسافر
3. شناخت کافی نسبت به برقراری ارتباط موثر با مسافر
4. ت کافی نسبت به مانع های ارتباطی و رفع آن
5. اتخاذ راه کارهایی به منظور رعایت حقوق مسافران توام با احترام
6. اعتقاد به فرهنگ مشتری مداری و تلاش برای جلب رضایت مشتری

واقعیت این است که امروزه میلیون ها نفر از هموطنان ایرانی، اتوبوس را به عنوان وسیله سفر خود انتخاب می کنند. با توجه به رشد و توسعه وسایل ارتباط جمعی و افزایش انتظاراتها، بسیاری از مسافران نسبت به حقوق خود در سفرهای بین شهری آگاهی دارند و انتظار دارند که این حقوق از سوی دست اندرکاران و رانندگان شرکت های مسافربری رعایت شود.

نکته مهم این است که پرسنل و را

اندازه ای در جهت پاسخگویی به حقوق مسافران ساعی و کوشا هستند. -

گرفته بر روی شکایت های مسافران از شرکت های مسافربری و رانندگان، موید این نکته است که در بیش تر ردها، اختلاف ها ناشی از عدم شناخت حقوق مسافران بوده و یا این که با وجود آگاهی از حقوق مسافران، نسبت به آن بی توجهی صورت گرفته است.

با وجود این که تکریم مسافر متناسب با آموزه های دین مبین اسلام در رعایت حقوق یکدیگر و رفتار اسلامی است، اما امروزه به عنوان یک روش مناسب برای جلب رضایت مشتری و موفقیت در تجارت محسوب می شود.

در ارتباط های تجاری دنیای امروز، سعی و تلاش شرکت ها و بنگاه های اقتصادی، تبدیل مشتریان بالقوه به مشتریان بالفعل و دایم می باشد. با توجه به این که فضای تجاری به وجود آمده در شرکت های مسافربری مبتنی بر وجود رقابت و جذب مسافر می باشد، لذا تکریم مسافر و رعایت کامل حقوق مسافران می تواند به عنوان راه کاری مطمئن به دست اندرکاران این شرکت ها در جذب مسافر کمک نماید.

دنیای امروز را عصر ارتباطات و انفجار اطلاعات می نامند. انسان امروزی به دلیل آسانی مسافرت دسترسی راحت به شاهراه های اطلاعاتی در مواجهه با فعالیت های اقتصادی و اجتماعی دارای انتظاراتی است که ها توجه نشود، احتمال عدم موفقیت را برای شرکت های تجاری به دنبال دارد. شرکت های مسافرتی نیز از این قاعده مستثنا نیستند و مسافران هنگام مراجعه به این شرکت ها و تصمیم به استفاده از خدمات مسافربری دارای انتظاراتی می . مهم ترین این انتظارات عبارتند از:

3-6-1 توجه به افزایش انتظارات های مسافران

مسافران از شرکت های مسافربری انتظار دارند که به این نکته توجه نمایند که در عصر حاضر، آنان اطلاعات کاملی از سطح کیفیت مورد نیاز در حمل جاده ای مسافر را دارا می باشند و بسیاری از مسافران تجربه استفاده از اتوبوس های بین شهری را در کشورهای مختلف داشته . لذا کسب اطلاعات روزافزون و تجربه استفاده از خدمات مسافربری باعث افزایش انتظارات های مشتریان شده است. چه متصدیان و رانندگان شرکت های مسافربری چشمان خود را بر روی انتظارات های صحیح مسافران ببندند و آمادگی لازم را برای پاسخگویی به این انتظارات نداشته باشند، در برقراری ارتباط با مسافر دچار مشکل خواهند شد.

3-6-2- شخصیت منطقی پرسنل و رانندگان شرکت های مسافربری

ن گونه که قبلا عنوان شد، فعالیت های شرکت های مسافربری در زمره فعالیت های خدماتی است که در پی ایجاد روابط انسانی بین شرکت، راننده و مسافر شکل می گیرد. مسافران انتظار دارند در این روابط، افرادی با آنان مواجه شوند که دارای شخصیت منطقی بوده و از حسن خلق، روابط عمومی قوی، سعه صدر و گشاده رویی

3-6-3- داشتن ظاهر بهداشتی و سالم

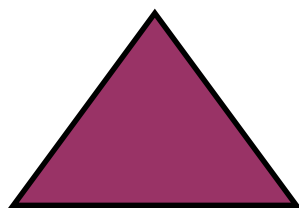
یکی از حلقه‌های مؤثر در ارزیابی خدمات مسافربری و از اصول حیاتی اخلاق حرفه‌ای در بخش حمل و نقل مسافر، داشتن ظاهری آراسته، بهداشتی و سالم برای متصدیان و رانندگان شرکت‌های مسافربری می‌باشد. به این که در ارزیابی خدمات، ظاهر اشخاص دارای اهمیت زیاد می‌باشد، لذا توصیه می‌شود شرکت‌های مسافربری از افرادی به عنوان پرسنل و راننده استفاده نمایند که فاقد بیماری‌های صعب‌العلاج و یا نقص عضو باشند و به امور بهداشت فردی توجه خاص نمایند و از طرفی دوره‌های آموزش‌های لازم را در این خصوص در بدو خدمت و یا به صورت بازآموزی در طول خدمت برای آنان برگزار نمایند. مهم‌ترین نکته‌های مورد توجه عبارتند از:

1. نداشتن بیماری‌های صعب‌العلاج و مسری
- 2.
3. بهداشت و آرایش سر و صورت
- 4.
- 5.
6. نداشتن اعتیاد و عدم استفاده از داروهای روان‌گردان
7. پوشیدن یونیفورم و لباس هم‌شکل

با تاکید بر ویژگی تفکیک‌ناپذیر بودن خدمات، باید توجه نمود که یکی از اجزای مهم خدمات مسافربری، استفاده از لباس‌های هم‌شکل و زیبا می‌باشد. پوشیدن یونیفورم برای متصدیان و رانندگان شرکت‌های مسافربری مزیت‌هایی را در بر دارد:

1. ایجاد نظم در پوشش و جلوگیری از اعمال سلیقه در استفاده از پوشش‌های مختلف
 2. با استفاده از رنگ‌های مختلف، مسافر را در شناسایی متصدیان و رانندگان و شرح وظایف هر یک، یاری می‌نماییم.
 3. شناسایی متخلفان احتمالی آسان‌تر خواهد بود.
 4. ارزیابی خدمات با پوشش مناسب، هم‌واره برای مسافران و رانندگان مطلوب‌تر و دلپذیرتر خواهد بود.
- مطالعه‌ها نشان می‌دهد متاسفانه بیش‌تر مدیران شرکت‌ها برای انتخاب یونیفورم، وقت زیادی صرف نمی‌کنند و با عجله و کم‌ترین هزینه، سعی در تامین یونیفورم می‌کنند. این امر موجب می‌شود تهیه یونیفورم به نکاتی مانند اندازه مناسب، رنگ، طرح و کیفیت مناسب توجه نمایند.

3-6-4- توجه به مثلث رضایت

شرکت

در ارزیابی خدمات شرکت‌های مسافربری، همواره سه ضلع تشکیل‌دهنده مثلث را داده که به مثلث رضایت معروف است.

ضلع های این مثلث عبارتند از شرکت مسافرتی، راننده و مسافر که در این فعالیت خدماتی دارای تعامل و ارتباط با یکدیگر بوده و هر سه باید با رضایت از این تعامل خارج شوند. ای کشور نیز مانند چتری بالای سر این مثلث بوده و با نظارت عالی، سعی می نماید ضمن تدوین آیین نامه و مقررات، رابطه بین این سه ضلع را تنظیم نماید. مطالعه ها نشان می دهد در بسیاری از موارد، علت بروز شکایت ها و اختلاف ها این بوده که به رضایت مسافران توجه نشده است و یا به کاربردن عبارت هایی نظیر راننده باید کار خودش را بکند و کاری به رضایت یا عدم رضایت مسافران نداشته باشد، این مشکل ها تشدید گردیده است.

3-6-5- رسیدگی به شکایت ها

مسافران از متصدیان، رانندگان و شرکت های مسافربری انتظار دارند به شکایت های بحق آنان رسیدگی راننده ای درخواست می کنند که برای پر کردن ظرفیت یک صندلی خالی، یک ساعت آنان را در اطراف ترمینال نچرخانند، باید به این درخواست احترام گذاشته و یا در صورت بروز مشکل برای مسافران، رانندگان نسبت به این موارد بی اعتنا نباشند و با سعه صدر و عطفوت سعی نمایند در صدد حل مشکل و رفع اعتراض آنان اقدام نمایند.

3-6-6- اطلاع رسانی به مسافرین

شرکت های مسافربری موظف هستند قبل از آغاز سفر اطلاعاتی از قبیل مسیر حرکت، مدت زمان سفر، محل ها و زمان توقف، نام راننده و خدمه، نوع وسیله نقلیه، وضعیت امکانات رفاهی موجود در وسیله نقلیه را به اطلاع مسافرین برساند.

رانندگان اجازه ندارند قبل از رسیدن به مقصد نهایی مسافرین را پیاده کنند مگر آنکه خودشان درخواست نمایند.

شرکت ها و رانندگان موظف اند در مکان و زمان مناسب خودرو را برای ادای فرضیه نماز و استراحت و صرف

ن از پخش نوارهای صوتی و تصویری غیرمجاز در داخل وسیله نقلیه خودداری کنند.

صندوق های نظرسنجی مستقر در سکوهای پایانه ها و دفاتر فروش بلیط پل ارتباطی بین مسافران و شرکت مسافربری می

3-6-7- وسیله نقلیه ایمن و سالم

استفاده از وسیله ایمن و سالم حق مسافر است و شرکت های مسافربری موظف هستند وسیله نقلیه ای را بکار گیرند که از هر حیث سالم باشند و هیچ گونه نقص فنی در قسمت های مختلف خودرو وجود نداشته باشد.

اطلاع رسانی به مسافر در مورد حداکثر سرعت وسیله نقلیه در آزاد راهها 110 کیلومتر در ساعت و در راههای اصلی 95 کیلو 80 کیلومتر در شب است.

شرکت‌های مسافربری موظف هستند هرگاه وسیله نقلیه در طول سفر به هر علت از حرکت بازماند در اسرع وقت و بدون هزینه اضافی برای مسافرین وسیله نقلیه مناسب را جهت ادامه سفر آنان فراهم آورند. هر گونه تاخیر در حرکت خودرو موجب می شود چنانچه تاخیر بیش از یک ساعت باشد شرکت صادرکننده بلیط بنا به درخواست مسافر کل وجه او را مسترد کند. کلیه مسافرین تحت پوشش در مقابل حوادث بیمه شوند.

3-6-8- رعایت اصول و موازین بهداشتی

شرکت‌ها و رانندگان مکلفند نسبت به رعایت اصول بهداشتی و نظافت محل فعالیت شرکت اقدام نمایند. رانندگان موظف به نظافت وسیله نقلیه مانند کف اتوبوس، شیشه‌ها، صندلی‌ها، محل قرار دادن توشه‌های دستی مسافر و نظائر آن می باشند.

ارائه خدمات در طول سفر به ویژه در توزیع آب باید همراه با رعایت موازین بهداشتی باشد. عمومی رانندگان مکلفند موتور وسیله نقلیه خود را هنگام توقف خاموش نگاه دارند.

کشیدن سیگار در مکانهای عمومی نظیر داخل اتوبوس ممنوع می .
حمل مواد محترقه و منفجره، جنازه، احشام، مواد فاسد شدنی که محل آسایش و بهداشت عمومی

3-6-9- ارائه سرویس غذا و نوشیدنی

شیدنی هائی که در طول سفر به مسافران ارائه می شود باید متناسب با نوع آنها گرم یا خنک باشد. غذا و نوشیدنی توجه کامل به موازین بهداشتی شود و با روش بهداشتی ارائه شود. در سرویس های ویژه خوراکی های ارائه شده دارای تاریخ مصرف معتبر باشند.

ت ویژه باید دارای پروانه فعالیت مجاز باشد.

اتوبوس ویژه علاوه بر مشخصات عمومی باید حداکثر 7 275 اسب بخار، کولر و بخاری آماده، سیستم صوتی و تصویری مناسب، قابلیت ارائه آب سرد و گرم، حداقل فاصله صندلی 80 سانتی متر و زاویه 80 درجه، صندلی‌ها دارای روکش قابل تعویض و شستشو باشد.

خدمات قابل ارائه نوشیدنی های سرد و گرم و خوردنی‌ها از قبیل کیک و بیسکویت باشد. توزیع جراید به تعداد کافی انجام گیرد.

مایع خنک کننده: برای بررسی مایع خنک کننده در صورتیکه موتور سرد است رادیاتور را برداشته شود و میزان آب داخل رادیاتور را کنترل کرد. همچنین باید از هوا نگرفتن سیستم خنک کننده در صورت باز شدن رادیاتور اطمینان حاصل کرد تا مطمئن شویم میزان واقعی مایع خنک کننده کنترل می . همچنین مایع ضد جوش و ضد یخ نیز باید به طور مرتب کنترل شود و نیز از سالم بودن رادیاتور از نظر واشر اطمینان حاصل کنید.

روغن هیدرولیک فرمان: اولین قدم بررسی میزان روغن هیدرولیک فرمان از طریق روی میله می . پس از آن باید از سالم بودن پمپ هیدرولیک و تعویض به موقع روغن هیدرولیک اطمینان حاصل کنید. خاطر داشته باشید سفت شدن فرمان نشان از معیوب بودن سیستم هیدرولیک خودرو می .

: همیشه باید تسمه (تسمه کولر تسمه دینام و تسمه پمپ باد) را از نظر تنظیم ... کنترل کرد. به یاد داشته باشید که تسمه نباید بیش از 2/5 سانتیمتر نسبت به مرکز تسمه بازی کنند. همچنین از سالم بودن پولی کوچک و بزرگ و شافت و نیز از سالم بودن هرزگردها اطمینان حاصل کنید.

کلاچ: کنترل کلاچ و اطمینان از سلامت آن کلاچ را گرفته و وسیع ی یک از دنده یین و سبک قرار دهی . ی که وسیع ی یک و ی ی یک است کلاچ را گرفته و اهرم دنده را در هر یک از حالات قرار دهی . یین پدال کلاچ را از نظر می ی کنترل کنی .

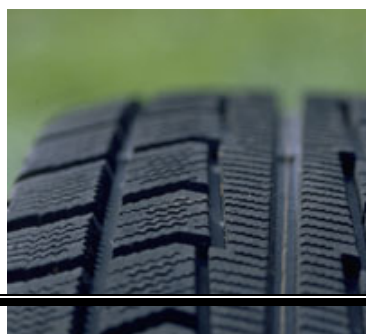
4-1-2- بازرسی موتور اتوموبیل در حالت روشن :

در هنگامی که موتور اتوموبیل روشن است باید از سلامت پیستون سیلندر میل تایپیت و نیز از تنظیم بودن انژکتور اطمینان حاصل کرده و در صورت مشاهده عیب و نقص در آنها قبل از اقدام به سفر در اولین فرصت رفع عیب کنید.

کنترل کردن ترمز بادی در طی سه مرحله انجام می . له اول ابتدا درحالتی که وسیله نقلیه روشن است 100-125 psi برسانید. سپس موتور را خاموش کرده و ترمز دستی را بکشید. روی ترمز فشار دهید و به مدت 1 دقیقه آن را پایین نگه دارید. دقت کنید که فشار باد به بیش از 30psi در دقیقه کاهش نیابد. م کلید را روشن کرده و مکرراً پدال ترمز را گرفته و رها کنید. سیستم اخطار فشار کم باید قبل از اینکه فشار به زیر 60 psi عمل کند. و در نهایت به گرفتن و رها کردن ترمز ادامه دهید 40 psi ترمز دستی آزاد شود.

4-1-3- بازرسی اطراف وسیله نقلیه :

و لاستیک : همواره به یاد داشته باشید از لاستیک استفاده کنید. همچنین از سفت بودن سر پیچ لاستیک

و نیز از میزان باد لاستیک با در نظر گرفتن دمای هوا و شرایط جوی و مناسب بودن مقدار باد لاستیک اطمینان حاصل کنید.

همیشه عمق عاج لاستیک را کنترل کنید. عمق عاج لاستیک جلو باید 3 تا 4 میلیمتر و عمق عاج لاستیک عقب 1/6 میلیمتر باشد.

وسیله نقلیه: رانندگان اتوبوس قبل از شروع رانندگی باید از بسته شدن کامل دربهای ورودی و خروجی اتوبوس و نیز تنظیم بو اطمینان حاصل کند.

شیشه: قبل از شروع رانندگی شیشه و آینه باید از نظر شکستگی و ترک خورگی کنترل شده و در صورت مشاهده ترک خوردگی و یا شکستگی شیشه باید عوض شود. همچنین قبل از سفر شیشه و آینه باید سب غیرقانونی بر روی شیشه خودداری کنید.

سیستم روشنایی و : از سلامت کامل همه وسیله نقلیه اطمینان حاصل کنید. با همکاری کمک خود را چک کنید. ()
قسمت عقب بررسی کنید. در نهایت نیز پس از بررسی مه شکن از کافی بودن و تنظیم بودن میزان نور در هنگام سو بالا و سو پائین اطمینان حاصل کنید. همچنین از تمیز بودن مطمئن شوید.
الوان و نور افکن استفاده نکنید.

4-1-4- بازرسی کابین راننده:

: فشار روغن مطمئن شده و کنترل کنید به خوبی کار میکند. همچنین کنترل کنید () می

: مطمئن شده و کنترل کنید دمای آب به خوبی کار می کند. دما باید به آهستگی بالا رود تا به دمای نرمال برسد و چراغ آن نیز باید خاموش باشد.

(دینام): کنترل کنید دینام در حال شارژ کردن باتری است و چراغ آن نیز خاموش است. کم یا زیاد کردن شارژ معیوب بودن دینام یا . در صورت مشاهده هرگونه عیب رفع عیب کنید.

(چالی فرمان): در حالتی که موتور خاموش بازی فرمان به سمت چپ و راست کنترل شود. فرمان نباید بیش از 10 (یا 5 سانتیمتر) .
تی که موتور روشن است کنترل شود. در این حالت نیز بازی فرمان نباید بیش از 10 (یا 5 سانتیمتر) قبل از حرکت چرخ جلو فرمان شنیدن هرگونه صدایی دال بر نقص در

سیستم تعلیق می

: هر سه نوع ترمز دستی هیدرولیک و بادی را باید کنترل کنید.

1- ترمز دستی: ابتدا ترمز دستی را بکشید. وسیله نقلیه را در دنده سنگین قرار دهید و به آرامی حرکت کنید. در این حالت وسیله نقلیه نباید حرکت کند.

2- ترمز هیدرولیک: سه مرتبه روی پدال ترمز فشار دهید سپس به مدت 5 ثانیه پدال ترمز را پایین نگه دارید. ترمز زیر پا نباید خالی شود. اگر وسیله نقلیه به سیستم پشتیبان ترمز هیدرولیک مجهز است با کلید پدال ترمز را فشار دهید و به صدای موتور الکتریکی سیستم گوش کنید. کنترل کنید که چراغ

3- سوئیچ خاموش و روشن ترمز بادی را کنترل کنید (روی داشبورد یا روی)

دنده و کلاچ: در ابتدا ماشین را روشن کرده و در حالت دنده کلاچ به آرامی رها شود و سپس شروع به حرکت کرده و به میزان بالا یا پائین بودن بیش از حد کلاچ توجه شود. به یاد داشته باشید کلاچ مناسب کلاچی است که در وسط قرار گیرد. در نهایت از سالم بودن دیسک صفحه و فنرهای خورشیدی اطمینان حاصل کنید.

پشت کنسول: مطمئن شوید نمایشگر ی پشت کنسول زیر کار می کنند:

- نمایشگر راهنمای گردش به چپ و راست
- نمایشگر فلاشر ()
- نمایشگر چراغ نور با
- نمایشگر مه شکن جلو و عقب
- نمایشگر
- نمایشگر

: از وجود دو نوع بوق شهری و بیابانی بر روی وسیله نقلیه مطمئن شوید .

کن : از کارکرد درست وسایل گرمایشی در وسیله نقلیه مطمئن شوید. به ویژه

مطمئن شوید گرم کن آئینه بغل درست کار می کند.

کن و شیشه شورها: از سالم بودن و عدم خورده شدگی تیغه کن اطمینان حاصل کنید. همچنین همواره مقدار مایع شیشه شوی را کنترل کنید.

آی و شیشه جلو: همواره شیشه و آئینه قبل از حرکت تمیز شده . شیشه و آئینه اتوبوس نباید شکستگی یا مشکلی دیگر داشته باشد

و هیچگونه برچسب غیر قانونی نباید بر روی آن چسبیده شده باشد از وجود کارکرد درست گیر کابین اطمینان حاصل کنید.

صندلی و کمر بند ایمنی: کنترل کنید صندلی راننده و کمر بند ایمنی بطور مناسب در جای خود نصب شده باشد و کمر بند ایمنی در محل خود به شکل صحیح قفل می . ضمناً صندلی باید متناسب با راننده تنظیم گردد.

4-1-5- بازرسی داخل وسیله نقلیه:

تجهیزات ض : فیوزهای الکتریکی یدکی مطمئن شوید. همچنین از وجود جعبه کمک اولیه (دارای تاریخ و برچسب خوانا) اطمینان حاصل کنید. ضمناً کنترل کنید کپسول آتش نشانی دارای شارژ و تاریخ استفاده باشد و در چندین جای اتوبوس به کار می . همراه داشتن مثلث شبرنگ نیز می .

خروجی : از سلامت درهای خروجی و باز و بسته شدن نرم و ایمن آنها اطمینان حاصل کرده و مطمئن شوید برچسبهای اخباری دربهای خروجی به شکل آشکاری نصب شده باشد .

کفپوش مناسب عاجدار و خشک در مدخل ورودی و خروجی به حفظ ایمنی مسافران بسیار کمک می کند .

صندلی : بعد از مشخص کردن صندلی شکسته و بررسی نحوه اتصال صندلی به کف پارگی و نحوه اتصال روکش صندلی را به بدنه صندلی کنترل کنید و از تمیزی آنها مطمئن شوید . و در نهایت جکها یا اهرم صندلی را از جهت سالم بودن چک کنید.

4-1-6- بازرسی سیستم ترمز

کلیه قسمت ی سیستم ترمز باید آزمایش و از عملکرد صحیح آنها اطمینان حاصل شود.

ترمز دستی: بارگیر وسیله نقلیه را کنید. دستی کشنده نموده و به آرامی سنگین ، به آرامی حرکت کنید تا بتوانید عملکرد مناسب ترمزها را آزمایش کنید.

ترمزهای اضطراری بارگیر: سیستم ترمز بارگیر را نمایید. بارگیر را به کار گیرید. به آرامی با دنده سنگین حرکت کرده تا میزان مقاومت ترمز بارگیر را کنترل نمایید.

های سرویس کشنده: منتظر فشار عادی باد باشید، دستی نمایید، به آرامی خودرو را به سمت جلو حرکت دهید و سپس محکم ترمزها را پیرید. دقت کنید که در حین ترمز گیری خودرو به سمتی کشیده نشود و یا خودرو با تاخیر متوقف نگردد.

ترمزهای سرویس بارگیر: منتظر فشار عادی باد باشید ترمزهای پارکینگ را نمایید به آرامی خودرو مت جلو حرکت داده و سپس محکم ترمزهای بارگیر را به کار گیرید. باید عملکرد ترمزها را احساس نمایید.

نشستی هوا: با قراردادن مانعی پشت چرخ ها، خودرو را مهار کنید. با سیستم هوای کاملاً خاموش کنید. و منتظر بمانید تا فشار هوا پایین بیاید (بعد از کاهش اولیه). کاهش فشار باید کم (psi)¹ در یک دقیقه برای وسایل نقلیه تک شاسی و کم psi در یک دقیقه برای وسایل . بعد از افت فشار اولیه بیش از psi در یک دقیقه برای کامیون های تک شاسی و بیش از چهار psi وسایل مفصل ، کمبود فشار قبل توجه است و باید نشستی قبل از رانندگی با وسیله نقلیه برطرف شود.

سیگنال هشدار دهنده کاهش فشار باد: - هنگامی که فشار هوا به اندازه کافی باشد کرده و ترمز را رها کنید. سوئیچ خودرو را باز کرده (اصطلاحاً برق پشت آمپر بیاید) هوا بکاهید. سیگنال هشداردهنده کاهش فشار باد باید قبل از این که کم 60 psi . این سیگنال می بوق زدن آرام یا چشمک زدن باشد. اگر این سیگنال به درستی کار نکند شما متوجه از دست دادن فشار باد نخواهید شد.

: از فعالیت خودکار این ترمزها اطمینان حاصل نمایید. قراردادن مانعی پشت چرخ خودرو را مهار کنید. دستی کرده (هنگامی که فشار هوای کافی برای این کار وجود دارد) را خاموش کنید. هوا بکاهید. زمانی که فشارها به حداقل تعیین شده توسط کارخانه سازنده رسید، ترمزهای فنری باید به صورت خودکار عمل نماید .

سوپاپ محافظ کشنده: فشار هوای استاندارد را در داخل مخزن تعبیه کرده و دکمه سوپاپ هوا را به داخل فشار دهید. موتور را خاموش کرده و پدال ترمز را چندین بار فشار داده تا فشار هوا در تانک کاهش نماید. وقتی که فشار هوا به زیر فشار مشخص شده توسط سازنده برسد، سوپاپ محافظ کشنده (که همچنین کمتر کنند میزان فشار هوای کشنده نیز خوانده می) می بایست از حالت نرمال به وضعیت هشدار قرار گیرد (بیرون). این سوپاپ به درستی کار نکند یک نشستی شلنگ هوا یا ترمز بارگیر ی همه هوا را تخلیه کند و باعث شود که ترمزهای اضطراری به کار بیفتد که ممکن است سبب از دست رفتن کنترل .

میزان افزایش فشار هوا: باید به 85 psi 100 ایش یابد. (این مقدار با توجه به ویژگیهای سازنده ممکن است تغییر کند). اگر فشار هوا در مدت زمان مذکور به اندازه کافی افزایش پیدا نکند ممکن است خیلی آرام افت کند که به استفاده از توقف اضطراری یا فعال .

گاورنر کمپرسور : پمپ کمپرسور هوا باید در حدود 90-100 psi گاورنر کمپرسور (مشخصات سازنده را برای جزئیات بیش بررسی کنید). موتور را در دور آرام روشن کنید. می بایست کمپرسور را در فشار استاندارد سازنده قطع نماید. افزایش میزان فشار در نش گرنیز می بایست قطع

. درحالی که موتور در دور آرام با گرفتن و رها کردن پدال ترمز را کاهش دهید. این حالت گاورنر می بایست کمپرسور هوا را فعال کرده تا فشار داخل مخزن به 125 psi در این حالت گاورنر کمپرسور را خاموش می کند و این فرآیند دوباره تکرار می شود. هوا طبق روش بالا کار نکرد نیاز به تعمیر دارد. در صورتی که گاورنر به درستی کار نکند ممکن است فشار هوای لازم برای یک رانندگی ایمن را در سیستم ترمز ذخیر نکند.

4-1-7- بازرسی سیستم کوپلینگ (یدک کشی)

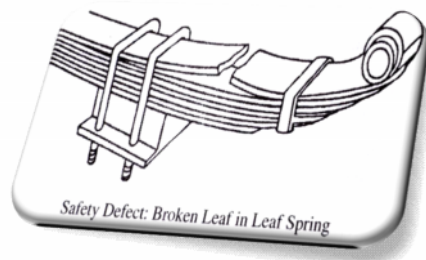
خرابی سیستم کوپلینگ باعث تصادفات یا صدمات جدی به بار می شود. هر گونه خرابی را در مکانیسم چرخ پنجم کنترل کنید. شکستگی و ترک خوردگی و ایمنی بررسی کنید. همچنین مطمئن شوید که چرخ پنجم به طور کامل گریس کاری شده باشد. همچنین اطراف پین از نظر شکستگی یا رسوب بررسی کنید و مطمئن شوید که مطمئن شوید که کننده بارگیر خمیده یا صدمه ندیده باشد.

پین ی مکانیسم چرخ پنجم باید به طور ایمن در جای خودشان قفل شده باشند و آسیب باشند. کمبود بولت U شکل شکستگی یا خرابی یا سایر خرابی چرخ پنجم باید تعمیر یا تعویض شود.

4-1-8- بازرسی سایر قسمت‌های وسیله نقلیه:

: کنترل کنید که جعبه فرمان نشستی نداشته باشد. همچنین تمامی پیچ داشتن در سر جای خود بررسی کنید. در نهایت نشت روغن یا خرابی را کنترل کنید. جلو بندی و سیستم فرمان: مطمئن شوید میله و بازوهای سیستم فرمان خراب سائیده و یا ترک نخورده. کنترل کنید مفصلها فرسوده یا شل نشده و پیچ و مهره یا خارها نیفتاده باشند. از کارکرد صحیح سیستم () شامل سیبک مطمئن شوید.

رانندگان توجه داشته باشند که قسمت‌های قابل کاری و گریس کاری از محل گریس خور آن در پایان سفر گریس کاری شود و همواره محل گریس کاری باید تمیز و از تجمع گریس و روغن اضافه جلوگیری شود. سیستم تعلیق: سیستم تعلیق از ورود تکانهای ناشی از ناهمواری راه به بدنه و شاسی وسیله نقلیه جلوگیری می کند

سیستم تعلیق از قسمت‌های: کمک فنرها و بولت U شکل تشکیل شده است. به بالا ترین فنر که در شکل به حالت شکسته نمایش داده شده () می شود. مطمئن شوید فنرهای تیغه ترک یا شکسته نباشند. مطمئن شوید فنرهای پیچشی (center bolts) شکسته یا خراب نباشند. کنترل کنید اجزاء سیستم تعلیق صدمه ندیده و به درستی در

4-1-2- ی

مدارکی

: ی ی

- گواهی نامه رانندگی متناسب
- بیمه شخص ثالث
- بیمه انفرادی راننده ، کمک راننده (موجود در صورت وضعیت)
- کارت شناسایی عکس دار معتبر
- دفترچه مدت کار و بازرسی سرعت وسیله نقلیه
- کارت وابستگی وسیله نقلیه به یکی از موسسات و شرکت های حمل و نقل مسافر
- دفترچه کار راننده و کارت هوشمند
- کارت وسیله نقلیه
- کارت و برچسب معاینه فنی خودرو و الصاق در سمت راست شیشه جلو

4-1-3- کنترل و تأمید ی

:

ی یست کنترل نماید که تجهیز

: ی ی

1- سیستم موقعیت یاب جهانی GPS :

یک سیستم راهبری و مسیریابی ماهواره ای است که شبکه خدمات این مجموعه در هر شرایط آب و هوایی و در هر نقطه از کره زمین در تمام ساعت شبانه روز در دسترس است . این دستگاه مواردی همچون موقعیت وسیله نقلیه، سرعت مسافت، مدت زمان رانندگی، سبقت گرفتن راننده، توقف رانندگان و ... را بررسی می کند. تامین و کنترل این دستگاه به عهده شرکت مربوطه می باشد.

2- :

از بدون نقص بودن تاخوگراف قبل از سفر اطمینان حاصل کنید .

: ی ی ی ی

3- لاستیک های عاجدار و زنجیر چرخ متناسب با لاستیک:

کنید

ی یک ها

مناسب بودن زنجیر چرخ مورد استفاده برای لاستیکها مطمئن شوید .

4- ی ی ی :

وسایل نقلیه ای که در مسیرهای برون مرزی فعالیت می کنند ، علاوه بر تجهیزات فوق می بایست دارای تجهیزات زیر نیز باشند :

- کولر و بخاری مناسب
- سیستم صوتی و تصویری مناسب
- یخدان و یخچال و قابلیت ارائه آب گرم و سرد

4-2- بررسی دیداری

یک راننده محتاط از همه چیزهایی که در اطرافش در حال روی دادن . هدف این فصل معرفی ی مورد نیاز برای انجام یک بررسی دیداری می . دیدن می همه اطلاعات مورد نیاز تصمیم درستی برای رانندگی بگیرید و همچنین در کاهش خستگی نیز به شما کمک می کند.

یک بررسی دیداری و پشت وسیله نقلیه و نیز تنظیم آینه ها می . یک راننده حرفه به طور پیوسته تمام اطرافش را بررسی می کند که شامل تمرکز بر موارد زیر :

- ✓ جاده، وسیله نقلیه و دیگر موانع پیش رو (مثلاً سیلاب)
- ✓ وسایل نقلیه و دیگر موانع چپ و راست (مثلاً سیلاب)
- ✓ وسایل نقلیه پشت سر

4-2-1- تخمین مسافت

نگاه به جلو به شما در رانندگی ایمن کمک می کند. همیشه تا جایی که امکان دید دارد را نگاه کنید به که :

- ✓ نیاز برای درک مشکل را داشته باشید
- ✓ بهترین تصمیم ممکن را برای جلوگیری از بگیرید
- ✓ امکان کنترل شرایط ترافیکی غیر قابل پیش بینی را داشته باشید
- ✓ زمان کافی برای فرار از موقعیت خطر یا مشکل بالقوه را داشته باشید

یک قانون کلی میگوید که باید اتفاقاتی که دوازده تا پانزده ثانیه آینده رخ می دهد را ببینید. این معادل دو یا سه بلوک () می باشد. دوازده تا پانزده ثانیه معادل 500 و اگر شما نمی توانید تا این فاصله را ببینید باید آهسته تر رانندگی کنید.

با نگاه به جلو، شما باید اطراف و پشت وسیله نقلیه نیز بررسی کنید. علائم جاده و تجهیزات وسیله نقلیه را کنترل کنید. هایتان باید پیوسته از دور به نزدیک حرکت کند. در هنگام بررسی جلو چیزی که ممکن است بر مسیر رانندگی شما تاثیر بگذارد توجه کنید که شامل موارد زیر است:

- 1- وسایل نقلیه دیگر
- 2- 3- ی راهنمایی
- 4- موانع طبیعی
- 5- حیوانات،
- 6- (یخ بندان، باران، برف و...) 7-
- 8- مناطق ویژه در دست احداث،
- 9- وسایل نقلیه
- 10- وسایل نقلیه امدادی

چندین مزیت برای تخمین مسافت وجود دارد که شامل شناسایی خطر، داشتن زمان اضافی برای واکنش به خطر می باشد که شامل پیدا کردن راهی برای . همچنین به شما کمک می کند تغییر سرعت ناگهانی خوداری کنید. بررسی مداوم مسافت پیش رو و اطراف در کاهش خستگی موثر است چراکه حرکت دادن پیوسته چشمهایتان، از خیره شدن بر روی یک چیز دوری می کند.

4-2-2- بررسی اطراف وسیله نقلیه

هنگامی رانندگی در جاده شما باید به طور مداوم اطراف وسیله نقلیه تان را بررسی کنید اما موقعیت بی وجود دارد که بررسی اطراف وسیله نقلیه مهم که شامل تقاطع محل عبور عابران و دانش آموزان می باشد. پیاده شما باید دقت مضاعف داشته باشید و علاوه بر نگاه کردن به کل منطقه توجه داشته باشید که چه چیزی در سمت راست شما در حال رخ دادن است. عابران پیاده و دوچرخه اگر خیلی به وسیله تان نزدیک باشند، معمولاً از دید شما پنهان هستند. همچنین به یاد داشته باشید که د

، به آرامی برانید. ابتدا به چپ، راست و دوباره به چپ نگاه کنید.

تقاطع به طور پیوسته اطراف را بررسی کنید.

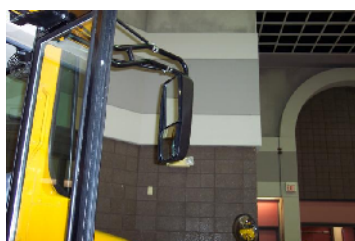
های عبور دانش آموزان، جایی است که باید دقت کافی داشته باشید و مراقب دانش آموزان،

ها و توپ باشید و به آهستگی برانید.

4-2-3- استفاده از آینه :

4 ثانیه آینه را چک کند. قبل از هرگونه تغییر سرعت و مسیر آینه

را چک کنید

در اتوبوس و کامیون نوع آینه تخت و مح :

1- آینه تخت:

این آینه دید خیلی وسیعی نمی‌دهند و دارای نقطه ی کور می‌باشند به دلیل وجود نقطه ی کور به شما نمی‌دهند خودروهای کوچکتر که کنار وسیله نقلیه شما هستند ببینید. علاوه بر چک کردن آینه لحظه صبر کنید تا مطمئن شوید هیچ خودرویی کنار شما نیست و سپس اقدام به تعویض لاین و تغییر سرعت بکنید.

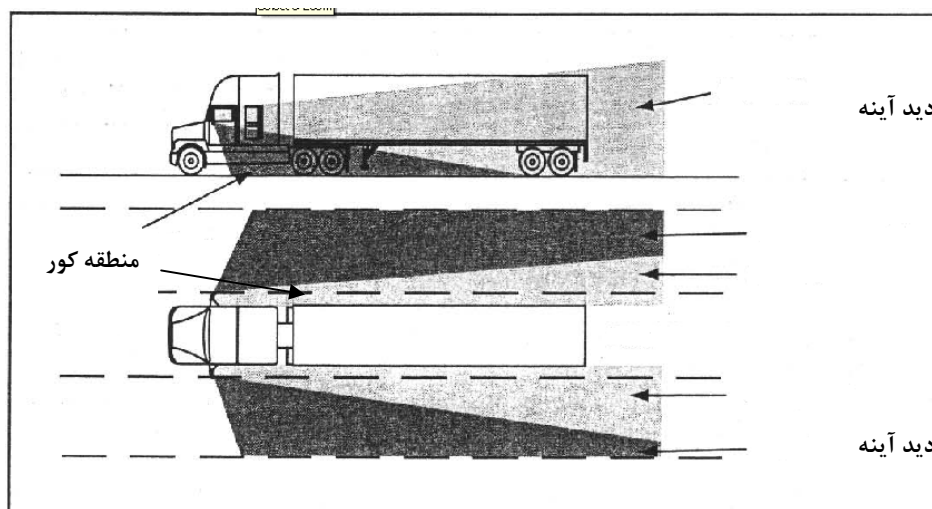

2- آینه محدب:

این آینه برای دید بیشتر طراحی شده اند و دارای نقطه کور کمتری نسبت به آینه . این آینه دید بهتری از اطراف وسیله نقلیه به شما می . از نکات منفی این آینه این است که تصویر کوچکتر و دورتری از واقعیت نشان می . ترکیب 2 آینه تخت و محدب بهترین روش است که هم تصویر واقعی هم فضای بیشتری را نشان می .

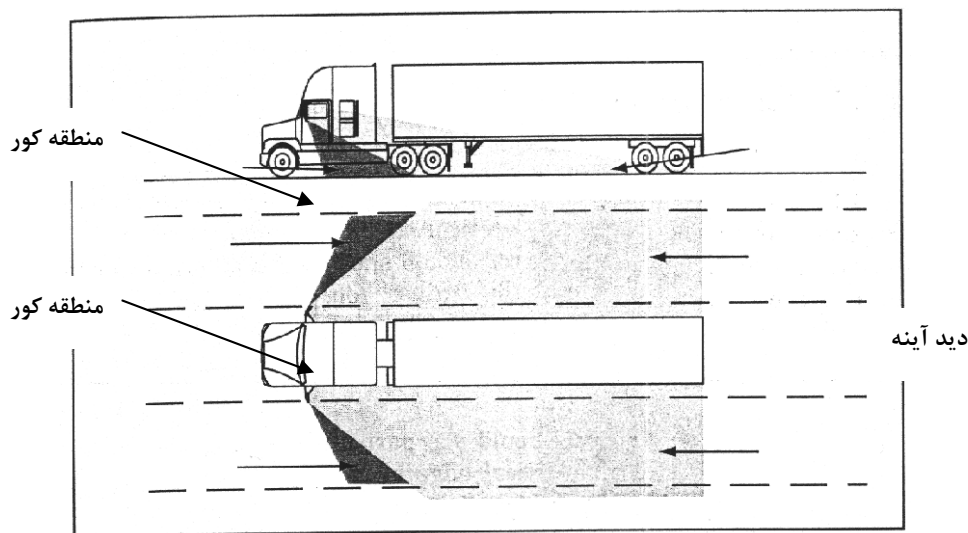
تنظیم کردن آینه :

آینه تخت سمت چپ: شما باید بدنه وسیله نقلیه را در آینه ببینید. مابقی آینه باید به شما نشان دهد چیزی در کنار و نزدیک شما قرار دارد. باید بتوانید نقطه بر روی زمین که 10 متر با شما فاصله دارد را ببینید. در حقیقت این آینه دید خیلی وسیعی نمی‌دهند و دارای نقطه کور می . به دلیل وجود نقطه کور به شما اجازه نمی کوچکتر که کنار وسیله نقلیه شما هستند ببینید. بنابراین در هنگام تغییر مسیر وه بر چک کردن آینه‌ها چند لحظه صبر کنید تا مطمئن شوید هیچ خودرویی کنار شما نیست و سپس اقدام به تعویض و تغییر مسیر بکنید.

آینه محدب سمت چپ: شما باید بدنه وسیله نقلیه را در آینه ببینید. باید بتوانید در بالای آینه روی زمین که 12 متر و در پائین آینه نقطه که 2 با شما فاصله دارد را ببینید. این آینه برای دید بیشتر طراحی شده‌اند و دارای نقطه کور کمتری نسبت به آینه . این آینه دید بهتری از اطراف

وسیله نقلیه به شما می . از نکات منفی این آینه‌ها این است که تصویر کوچکتر و دورتری از واقعیت نشان می . ترکیب آینه تخت و محدب بهترین روش است که هم تصویر واقعی هم فضای بیشتری را نشان می .

دید آینه

آینه تخت سمت راست: شما باید بدنه وسیله نقلیه را در آینه ببینید. بقی آینه باید به شما نشان دهد چه چیزی در کنار و نزدیک شما قرار دارد. باید بتوانید نقطه بر روی زمین که 20 متر با شما فاصله دارد را ببینید.
 آینه محدب سمت راست: شما باید بدنه وسیله نقلیه را در آینه ببینید. باید بتوانید در بالای آینه روی زمین که 22متر و در پائین آینه نقطه که 3 متر با شما فاصله دارد را ببینید.

3-4- ی :

حفظ آرامش و هوشیاری راننده در هنگام رانندگی داشتن سفری ایمن و کارآمد برای صاحبان شرکت ها و صرفه جویی در وقت و هزینه لازم است که برا ی مناسب و مجاز انتخاب کرده و از جزئی ی اطلاعات کامل و جامعی کسب بکنی ی . ی

یر توجه کنی :

4-4-

۶

ایست در حین سفر رعایت

یک راننده حرفه نماید. این موارد عبارتند از:

4-4-1- بازرسی وسیله نقلیه در حین سفر:

در طول سفر لازم است موارد زیر به طور مرتب بررسی شوند:

- بررسی لاستیکها و اطمینان از میزان متناسب باد آنها در حین سفر
 - چک کردن مرتب در حین سفر
 - بررسی هر از چند گاه اطراف وسیله نقلیه از نظر وجود لکه غیر طبیعی در کنار لاستیک ...
 - چک کردن ترمز وسیله نقلیه هر چند کیلومتر یکبار
 - در صورت امکان بررسی تسمه پروانه
- لازم است تا موارد زیر نیز بررسی شود.

- سلامت کولر و مایع خنک کننده
- فشار باد لاستیک ها
- میزان روغن موتور
-

4-4-2- مدیریت سرعت و فاصله:

بین زمانی که یک راننده حرفه‌ای در جلوی خود مانعی را مشاهده می‌کند تا توقف کامل، مدت زمانی سپری می‌شود که این زمان از چهار عامل زیر تشکیل شده است:

1-

2- زمان لازم برای نشان دادن عکس

3- زمانی که لازم است ترمز عمل کند

4- زمانی که ترمزها در حال کاهش سرعت هستند

در این مدت طبیعتاً وسیله نقلیه مسافتی را به سمت منطقه خطر طی کرده است. این مسافت را فاصله توقف می‌نامیم که از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$= \text{مسافت عمل کردن ترمز} + \text{مسافت عکس العمل} +$$

1- زمانی که چشم خطری را می بیند و مغز سیگنال هشدار صادر می کند در حدود سه چهارم (3/4) ثانیه () 90 کیلومتر بر ساعت، وسیله مسافتی در حدود 20 متر را طی می کند .

2- زمانی که فرمان مغز به اندام () می رسد و پا به پدال ترمز فشار می ثانیه است. () 90 کیلومتر بر ساعت، وسیله مسافتی در حدود 20 متر را طی می کند.

3- زمانی که پدال ترمز فشرده می مکانیکی می بایست انجام شود که در حدود نیم (1/2) ثانیه طول می کشد. زها عمل کنند یک عملیات

4- مسافتی که وسیله نقلیه در هنگام عمل کردن ترمزها طی می کند () به عوامل مختلفی از جمله وزن، طول وسیله، سرعت و شرایط جاده بستگی دارد. سیستم ترمزهای وسیله نقلیه سنگین طوری طراحی اند که در زمان پر بودن وسیله، به صورت بهینه عمل کنند. 90 کیلومتر بر ساعت، در شرایط خشک بودن جاده و سلامت بودن ترمزها، وسیله حدود 60 متر را طی می کند که چیزی حدود 5 ثانیه طول می کشد.

پس نتیجه ای که می توان با جمع این اعداد گرفت بدین شرح است که در سرعت 90 کیلومتر بر ساعت 7 8 ثانیه طول می کشد تا کامیون . در این زمان

کامیون 110 در شرایط آب و هوایی مناسب طی می کند تا متوقف شود.

- در آئین نامه راهنمایی و رانندگی

: 70 و حداکثر 125 کیلومتر بر ساعت

: حداکثر 100 کیلومتر بر ساعت

شریانی اصلی در مناطق مسکونی: حداکثر 60 کیلومتر بر ساعت

شریانی فرعی در مناطق مسکونی: حداکثر 50 کیلومتر بر ساعت

: حداکثر 100 کیلومتر بر س 90

به یاد داشته باشید حرکت وسایل نقلیه سنگین در خطوط سرعت آزاد .

یک راننده حرفه باید سرعت وسیله نقلیه خود را در سطوح لغزنده به 0/3 وسیله نقلیه خود را با وسیله جلویی در زمستان و برف و یخ به 3 برابر طول وسیله نقلیه و یا 6 کیلومتر سرعت برساند.

15

- مدیریت :

:

ترین فاصله‌ای است که راننده می‌بایست رعایت نماید. این فاصله به

میزان فاصله با خودروی جلویی هم باید 6

سرعت وسیله نقلیه و شرایط جاده کاملاً وابسته است.

15 کیلومتر سرعت باشد. یعنی اگر با سرعت 75

کیلومتر در ساعت در حال حرکتید، باید حداقل 30 متر با وسیله جلویی فاصله داشته باشید.

جهت تعیین فاصله خود از زمانی که وسیله

نقلیه روبرویی شما از یک نشانه مشخص

شروع به شمردن ثانیه کنید

برسید. طور مثال اگر با یک وسیله نقلیه سنگین

20 90 کیلومتر در ساعت در حال

حرکتید و زمانی را می‌شمارید تا وسیله جلویی و

خودتان از یک علامت بگذرند، 3 ثانیه است، شما خیلی به وسیله جلویی نزدیک ید!

:

فاصله از عقب وسیله نقلیه نیز به راحتی قابل کنترل است. اگر زمانی که احساس کردید وسیله نقلیه پشتی

بیش از حد به شما نزدیک است و شما مجبور به گرفتن ترمز ناگهانی هستید، موارد زیر را رعایت کنید:

1- از تغییر مسیر ناگهانی بپرهیزید. به کاهش سرعت زودتر علامت دهید و به تدریج

سرعت خود را کاهش دهید.

2- همواره سعی کنید در جلوی خود فضای کافی ایجاد کنید. این کار از تغییر مسیرهای ناگهانی شما

جلوگیری می‌کند.

3- هرگز سرعت خود را افزایش ندهید. ثابت شده است که برخورد از عقب با سرعت کمتر بسیار ایمن

4- سعی نکنید که راننده پشت خود را فریب دهید.

کنار:

وسایل نقلیه سنگین تمام فضای یک خط عبوری را اشغال می‌کنند. به همین دلیل ضروری است تا اننده این وسایل از وجود فضای کافی در کنار وسیله نقلیه خود مطمئن با . برای این کار اقدامات زیر را انجام دهید.

1- همواره بین خطوط رانندگی نمایید.

2- وسیله دقیقاً در وسط خطوط باشد، به خط سمت راست نچسبانید.

3- در زمان بادهای شدید، خصوصاً بادهای عرضی، در کنار سایر وسایل نرانید. چراکه در این حالات تغییر

:

فاصله کافی از بالا در عبور از زیر پل ها و سیم زیرگذرها یا پل توجه کنید ولی اعتماد نکنید. زیرا روکش یا برف متراکم شده می موجب کاهش فاصله شده باشد. وزن بار روی وسیله نیز می‌تواند ارتفاع را تحت تأثیر قرار دهد. وسیله خالی از یک وسیله پر بلندتر است. اگر شک دارید که فاصله مناسب در بالای وسیله شما وجود دارد یا خیر، از مسیرهای جایگزین استفاده نمائید.

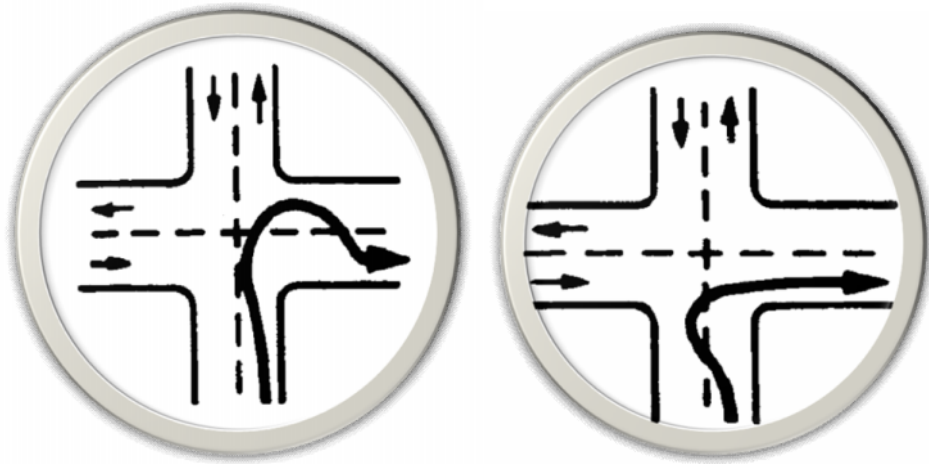
فاصله از زیر:

این موضوعی است که بسیاری از رانندگان به آن توجهی ندارند ولی این فاصله بویژه در زمانی که خودروی شما حامل بار سنگینی باشد بسیار کاهش می‌یابد. های خاکی می‌توانند برای زیر وسیله نقلیه ایجاد مشکل نمایند.

:

زمانی که قصد گردش به راست را دارید به آرامی برانید. راست در ابتدا به طور ناگهانی به چپ گردش نکنید این حرکت برای خودروهایی که از سمت چپ شما در حال سبقت گیری است بسیار خطرناک می . سعی کنید تا جایی که ممکن است در هنگام گردش به راست باند مخالف را اشغال نکنید. توجه کنید قب احتیاج پیدا کردید

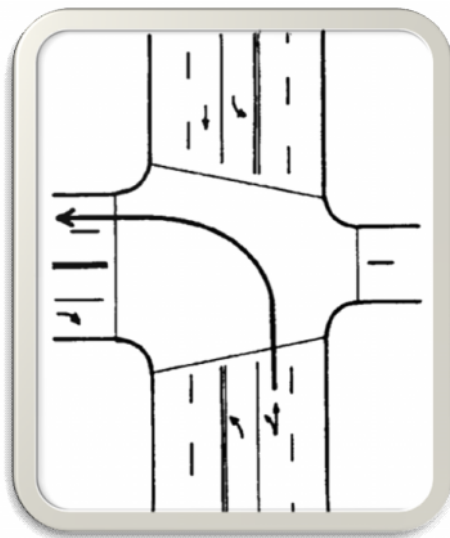
مطلع کنید. حتی المقدور از کمک خود در این مواقع یاری بگیرید. عقب وسیله خود را نزدیک به پیچ تنظیم کنید طوری که سایر وسایل نتوانند از سمت راست شما سبقت بگیرند. همواره سمت راست وسیله را از آینه‌ها کنترل نمائید. شکل‌های زیر نحوه نادرست و درست گردش به راست را نشان می .

صحیح

:

در زمان انجام عملیات گردش به چپ ابتدا مطمئن شوید که خودروی شما به مرکز تقاطع رسیده است قبل این که شروع به گردش کنید. هستند بسیار دقت کنید.

4-4-3- اصول رانندگی ایمن و تدافعی

رانندگی تدافعی را در یک جمله کوتاه می‌توان بیان کرد:
«پیوسته خیال کنید خطری در راه شما کمین کرده است.»

خطراتی که در رانندگی باید به آنها توجه داشته باشیم به دو
 ای و انسانی تقسیم می

4-4-3-1- :

این خطرات به صورت های مختلف پدیدار می . که می‌تواند خطرات طبیعی
 یا ترکیبی از این دو باشد.

- گاهی آسفالت و پوشش جاده در کناره‌های آن از بین می . اگر خودرو بیش از اندازه به کنار جاده
 نزدیک شود ممکن است ناگهان کج شود و یا به پوشش جاده آسیب برساند.

- احتمال وجود باندهای باریک پیچ های تند دید کم
 ... به دلیل راه سازی
 . همچنین ممکن است کارگران و یا وسایل آنها ناگهان به وسط جاده بیایند.

- ممکن است وسط جاده اشیاء و اجسامی وجود داشته باشد که برای چرخ و یا خود وسیله نقلیه
 خطرآفرین باشد. بعضی از اجسام که به ظاهر بی خطر هستند ممکن است بسیار خطرناک باشند. ای که
 به ظاهر خالی است اما ممکن است درون آن مواد بسیار خطرناکی وجود داشته باشد.

- خروجی بزرگ تابلوهایی برای نشان دادن سرعت مجاز دارند اما باید به یاد داشته باشیم که
 این تابلوها برای اتومبیل است و این سرعت برای کامیون خطرناک می . مخصوصا اگر پیچ جاده همراه با
 سرازیری باشد کنترل وسیله نقلیه را بسیار دشوار می‌کند.

- ای که در حال ورود به یک بزرگراه است ممکن است به خودروهای مجاور و یا پشتی خود توجه
 کافی نداشته باشد و این خطرآفرین است. همچنین ورودی های با اندکی سربالایی همراه هستند که شیب
 بزرگراه را دشوار می‌کند.

4-4-3-2- خطرات انسانی:

- ممکن است وسایل نقلیه دیگر را نبینیم. راننده ممکن است دید کافی برای
 . پس همواره برای توقف آماده باشید.

- خودروهای پارک شده که قصد ورود به مسیر را دارند همواره یک خط
 می .
 حرکات خودروهای پارک شده باشید.

- کودکان بدون توجه به وسایل نقلیه وارد خیابان می . آنها ممکن است به طور ناگهانی از وسط دو
 خودرو پارک شده و یا به دنبال یک توپ به وسط خیابان بیایند.

- نندگانی که گیج شده و به دنبال مسیری می ممکن است ناگهان مسیر خود را تغییر داده و یا این اتفاق نزدیک خروجی بزرگ بسیار معمول است.
- اندگانی که در حال پنچرگیری و یا تعمیر موتور خودرو هستند ممکن است بدون توجه به وسیله نقلیه شما وارد خیابان بشوند.
- مردمی که درگیر یک تصادف هستند و یا برای تماشا کردن تصادف به وسط خیابان می آیند خطرآفرین . به آنها دقت کامل داشته باشید.
- یک خطر به راحتی می تواند شرایط نامناسبی را ایجاد بکند. آمادگی کامل می تواند ایمنی را برای هرکس به همراه بیاورد. فقط کافی است:
- 1- همواره آگاه باشید.

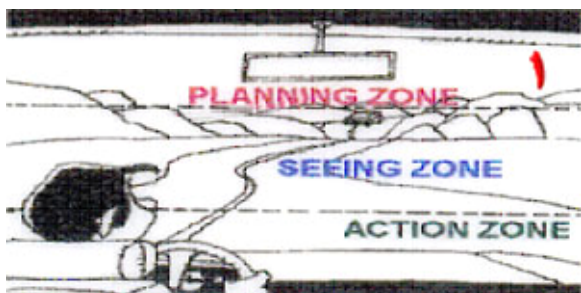
- 2- 4 پیه آینه را کنترل کنید.
- 3- انتخاب های خود را مشخص کنید.
- 4- آنچه را آموزش دیده اید اجر کنید.

4-4-3-3- تکنیک های راندگی تدافعی

تکنیک اول: در هنگام راندگی

می

تقسیم کرد:

- منطقه بررسی (Planning Zone): این منطقه بررسی و تحلیل صحیح شرایط دوردست را امکان پذیر میکند.
- منطقه دید میانی (Seeing Zone): که بطور معمول مرکز دید میباشد.

(Action Zone): چندین متری جلوی خودرو می باشد که تنظیم موقعیت صحیح و دقیق

خودرو در این منطقه صورت می گی . در یادگیری تکنیک اول باید توجه به منطقه بررسی (Planning Zone) در خود تقویت کنیم.

تکنیک اول: در هنگام راندگی

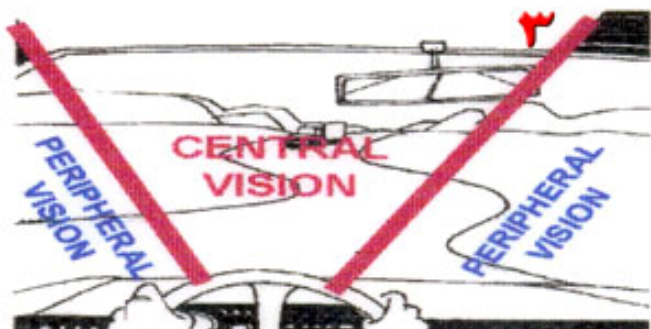
آیا می دانید می توان در هنگام راندگی به دور دست توجه کرد؟ هر چند ثانیه یک بار نگاه خود را به قسمت انتهایی مسیر و راهی منشعب به آن بیندازید.

در قسمت میانی لاین خود قرار گرفته و نیز در سرپیچ

این کار چه فایده

ایمن ترین مسیر می

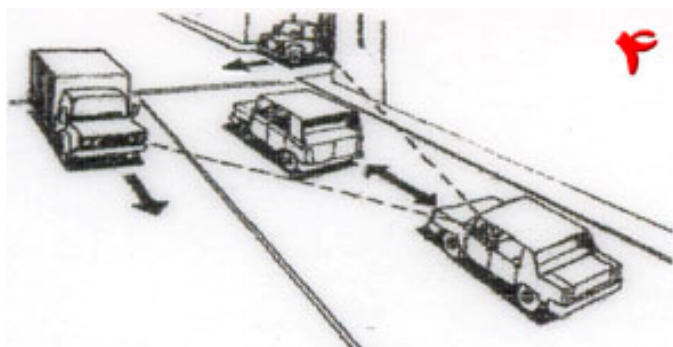
تکنیک دوم: میدان دید خود را گسترش دهید

آیا می دانید می توان در هنگام رانندگی میدان دید را گسترش داد پاسخ آن این است که پیوسته آنچه که اطرافتان رخ می ، بدقت بررسی کنید.

این کار موجب توقف و تغییر جهت ملایم و ایمن می برای عکس العمل در حین رانندگی را به شما می . پس به آرامی تکیه داده و جزئیات را ببینید.

تکنیک سوم: کنترل حرکت چشم هنگام رانندگی

های دید راننده به دو محدوده تقسیم می :

مرکزی: که در نگاه روبرو و مستقیم

جانبی: که در دو سوی محدوده دید

مرکزی قرار دارد.

چگونه باید حرکت چشم را تحت کنترل در آورد؟

های جانبی انداخته و هر 5-8 ثانیه می باید از

2 ثانیه یکبار با حرکت دادن چشم نگاهی به

همواره در حال دیدن و مشاهده کردن بوده و به نقطه

طریق آینه جلویی نگاهی به

مرکزی می که نگاه راننده

خاصی خیره نشوید. بدیهی است اصلی ترین

این کار چه فایده

می دارد ضمن اینکه از جلو مانع ایجاد تداخل شده و از عقب مانع برخورد ماشین

با شما می

تکنیک چهارم: ترافیکی

چگونه باید از گره ترافیکی دور ما

همواره برای خود یک راه فرار قرار بدهید و مسیری را انتخاب کنید که کمترین مزاحمت را برای حرکت

این کار چه فایده

ایجاد فاصله مناسب و ایمن از چهارطرف البته مهمتر از همه . در واقع با این کار برای موارد غیر
خواهید بود.

تکنیک پنجم: اطمینان یافتن از اینکه دیده شده‌اید

می‌شوید که دیده شده‌اید؟

هنگام رانندگی با بوق چراغ و دیگر علائم هشداردهنده با دیگران

کنید.

این کار چه فایده

ایجاد یک ارتباط چشمی و جلوگیری از تداخل و تصادف با عابرین و سایر خودروها.

4-4-4- رانندگی در شرایط نامناسب جوی:

4-4-4-1- رانندگی در شب:

از جمله نکات ضروری در هنگام رانندگی در شب عبارتند از:

1- از نیم ساعت قبل از غروب تا نیم ساعت بعد از طلوع

2- پرهیز از خوردن غذاهای سنگین

3- وش کردن

4- متعادل نگه داشتن هوای خودرو و جلوگیری از خواب آلودگی

5- توجه به علائم بین راه

6- تعویض کردن هر 2 3 ساعت یکبار جای خود با کمک راننده

قبل از رانندگی در شب:

اطمینان حاصل کنید و نیز مطمئن باشید که برای رانندگی آماده هستید و احساس

خستگی نمی‌کنید. در رانندگی لازم است با مسیری که قصد رفتن به آن را دارید آشنایی کامل پیدا کنید.

ها را بشناسید به خصوص در هنگام رانندگی در شب.

خروجی

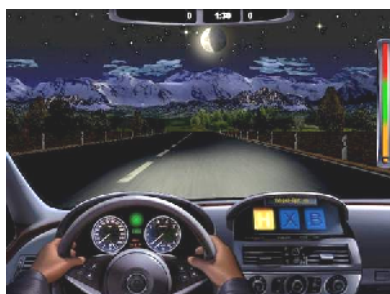
حین رانندگی در شب:

1- با نور بالای خود باعث کاهش دید رانندگان جلوتر و همچنین رانندگانی که از روبه‌رو می‌آیند نشوید.

2- به طور مستقیم به وسایل نقلیه دیگر نگاه نکنید.

3- 200 متری جلوی شما اتومبیلی نبود می‌توانید از نوربالا برای افزایش دید استفاده کنید.

4- به دلیل کاهش دید افزایش فاصله تا خودرو جلویی تا حداقل 1/5 .

عمده مشکلات رانندگی در شب عبارتند از:

کاهش دید: دید راننده در شب نسبت به روز بسیار کاهش می‌یابد و چشم انسان در شب به زمان بیشتری برای هماهنگی با تغییرات نور احتیاج

نورهای خیره کننده: نورهای خیره کننده در شب به صورت

مانع از بینایی راننده می . زیرا چشم انسان به زمانی حدود 2

ثانیه احتیاج دارد تا با محیط اطراف خود هماهنگ شود و وسیله

نقلیه در مدت این 2 ثانیه حدود 50 متر جلوتر می .

خستگی: خستگی در شب نسبت به روز بیشتر احساس

می . خستگی باعث کاهش سرعت عکس العمل راننده و

تار شدن دید می .

کم تجربگی راننده: برای رانندگی با وسایل نقلیه سنگین تجربه ی راننده به خصوص در شب برای کنترل

وسيله نقلیه در هنگام مواجهه با اتفاقات ناخواسته بسیار مهم است.

آشنایی با جاده: اگرچه آشنایی با جاده چه در روز و چه در شب مهم

دید بیشتر احساس نیاز می . پس مطمئن باشید فاصله ی مناسب برای توقف را دارید.

4-4-4-2- رانندگی در زمستان برف و یخ

کاهش میزان دید از جمله رایجترین مشکلات رانندگی در یخ و

برف است که می تعویض به موقع تیغه کنها با تیغه

مخصوص زمستان برای جلوگیری از لکه یخ بر روی شیشه

کردن مقداری ضد یخ به محفظه مخصوص آب شستشوی شیشه و تنظیم

کردن سرعت خودرو با توجه به محدوده دید تا حدی رانندگی را در این

شرایط آسان تر کنیم.

از دیگر مشکلات کاهش اصطکاک بین لاستیک و جاده است که لازم است در این شرایط:

- 1- از همراه داشتن زنجیر چرخ مطمئن شوید.
- 2- زنجیر چرخ اصطکاک بین لاستیک و جاده را تا 5 برابر در شرایط برفی افزایش می
- 3- مطمئن شوید نحوه ی بستن زنجیر چرخ را آموزش دیده اید و حداقل یک بار در شرایط عادی آن را بسته اید.

لازم است به نکات زیر نیز توجه کافی کنیم:

- 1- به همراه داشتن تعدادی پتو و تجهیزات گرمازا
- 2- حرکت با سرعت پایین و دنده سنگین
- 3- رعایت فاصله حداقل سه برابر طول وسیله نقلیه با خودرو جلویی
- 4- تمیز کردن مرتب و مه شکن در طول مسیر
- 5- ن مواد غذایی فاسد نشدنی و کنسرو
- 6- عدم استفاده از سیستم کروز کنترل یا دیگر سیستم
- 7- استفاده از دنده سنگین به خصوص در سربالائی و سرپایینی
- 8-)

وسيله (ABS)

بررسی : به محض اینکه دما به صفر نزدیک می گهنه 60% می برای روشن کردن وسیله نقلیه با مشکل مواجه میشود.

در زمستان برای پی بردن به یخ زدن سطح جاده می توان آینه و آنتن را چک کرد. اگر روی آنها یخ زده بود سطح جاده نیز یخ زده است. باید توجه داشت که در جا یخ زده سرعت باید به نصف و یا حتی کمتر تقلیل یابد. ممکن است زودتر از جاده یخ بزنند: هنگام عبور از پل از هرگونه شتاب گرفتن دور زدن و ترمز کردن سریع و خطرناک اجتناب شود

کاهش دید و اصطکاک از مهمترین مشکلات رانندگی . بنابراین به نکات زیر توجه کنید:

- 1- در زمستان سرعت خود را با دید خود هماهنگ کنید.
- 2- اگر قدرت دید بسیار ضعیف است در محل امنی توقف کرده و تا بهتر شدن هوا رانندگی نکنید.
- 3- اصطکاک در شرایطی که برف و یخ سطح جاده را پوشانده است به یک پنجم حالتی که جاده خیس است کاهش می یابد.

4- صطکاک برای سرعت گرفتن پیچیدن و ترمز کردن لازم است. اگر اصطکاک کم شد سرعت خود را کم

کنید

سه علت عمده برای سر خوردن وسیله نقلیه وجود دارد:

1- گاز دادن زیاد: گاز دادن زیاد قدرت زیادی را به چرخ می‌کند که باعث درجا چرخیدن می‌شود.

2- ترمز ناگهانی: ترمز ناگهانی و پر قدرت باعث قفل شدن چرخ می‌شود.

3- زیاد چرخاندن فرمان: چرخاندن سریع فرمان باعث سر خوردن چرخ و وسیله نقلیه می‌شود. به یاد داشته باشید:

1- عجله نکنید. به خود فرصت دهید تا از زیبایی ه استفاده کنید.

2- تا آنجا که می‌توانید آهسته دور بزنید.

3- هرگز بیش از حد نیاز ترمز نکنید.

4- ABS را پمپ نکنید.

5- از خودروهای جلویی تا آنجا که نیاز ندارید سبقت نگیرید.

6- فاصله مناسب با خودرو جلویی را حفظ کنید.

4-4-4-3- رانندگی در هوای بارانی:

عات اولیه بارش باران آب باران در اثر مخلوط شدن با روغن موجود در سطح جاده باعث کاهش اصطکاک و لغزنده شدن سطح جاده می‌شود. اگر باران در حدی باشد که آب باران بر روی سطح جاده جمع شود اصطکاک به طرز چشمگیری کاهش یافته و باعث لغزنده شدن سطح جاده می‌شود. در این شرایط لازم است سرعت خود را به یک سوم شرایط عادی کاهش دهیم. همچنین باید فاصله ی خود را با خودروی جلویی افزایش دهید.

برای اطمینان از رانندگی ایمن در شرایط بارانی از سالم بودن کن مطمئن شوید و محفظه آب شیشه شوی را چک کرده و در صورت کم بودن آب آن محفظه آب اضافه کنید

4-4-4-4- رانندگی در هوای مه آلود:

اگر قبل از شروع سفر متوجه وجود مه در طول مسیر شدید بهتر است در صورت امکان سفر خود را تا پایان یافتن مه به تاخیر بیندازید.

در هنگام رانندگی در هوای مه آلود ی کوچک را در حین رانندگی روشن کنید و از برف پاکن و بخاری وسیله نقلیه استفاده کنید. در این شرایط هرگز سبقت نگیرید و پشت سر ماشین جلوئی حرکت نمائید

در شرایط مه آلود عمده ترین مشکل کاهش دید است و بهترین روش برای غلبه بر این مشکل کاهش می باشد به این صورت که :

6 یبیینید بهترین سرعت 30 40 کیلومتر بر ساعت

2 می بینید بهترین سرعت 15 20 کیلومتر بر ساعت

در هوای مه آلود از نور پایین خودرو استفاده کنید و هرگز از نور بالا استفاده نکنید زیرا وجود مه باعث برگشت نور در هوای مه آلود میشود که این خود باعث کاهش بیشتر دید می

بهرتر این است که در هوای مه آلود در صورت امکان در محل امنی توقف کنید و تا پایان یافتن مه از رانندگی خودداری کنید

4-4-4-5- رانندگی در تابستان ():

در تابستان توجه به نکات زیر ضروری می :

1- احتیاط کردن در زمان لغزنده بودن جاده در اثر قیر زدگی

2- توجه ویژه به چرخها (ترکیدن آنها بعلت حرارت تولید شده در اثر سرعت زیاد)

3- قرار ندادن لاستیک داغ تعویض شده

4- محکم بستن در باک

5- تعویض به موقع فیلتر هوا چک کردن ترمزها باتری و شتشوی رادیاتور

6- استفاده کردن از ر

7- بررسی لوله آب از نظر شکستگی و ترک خوردگی

چک کردن قسمت از وسیله ی نقلیه در تابستان از اهمیت خاصی برخوردار است که عبارتند از:

1- لاستیک ها

2-

3- آب رادیاتور

از کافی بودن مقدار و وجود ضد یخ (در آن اطمینان حاصل کنید. کنترل کرده و مطمئن شوید که در محدوده مجاز قرار دارد و اگر از حد مجاز بالاتر رفت در اولین مکان امن توقف کرده و رفع عیب بکنید. در مناطق بیابانی مراقب قیر اندود شدن و لغزنده شدن سطح جاده باشید. تن دمای آب رادیاتور اقدامات زیر را انجام دهید:

1- موتور را خاموش کنید

2- صبر کنید تا موتور خنک شود

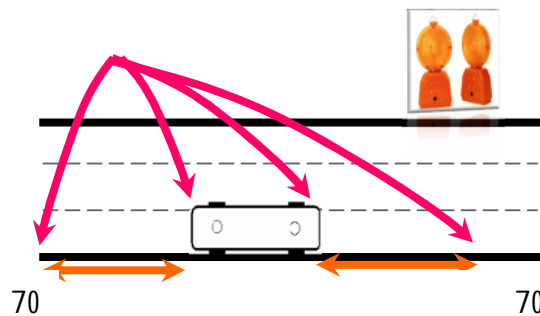
3- برای محافظت از خود لباس و دستکش کلفت بپوشید

4- رادیاتور را آهسته باز کنید تا فشار بخار کم شود

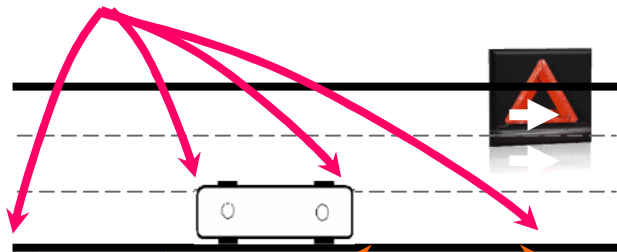
5- بعد از تخلیه ی کامل رادیاتور از بخار درپوش را بردارید

6- مقدار آب را چک کرده و در صورت کم بودن آب اضافه کنید

در زمان توقفهای اضطراری در شب چهار عدد چراغ چشمک زن الکتریکی از نوع آذرخشی در محل مشخص شده قرار دهید:

در زمان توقفهای اضطراری در روز چهار عدد چراغ مثلث شبرنگ یا تابلوی سه وجهی در محلها دهید:

4-4-4-6- رانندگی در کوهستان

در رانندگی در کوهستان، جاذبه زمین 70 در سربالائی و سربائینی . به همین 70 بسیار مهم است. اگر خودروی شما به سیستم ترمز بادی مجهز است، باید به نکته زیر توجه

داشته باشید:

- پرنکه داشتن مخزن هوای کمپرسور
- کاهش فشار با نگه داشتن کامل پدال با همه محدودیت هایش
- شنیدن صدای هوا به هنگام ترمز گیری و رها کردن پدال
- ایمنی خطوط هوا
- گرم شدن بیش از حد لنت و دیسک ها
- عمل کردن در پیچه محافظت ترپلر

سربالائی : زمین کم شدن سرعت همه ها می شود و رانندگی با سرعت ثابت را می کند.

شیب جاده و میزان باری که حمل می کنید، هردو در انتخاب دنده مناسب برای رانندگی ایمن در سربالائی . هرچه شیب جاده و وزن بار بیش باشد، باید از سنگین تری استفاده کنید. که برای شیب جاده و بار کامیون مناسب نیست استفاده کنید، باعث بیش از حد گرم شدن موتور خودرو و احتمالاً از کار افتادن آن می .

هنگامی که وارد سربالائی ها می شوید باید تمام نشانگرهای خودرو را کنترل کنید. هنگامی که بر روی یک سربالائی می رانید اجزای خودرو باید نسبت به زمانی که در یک جاده می رانید شدیدتر کار کنند.

این کار اضافه برای موتور موجب می بیش تولید کند. اگر دمای آب رادیاتور بالا رفته است یا فشار روغن موتور کاهش یافته است یا دمای گاز خروجی از اگزوز بالا هستند، در مکان امنی از جاده خارج شده و اجازه دهید موتور خنک شود. اگر در حال رانندگی در یک جاده هستید، از سمت راست جاده برانید و به خودروهای سریعتر و کوچک اجازه دهید که از کنار شما عبور کنند و همچنان به خودروهایی که در اطراف شما به ویژه چپ و پشت سر شما در حال رانندگی هستند توجه داشته باشید.

سرپائینی : زمین باعث افزایش سرعت همه خودروها در سرپائینی ها می . برای مقابله با این افزایش سرعت زیر استفاده کنید:

- رانندگی با یک
- رانندگی با یک دنده سنگین
- استفاده از تکنیک مناسب ترمز گیری

سرعت ثابت و مناسب سرعتی است که به ترمزها اجازه می دهد بدون گرم شدن بیش از حد لنت و از بین رفتن سرعت خودرو را کنترل کند . از بین خواهند رفت تا جایی که دیگر کنترلی بر خودرو نخواهید داشت. هنگامی که سرعت مناسبی را انتخاب می کنید، به مجموع وزن خ ، شیب و طول مسیر، و شرایط جاده و آب و هوا توجه کنید.

که در سربالائی می‌رانید و به سایر وسایل نقلیه اجازه می‌دهید، به تابلوهای حاشیه جاده نیز توجه داشته باشید. ممکن است تابلوها حداکثر اندازه خودرو یا سرعت مطمئنه برای کنترل خودرو در شیب را نشان بدهد.

از اثر ترمز موتور نیز در مراحل اولیه ترمزگیری باید استفا . ترمز موتور زمانی که دور موتور نزدیک به ریزی شده باشد و همچنین انتقال قدرت در دنده‌های پائین باشد، اثر بیش .
قبل از رسیدن به یک سرپائینی دنده خود را در یک دنده سنگین قرار دهید. هنگامی که سرعت خودرو افزایش می‌یابد، سنگین کردن دنده اگر غیرممکن نباشد، بسیار سخت خواهد بود.

اگر با یک دنده دستی می‌کنید، ممکن است دنده در حالت خلاص گیر کند. این اتفاق باعث می‌سربائینی لیز بخورد و ترمزگیری غیرممکن شود شرایط بسیار خطرناکی را به وجود .
مجبور کردن دنده اتوماتیک برای کم کردن دنده ممکن است به سیستم دنده آسیب برساند و ترمزگیری غیرممکن می‌.

در چه شرایطی ترمز می

هر زمانی که ترمز فشرده می‌شود، گرما تولید می‌. کشیده شدن لنت ترمز به دیسک، باعث تولید این می . ترمز گرفتن بیش از حد که باعث تولید گرمای بیش از حد می‌ می‌تواند باعث بریدن .
از ترمزها باید به صورت مناسب استفاده شود و همیشه تنظیم باشند تا بتوان با ایمنی و کارایی کامل یک وسیله نقلیه را کنترل کرد.

اگر بعضی از ترمزها تنظیم نباشند، موجب می‌شود سایر ترمزها بیش از حد درگیر شده و گرمای زیادی تولید کنند و از بین بروند این اتفاق ازدست دادن کنترل راننده بر روی خودرو می‌ .
همانند سایر قطعات خودرو ترمزها نیز باید همواره کنترل . هنگامی که با یک سرپائینی مواجه هستید، باید توجه بیش به ترمزها داشته باشید.

تکنیک ترمزگیری: ، تکنیک مناسب ترمزگیری برای وسیله نقلیه که با دنده رانندگی است .

1. شناسایی سرعت مناسب و مطمئنه، متناسب با بار و شیب جاده
 2. هنگامی که به سرعت مورد نظر رسیدید، ترمز را تا حدی فشار دهید که احساس کنید به آرامی در حال کاهش سرعت هستید.
 3. هنگامی که سرعت اتومبیل به 8 تا 10 کیلومتر کم از سرعت مطمئنه رسید، ترمز را رها کنید. عمل ترمزگیری باید حدود 3 ثانیه ادامه یابد.
 4. هنگامی که سرعت اتومبیل دوباره به رسید، دو قدم اول را دوباره تکرار کنید.
- اتومبیل 50 کیلومتر بر ساعت است، تا زمانی که 50 کیلومتر بر ساعت نرسیده است، ترمز نگیرید. سپس ترمز باید به آرامی فشرده شود تا سرعت اتومبیل به طور یکنواخت به 40 کیلومتر بر ساعت برسد. زمانی که 40 کیلومتر بر ساعت رسید، ترمز باید رها شود.

4-4-5-

شرایط اضطراری هنگامی پدید می‌آید که راننده نمی‌تواند به درستی از پس هدایت خودرو برآید. عنوان یک راننده ای می‌توانید احتمال درگیر شدن در یک شرایط اضطراری کمک تمرین مهارت رانندگی ایمن کاهش دهید. متأسفانه حتی حرفه‌ترین و وظیفه‌ترین رانندگان هم در طول حرفه شرایط اضطراری مواجه می‌شوند.

اولین قدم و بهترین و ایمن‌ترین راه برای جلوگیری از ایجاد یک شرایط اضطراری، پیش‌بینی آن قبل از وقوع است. مناسب رانندگی، تکنیک و سرویس منظم وسیله نقلیه نقش مهمی در جلوگیری از بروز شرایط اضطراری دارند. در بسیاری مواقع، اشتباه راننده نقش مهمی در ایجاد شرایط اضطراری دارد. عدم تمرین راننده برای هدایت ایمن خودرو اولین دلیل به وجود آمدن این شرایط است. شرایط اضطراری آشنا باشد.

4-4-5-1- پیچیدن مناسب به منظور جلوگیری از تصادف

به طور معمول، پیچیدن به اطراف به منظور جلوگیری از تصادف در شرایط اضطراری ایمن‌تر از توقف است. اگر یک راه فرار یا پارکینگ در کنار جاده وجود دارد، پیچیدن و رفتن به پارکینگ یا راه فرار، برای جلوگیری از بروز تصادف، بهتر و ایمن‌تر از تلاش برای متوقف کردن خودرو است. زیر نظر داشتن دائمی جاده، رعایت فاصله مناسب با خودروی جلویی و آماده بودن راننده و وسیله نقلیه راه حل جلوگیری از تصادف است.

دو راه فرار متداول در شرایط اضطراری مورد استفاده قرار می‌گیرند. یکی استفاده از دیگ و دیگری خاکی جاده. دیگری دارد، یک تغییر سریع و به موقع بهترین راه فرار از بروز یک تصادف است. در صورت ممکن نبودن یا خطرناک بودن تغییر خاکی جاده راه فرار دیگری

پیچیدن به موقع، اگر به درستی انجام شود معمولاً ایمن است. نکته‌هایی وجود دارد که بر انجام درست مانورهای پیشگیرانه تأثیر می‌دهد. این عامل را به خوبی بدانید و به موقع عکس‌العمل نشان دهید. بهترین نتیجه هنگامی به دست می‌آید که قسمت بار خودرو تخلیه باشد و جاذبه تأثیر کمی روی خودرو داشته باشد. عمومی: به هنگام پیچیدن، فرمان را به اندازه حداقل نیاز بچرخانید. این حرکت را تا جایی که ممکن است زود انجام دهید. درست همان موقعی که شرایط اضطراری را می‌بینید یا می‌کنید. این حرکت را شروع کنید، برای عبور از شرایط اضطراری باید کم بچرخانید.

فقط به همان اندازه که نیاز دارید بپیچید. از چرخاندن بیش از حد فرمان خودداری کنید. به یاد داشته باشید که هرچه فرمان را بیش بچرخانید احتمال چپ کردن یا از جاده خارج شدن بیش‌تر می‌شود. تا جایی که می‌توانید فرمان را سریع بچرخانید. از هر دودست خود استفاده کنید. هر بار چرخش فرمان باید 180 درجه باشد. اگر به هنگام رانندگی 10 10 دقیقه بگریزید، در شرایط اضطراری بهتر می‌توانید فرمان را 180 درجه بچرخانید.

کامیون یا تریلی شود که

هنگام پیچیدن، ترمز نکنید. ترمز کردن می

می شود کنترل خودرو از دستتان خارج شود.

قبل از پیچیدن ترمز کنید. یک ترمز محکم و شدید سرعت خودرو را قبل از پیچیدن کاهش می

به شما امک می دهد بهتر بپیچید و احتمال چپ کردن یا را کاهش می

بعد از پیچیدن، آماده باشید تا فرمان را چرخانده و به حالت قبلی برگردید. برای جلوگیری از خارج

شدن از پارکینگ یا شانه خاکی جاده یا دیگر جاده باید فرمان را سریع و نرم بچرخانید. این که

مانع را رد کردید اقدام به برگشتن به خط خودتان نکنید.

اگر چه بستن کمربند ، اما به هنگام پیچیدن برای عبور از موانع بسیار مهم تر است.

کمربند ایمنی را نبسته باشید، یک پیچیدن سریع می شود از روی صندلی راننده جابه جا شوید و

کنترل وسیله نقلیه را از دست بدهید.

جزئیات این که در شرایط اضطراری چگونه باید بپیچید بستگی به شرایط حاکم د

نکته مشخصی در این شرایط لازم و معین است:

- خودروهایی که از روبه رو می آیند

-

- ی به مسیر

خودروهایی که از روبه رو می آیند: با پیچیدن به سمت راست از برخورد با خودروهایی که از روبه رو می آیند

جلوگیری کنید. برای جلب کردن توجه رانندگان روبه رویی بوق بزنید. این کار ممکن است رانندگان روبه رو را

متوجه شرایط بکند و باعث شود که توجه بیش به شرایط جاده داشته باشند. به سمت چپ نپیچید، زیرا

ممکن است باعث یک تصادف شاخ به شاخ بشود .

: اگر خط سمت چپ خالی است به سمت چپ بپیچید. پیچیدن به سمت راست

ممکن است شود به اطراف خودروهایی که در سمت راست شما هستند برخورد کنید.

شما به شما این امکان را می دهد که ببینید آیا خالی است یا نه. همچنین مواظب باشید که

در کنار خودروتان هیچ چیزی نباشد. هنگامی که در حال بررسی خالی بودن هستید

آینه خود استفاده کنید.

اگر شانه خاکی جاده خالی است و سمت چپ شما هم پر است، باید به سمت راست بپیچید.

اگر در یک جاده با چند وسط هستید، به ی که کم ین خطر را ایجاد می کند بپیچید.

پیچیدن به سمت راست بهتر است زیرا منحرف کردن خودروی کناری به سمت شانه خاکی

منحرف کردن به سمت خودروهایی که از روبه رو می آیند.

خودروهای ورودی به مسیر: هنگامی که وسیله نقلیه دیگری وارد مسیر می شود و یک شرایط اضطراری را

ایجاد می کند، بوق بزنید. این کار بطور معمول توجه سایر رانندگان را جلب می کند و موجب می شود که توقف

کنند یا حرکت خود را اصلاح ک . این کار نیاز به پیچیدن به اطراف را به حداقل می . به یاد داشته

باشید، اگرچه بوق زدن ممکن است راننده دیگر را بترساند یا آزار دهد، اما حضور شما را اعلام کرده و آنان را از وجود یک خطر مطلع می‌کند.

اگر وسیله نقلیه دیگر، همچنان به ورود به مسیر ادامه می‌دهد، از او فاصله بگیرید.

اطراف نپیچید. زیرا اگر مجبور به توقف بشود، این کار باعث بروز یک تصادف می‌شود.

اگر وسیله نقلیه دیگری همچنان به ورود غیر ایمن به مسیر ادامه می‌دهد، سعی نکنید این خاطر به اطراف بپیچید. این که به از آن وسیله نقلیه برخورد کنید، بهتر از این است که به سمت خودروهایی که می‌آیند بپیچید.

4-4-5-2-

ترمز گیری شدید و بیش از اندازه باعث قفل شدن چرخ‌های خودرو می‌شود. موجب می‌شود خودرو لیز خورده و حتی شاید چپ بشود. همچنین در این شرایط کنترل وسیله‌ی نقلیه را از دست خواهی داشت. ترمزگیری مناسب در شرایط اضطراری به شما این امکان را می‌دهد که در کمترین مسافت ممکن خودرو را متوقف کنید و همچنان کنترل وسیله‌ی نقلیه را داشته باشید.

روش کلی ترمز گیری در شرایط اضطراری وجود دارد که برای متوقف کردن خودرو در ایمنی کامل می‌شود:

1- ترمزگیری کنترل شده و تنظیم شده

2- ترمز گیری با ضربه زدن

ترمزگیری کنترل شده و تنظیم شده: در این روش باید فشار مداوم و ملایمی را روی پدال ترمز وارد کرد که امکان قفل شدن

دقیق فشار قبل از قفل شدن بسیار مشکل است. این کار نیازمند تمرین بسیار با وسیله نقلیه می‌شود.

ترمز گیری با ضربه زدن: در این روش باید پدال را کاملاً فشار

پدال را رها کرد. کامل فشردن پدال بیشترین قدرت ترمز گیری را فراهم می‌کند. و رها کردن پدال بعد از قفل از لیز خوردن خودرو جلوگیری می‌کند. هنگامی که چرخ دوباره شروع به چرخیدن کردند، دوباره

باید پدال را کاملاً فشار داد. باید مطمئن شد بین هر دو

چرخیدن کرده باشند. می‌تواند باعث لیز

دادن سرعت خودرو به اندازه کافی کاهش یابد تا بتوان با ایمنی خودرو را متوقف کرد و یا پیچید.

4-4-5-3- استفاده از حاشیه راه

در بسیاری از شرایط اضطراری، حاشیه جاده بهترین راه فرار است. که قبلاً هم گفته شد، استفاده

از حاشیه جاده بهتر از برخورد با خودروهای روبه رویی است.

این که مسیر اصلی جاده را ترک کنند می‌تواند این که اگر از حاشیه

استفاده کنند، نتیجه کار، یک تصادف خواهد بود. یقیناً این است که بسیاری از تصادف

حاشیه جاده به دلیل خستگی و ناشی بودن راننده بوده است. به یاد داشته باشید که بسیاری از این نوع مانور موفقیت آمیز بوده و هرگز یک حرکت موفق برای استفاده از حاشیه نیازمند ترک کردن سریع مسیر اصلی جاده است. اکثر رانندگان بسیار دیر عکس العمل نشان می‌دهند. بسیاری از تصادف به دلیل عدم دانش کافی از تکنیک استفاده از حاشیه از حاشیه جاده هنگامی که به اندازه کافی پهن باشد که خودرو در آن جا بشود و به اندازه کافی محکم باشد که بتواند وزن خودرو را تحمل بکند، راه حل ایمنی محسوب می‌شود.

نکته عمومی: اگر برای جلوگیری از وقوع یک تصادف نیاز به خارج شدن از جاده دارید، قبل از اقدام پیچیدن، ترمز کرده، و سرعت خود را تا جایی که ممکن است کاهش دهید و از روش‌هایی که قبلاً ذکر شد، استفاده کنید تا کنترل وسیله نقلیه را از دست ندهید. اگر از وسیله نقلیه که مجهز به سیستم ترمز ضد (ABS²) می‌کنید، ترمز را تا رسیدن به سرعت مناسب و ایمن ادامه دهید. کنترل خودرو به هنگام پیچیدن نیز مهم است. هنگامی که در حال پیچیدن هستید، ترمز نکنید. در این لیز خوردن در طول پیچیدن وجود دارد این که ABS می‌کنید. این که کنترل ABS می‌انید همزمان هم ترمز کنید و هم بپیچید این که کنترل خودرو را از دست بدهید.

پیچیدن را به حداقل برسانید. را همواره بر روی سطح جاده نگه دارید. این کار به از دست ندادن اصطکاک کمک می‌کند. می‌شود شما کنترل خودرو را از دست ندهید. بی‌ی که می‌توانید در مسیر مستقیم حرکت کنید. به یاد داشته باشید که هر پیچیدن، خطر لیز خوردن اگر حاشیه جاده خالی است، با نیروی گریز از مرکزی که شما را به سمت داخل جاده می‌کشاند مقابله کنید. فرمان را محکم نگه دارید و بر روی درست هدایت کردن خودرو و چرخاندن فرمان تمرکز کنید. تا زمانی که کاملاً متوقف نشده‌اید در حاشیه جاده باقی بمانید. اجازه دهید دور موتور خودرو کاهش یافته و به متوقف کردن خودرو کمک کند. پدال ترمز را تنها زمانی که سرعت کاهش یافته است فشار دهید. هنگامی که ز بازگشت دوباره به جاده، علامت دهید و آینه‌هایتان را چک کنید. اگر حاشیه جاده به وسیله یک خودروی پارک شده، تابلوها و یا موانع دیگر بسته شده باشد، شما باید هرچه سریع‌تر به جاده بازگردید. اگر این شرایط پیش آمد، قبل از بازگشت به جاده، تاجایی که ممکن است وسیله نقلیه را کاهش دهید سپس فرمان را خیلی محکم به سمت جاده بچرخانید. اگر به آهستگی صورت گیرد، باعث می‌شود کنترل وسیله‌ی نقلیه از دست . اگر خیلی محکم و سریع به جاده باز گردید، به شما این امکان داده می‌شود که نقطه به جاده را تخمین بزنید و به شما امکان می‌دهد به راحتی به جاده باز گردید.

به محض برگشتن به جاده، خودرو را صاف کنید. به سرعت در مسیر جاده قرار گیرید. این که می آیند و به سطح اصلی جاده می رسند، خودرو را صاف کنید. هردو کار با سطح جاده و صاف کردن خودرو، باید به صورت یک حرکت یکسان و کامل انجام شوند. هنگامی که یک خودرو خیلی به لبه جاده نزدیک شود، چرخ می . اگر این اتفاق افتاد، از بازگشت سریع به جاده خودداری کنید. می توانید در همین وضعیت هم کنترل خودرو را از دست ندهید. اگر خیلی سریع اقدام به بازگشت به جاده نکنید، ممکن است خودرو چپ شود یا تغییر مسیر دهد.

هایی که در بخش پارکینگ اضطراری کنار جاده

آمده است پیروی کنید.

4-4-5-4- بریدن

به ندرت پیش می آید یک سیستم ترمز سالم و خوب ببرد. با این وجود بریدن ترمز گاه رخ می . شرایط اضطراری دیگر، حفظ خونسردی بهترین راه برای حفظ کنترل وسیله نقلیه در این شرایط است. علت عمده برای بریدن ترمز وجود دارد.

1-

2-

3- تحلیل رفتن لنت ترمز

4- خراب شدن سیستم مکانیکی

1.

: هنگامی که فشار هوا خیلی کم باشد، یک صدای هشدار شنیده خواهد شد یا یک چراغ در

می . به سرعت توقف کنید. کاهش فشار هوا باعث می شود ترمز ک

بریده شود و شما نتوانید خودروی خود را متوقف کنید.

هنگامی که فشار هوا به یک نقطه بحرانی (بین 20 40 psi) می رسد، ترمز به صورت اتوماتیک عمل کرده می کند. به خاطر داشته باشید که اگر همه

تخلیه هوا ممکن است آن قدر سریع اتفاق افتد که قبل از این که خودرو بایستد، هوا تخلیه می . حتی بخش ترمز مستقل خودرو هم در این شرایط فعال نمی شود زیرا که به سیستم هوا وابسته

در خودروهایی که مجهز به سیستم ترمز دستی فنری هستند، هنگامی که فشار هوا کاهش می یابد، ترمزها به صورت خودکار

می . این سیستم

این که خودرو در سرازیری تند باشد.

هنگامی رخ

2. : یک انسداد می جلوی رسیدن هوا به خودرو را بگیرد. این اتفاق

می دهد که آب در سیستم هوا یخ بزند یا کثیفی در سیستم وجود داشته باشد.

3. تحلیل رفتن لنت: در سرازیری بسیار شدید، ترمز ممکن است داغ شده و تحلیل بروند. توانایی

می برای سرد شدن نیازمند زمان هستند.

4. خراب شدن سیستم مکانیکی: این اتفاق می نتیجه مکانیکی باشد.

می افتد که همه دقیقاً در یک زمان عمل کنند. در این شرایط است که خودرو متوقف

می

عمومی: اگر خودروی شما ترمز برید، زیر را انجام دهید:

1. **عکوس:** اگر در یک جاده نسبتاً مسطح هستید، قرار دادن خودرو در یک دنده سنگین تر به کاهش

سرعت خودرو کمک می کند. این کار را آن قدر ادامه دهید تا سرعت خودرو به حدی کاهش یابد که بتوانید از ترمزدستی استفاده کنید. اگر روی یک سرازیری هستید، برای سنگین کردن دنده تلاش نکنید.

2. در همان حال که دنده را سنگین می کنید، به دنبال یک راه فرار هم باشید. یک راه فرار ایمن می

یک زمین باز، یک راه دیگر در کنار جاده و یا خروج اضطراری باشد. پیچیدن به سمت یک سربالایی نیز راه دیگری برای متوقف کردن خودرو است. الایی برای متوقف کردن خودرو استفاده می کنید، با کمک

ترمزدستی مطمئن شوید که بعد از توقف به سمت عقب بر نمی گردید.

لازم در سرازیری: اگر خودروی شما در یک سرازیری ترمز برید، باید در بیرون از وسیله نقلیه به

دنبال کمکی برای کاهش سرعت و یا متوقف کردن خودرو باشید. یکی از گزینه استفاده از خروجی

این خروجی برای متوقف کردن خودروهای فراری در ایمنی کامل در نظر گرفته شده اند. این

خروجی از مواد نرمی مانند شن و ماسه ساخته شده اند تا سرعت خودرو را کاهش داده و متوقف کند.

اگر به خروجی اضطراری دسترسی نداشتید، می توانید از زمین خالی یا حاشیه که صاف هستند استفاده کنید.

این که متوجه شدید ترمز بریده اید برای کم کردن سرعت خود اقدام کنید. بیش

کنید، خودرو سرعت بیش می گیرد و متوقف کردن خودرو سخت تر می

4-4-5-5-4-4- ترکیدن لاستیک

این لغت به از دست دادن ناگهانی فشار هوای لاستیک اشاره دارد. این اتفاق می نتیجه لاستیک

لاستیک و یا آسیب ناشی از موانع سطح جاده، دست انداز و یا میخ

خاطر داشته باشید که آمادگی و تعمیر لاستیک می از ترکیدگی جلوگیری کند.

ترکیدن لاستیک جلو باعث مختل شدن چرخاندن فرمان و تغییر مسیر دادن خودرو به سمت ترکیدگی

می . هنگام ترکیدن لاستیک عقب خودرو می کنید که انتهای خودرو به طور مداوم به اطراف حرکت

می کند. تشخیص ترکیدگی لاستیک بارگیر کمی مشکل تر است. ممکن است صدای ترکیدن لاستیک را بشنوید،

در آینه این اتفاق را ببینید یا ممکن است در هدایت خودرو با مشکل هایی مواجه شوید.

هرچه زودتر متوجه ترکیدن لاستیک شوید، زمان بیش ی برای عکس العمل دارید. اصلی و بزرگ

ترکیدگی لاستیک عبارتند از:

•

: صدای بلند ترکیدن لاستیک از نشانه بسیار بارز این اتفاق است. هر زمان که صدای ترکیدن لاستیک را شنیدید، فرض کنید لاستیک وسیله نقلیه خودتان ترکیده است.

: اگر خودروی شما با ضربه حرکت می‌کند یا به شدت می‌د، ممکن است نشانه بر ترکیدن لاستیک

: بر ترکیدن یکی از لاستیک می‌طور پیوسته به اطراف حرکت کند یا به عقب کشانده شود و

5 قدم برای هدایت ایمن خودرو به هنگام ترکیدگی لاستیک وجود دارد.

1. از ترکیدن لاستیک به موقع آگاه شوید.
2. پدال گاز را فشار دهید تا از به عقب کشیده شدن جلوگیری کنید.
3. فرمان را با قدرت نگه دارید. اگر یکی از چرخ جلو بترکد
4. از ترمز استفاده نکنید. ترمز گرفتن به هنگام ترکیدن لاستیک از دست دادن کنترل وسیله نقلیه می‌مگر در مواقعی که احتمال برخورد با اشیاء وجود دارد. در این شرایط تا زمانی که سرعت خودرو کاهش نیافته است، ترمز نکنید. سپس با قدرت ترمز را فشار دهید، از جاده خارج شده و خودرو را متوقف کنید.
5. از خودرو پیاده شده و همه‌ی لاستیک را کنترل کنید. اگر یک جفت از لاستیک شما ترکیده است، بازدید بصری تنها راه تشخیص این اتفاق است.

4-4-6-

برای پیشگیری از بروز تصادف باید چه کرد؟

برای پیشگیری از بروز تصادف از گردش به چپ یا راست یا کاهش سرعت بدون علامت دهی و به طور ناگهانی جدا خودداری کنید. همچنین لازم است فاصله خود را با راننده جلویی حفظ کرده و نیز شما فرصت بدهید. دقت داشته باشید که هرگز در وسط جاده حرکت نکنید.

در هنگام بروز تصادف باید چه کرد؟

وسیله نقلیه را در محل تصادف متوقف ساخته و صحنه تصادف را تا رسیدن کارشناسان تغییر ندهید. هرچه سریعتر حادثه را به مسئولین اطلاع داده و اطلاعات لازم از محل دقیق حادثه را ارائه دهید. به مصدومان حادثه کمک کنید واز مرکز فوریت پلیسی راهنمایی لازم را بگیرید. در صورت وجود کمک بگیرید و کمکهای اولیه به مصدومین را فراموش نکنید

نکاتی

۶

بسیاری از تصادفات جاده‌ی به دلیل سبقت غیر مجاز . در هنگام سبقت گیری ابتدا به علائم افقی یا عمودی توجه

بزنید تا نشان دهید می‌خواهید سبقت بگیرید. بر حسب موقعیت زمانی (روز یا شب) از بوق کوتاه یا تعویض نور بالا و پائین برای ننده جلویی از تصمیم خود استفاده کنید.

سبقت گیری هنگامی که فاصله طولی مناسب را با وسیله نقلیه حفظ کردید (رویت بزرگ وسیله نقلیه در آئینه وسط خودرو) را به سمت راست هدایت کنید.

هنگامی که وسیله هرگز سعی بر اضافه کردن سرعت خود نکنید.

. بنابراین اگر قصد سبقت ندارید و در این لاین حرکت می‌کنید

اولین فرصت ضمن رعایت شرایط قانونی ه لاین سمت راست تغییر مسیر دهید.

4-5-

پس از پایان سفر بایستی از وسیله نقلیه بازرسی و نگهداری لازم به عمل آید.

پس از پایان سفر لازم است سیستم روشنایی و خطر عقب و فلاشرها بررسی شوند و قبل از حرکت مجدد نظافت شوند. باید کن‌ها امتحان شده و میزان مایع شیشه برای سرویس بعدی چک و کولر نیز کنترل شده و در صورت وجود نقص فنی رفع عیب شوند.

و باد لاستیک در صورت لزوم بررسی شوند و شیشه و آینه تجهیزات ضروری مانند کپسول آتش نشانی و جعبه کمک اولیه چک شوند.

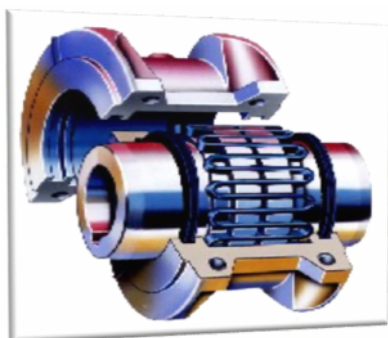
فنی وسیله نقلیه میزان سوخت موجود میزان مایع خنک کننده داخل رادیاتور و میزان روغن از طریق میله بررسی شوند. لازم است عدم وجود لکه غیر عادی اطراف وسیله نقلیه در هنگام پارک کردن وسیله نقلیه در پارکینگ پس از اتمام سفر کنترل شود.

تجهیزات زیر می ورد بازرسی قرار گیرند:

سیستم ترمز (کلیدی ترین سیستم ایمنی)

لاستیک

موتور وسیله نقلیه

سیستم فرمان و کنترل وسیله نقلیه

تجهیزات کولینگ

کولینگ: کولینگ‌ها به طور کلی وظیفه ارتباط دادن کشنده با بارگیر را بر عهده دارند. سیستم کولینگ از دو قسمت تشکیل شده که یکی روی عقب کشنده بوده که به صورت صفحه فلزی V شکل می‌باشد و قسمت دیگر در زیر بارگیر قرار دارد که با صفحه روی کشنده کاملاً چفت می‌شود. این سیستم انتقال نیرو را از کشنده به بارگیر انجام می‌دهد.

وسيله نقلیه در سه :

1- ویس دهی معمولی:

ضد یخ و مواد خنک کننده

خشک نمودن رطوبت از سیستم

2- عملیات نگهداری و پیشگیرانه برنامه ریزی شده:

بر اساس تشخیص راننده و بر اساس کیلومتر یا ساعت موتور یا زمان کارکرد تنظیم می‌شود.

3- عملیات نگهداری غیر برنامه ریزی شده:

تعویض قطعات فرسوده تنظیم موتور به علت کارکرد نامناسب

اگر وسیله نقلیه شما به دلیل مسائل فنی برای مدتی از کار بایستد، راننده متحمل هزینه‌های زیادی می‌شود که می‌تواند هزینه دستمزد کارگر ایاب ذهاب راننده و کمک آن در زمانی که قادر به رانندگی نباشد اشاره کرد. همچنین ممکن هزینه‌های دیگری نیز در انتظار راننده باشد. از جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

هزینه اجاره یک وسیله نقلیه دیگر

جریمه تاخیر در رساندن مسافران و بار

از دست دادن مشتریان شرکت

هزینه بکسل یدک کش و جرثقیل

با نگهداری درست وسیله نقلیه بازرسی منظم آ و معاینه و آزمایش فنی به موقع

از کار خود لذت می‌دهد.

4-6- آشنایی با سیستم‌ها و تکنولوژی‌های جدید

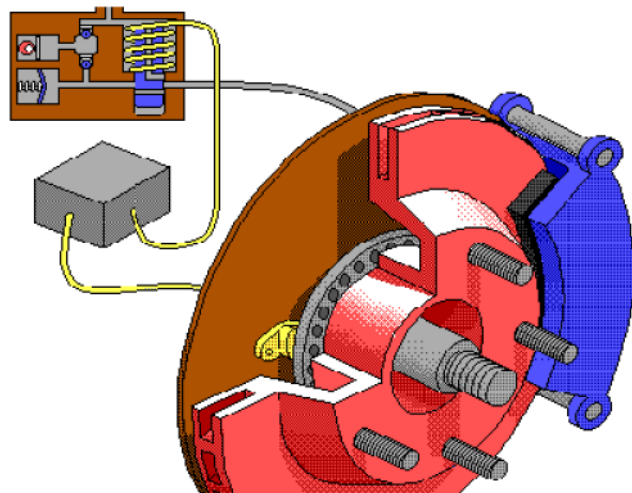
نسل جدید وسایل نقلیه ضمن تغییراتی که در نحوه قرار گرفتن هر کدام از قسمتهای آنها صورت گرفته وسایل و تجهیزاتی مجهز شده اند که علاوه بر بالابردن ایمنی وسیله نقلیه در طول سفر به ایجاد سفری آرام راحت و سالم کمک می‌کند.

در این بخش به برخی از این وسایل اشاره می‌کنیم:

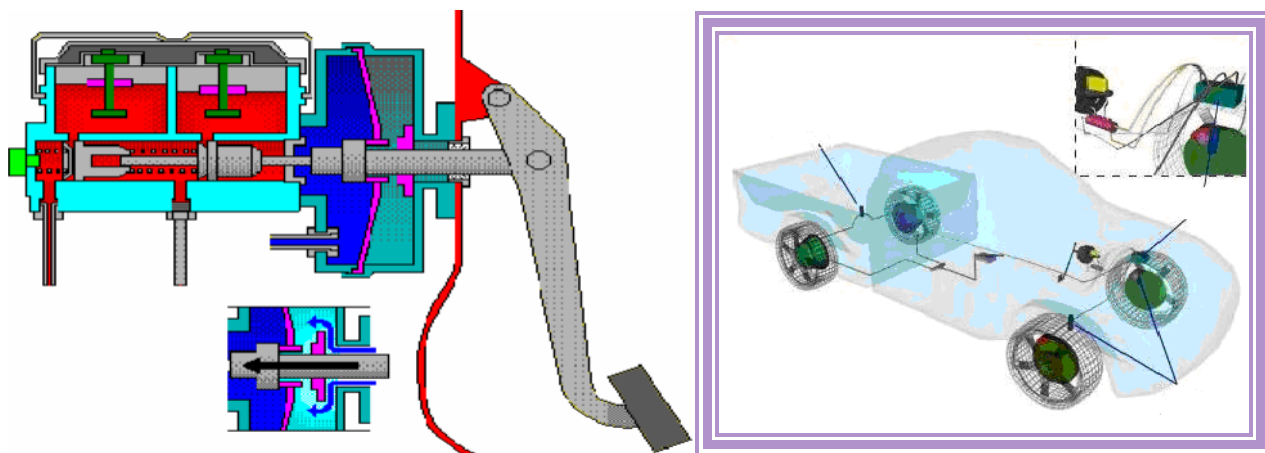
4-6-1- 3ABS

سیستم ضد قفل شدن چرخ یا ترمز ضد هرزگردی است که از قفل شدن چرخ می‌کند.

تفاوت وسایل نقلیه دارای ترمز ضد قفل در این است که این سیستم بر هر چهار چرخ وسیله نقلیه اثر میگذارد و باعث محصور کردن چرخها و در مسیر نگه داشتن اتومبیل می

سیستم جدید ترمز می

³ Anti Block System

4-6-2- سیستم تعلیق وسایل نقلیه نسل جدید

دو عدد بالشتک هوای فشرده همراه با دو عدد کمک فنر برای اکسل جلو با تنظیم اتوماتیک ارتفاع به همراه چهار عدد بالشتک هوای فشرده و چهار عدد کمک فنر برای اکسل عقب با تنظیم اتوماتیک ارتفاع به همراه چهار عدد کمک فنر تلسکوپی و وجود میله تعادل در هر محور طراحی شده است. قرار گرفتن بالشتک در کنار و زیر رام عرضی شاسی و مهار شدن اکسل جلو و عقب با میل مندل میل تعادل در اکسل جلو و عقب از لنگر گرفتن و شانه خالی کردن در سرعت پیچ تند جلوگیری می‌کند.

4-6-3- شیشه‌ها

از جمله خصوصیات شیشه دوجداره به کار رفته در وسایل نقلیه جدید می‌توان به کاهش اتلاف انرژی کاهش آلودگیهای صوتی جلوگیری از نم زدگی شیشه و ایمنی بیشتر نسبت به پنجره تک جداره اشاره کرد. شیشه هوشمندی ساخته شده است که با فشار یک دکمه چندین درجه تیره می‌کند.

4-6-4- آینه

آینه بغل بصورت برقی کار می‌کند و گرمکن می‌کند. از مزایای این آینه سطح بزرگ و محدب شکل آن است که باعث می‌شود زاویه دید حداکثر برسد.

4-6-5- سیستم الکترونیکی تنظیم ارتفاع وسیله

این سیستم با قابلیت کنترل دستی ارتفاع تنظیم ارتفاع سکوی بار را برای تناسب با ارتفاع سکوی تخلیه و بارگیری می‌کند.

از این سیستم در هر وضعیتی می‌توان استفاده کرد.

هنگام بارگیری و تخلیه وضعیت پائین

گام رانندگی وضعیت میانی یا عادی

هنگام عبور از موانع در بین مسیر بالاترین ارتفاع کامیون

میزان مصرف سوخت

100 کیلومتر سرعت در ساعت بین 30 33

در کامیون‌های نسل جدید میزان مصرف سوخت

لیتر می .

فیلترهای روغن کامیون نسل جدید

فیلترهای آسیابی قابل شستشو هستند که همین عامل باعث طول عمر یاتاقان

نسبت به قبل می .

4-6-6- سایر فن های نوین

از دیگر فن نسل جدید وسایل نقلیه سنگین می‌توان به سیستم اعلام حریق محفظه موتور سیستم

هشدار دهنده و دوربین سیستم روشنایی و سیستم جدید موتور و انتقال قدرت اشاره کرد.

گرم کننده فیلتر روغن :

این وسیله با ایجاد گرما از مسدود شدن فیلتر سوخت به دلیل متراکم شدن

پارافین در سرمای شدید جلوگیری می‌کند.

گرم کننده برقی موتور :

کاسته و

این وسیله با ایجاد گرمایش سریع

فرسایش را کاهش می .

ریتاردر:

است که بر روی سیستم محرکه نصب می

استفاده از سیستم هیدرولیکی روغن و آب در زمان ترمز گیری باعث کاهش

سریع دور موتور و گاردان شده و وسیله به راحتی متوقف می .

ریتاردر می‌توان در سرازید تند و سرعت‌های بسیار بالا بدون آسیب

رسیدن به موتور و لنتها وسیله را متوقف کرد.

لاستیک :

لاستیک رادیال ضخامت کمتر وزن کمتر انعطاف پذیر ایجاد

فشاریکنواخت بر خودرو قابلیت فرمان گیری بهتر در قوس سایش کمتر

می‌باشند در حالیکه لاستیک بایاس دارای ضخامت بیشتر سنگین خشک و

غیر قابل انعطاف سایش زیاد به پایداری خودرو کمک می‌کنند.

جلوگیری از ورود خاک و مواد زائد به داخل

و نیز کاهش مقاوت خودرو در برابر فشار هوا می .

نده که زیر کف اتوبوس و بین

اکسل عقب قرارداد دارد دارای سیستم سرمایش و سیستم صوتی جداگانه و
 مجهز به آیفون نیز می .

کولر اتوبوس نسل جدید با ظرفیت سرمایش حداقل
 32000 34000 کیلو کالری در ساعت می .

یخچال آنها نیز 24 ولتی بوده و مجهز به قهوه جوش نیز می .

بررسی و تشریح چند تصادف جاده علل مستقیم و غیرمستقیم آن

1-5- () (1388)

در تاریخ 88/8/27 در کیلومتر 43 - یک دستگاه اتوبوس ولو B12 7 سال در مسیر بروجرد به اراک در حال حرکت بوده است که باتوجه به بارش باران و لغزنده بودن سطح جاده و شرایط محل که دارای پیچ و شیب تند بوده است، راننده از سرعت مطمئنه تخطی کرده و کنترل و هدایت وسیله از دست راننده ه است و پس از خارج شدن اتوبوس از جاده، ابتدا با دهانه پل آبرو از ناحیه جلو برخورد می کند و که پس از برخورد بر روی سقف واژگون می گردد و روی سقف در وضعیت نهایی قرار می گیرد.

در این حادثه متأسفانه 14 نفر از سرنشینان اتوبوس در دم فوت نموده و 7 نفر دیگر نیز مجروح گردیدند و به اتوبوس نیز خسارت کلی وارد گردید و از رده خارج شد.

کالبدشکافی حادثه

از بین سه عامل اصلی موثر در وقوع تصادف (انسان، راه، وسیله نقلیه) عامل اصلی این حادثه عامل خطای انسانی بوده است که از سرعت مطمئنه تخطی نموده و نتوانسته اتوبوس را کنترل نماید. در این حادثه راننده نجات پیدا کرده است که در بیمارستان مورد مصاحبه قرار گرفته است. وی دارای تحصیلات راهنمایی و سابقه رانندگی 2 . نکته دیگر این که این راننده مالک اتوبوس نبوده و برای هر سرویس رفت و برگشت از بروجرد

به تهران و بالعکس، م 300/000 ریال دستمزد دریافت می . 7
سرازیری در حال حرکت بوده که باتوجه به نوع خودرو، سرعت وی حدود 70 80 کیلومتر در ساعت بوده است. در صورتی که برابر ضوابط فنی، رانندگی با استفاده از دنده 5 یعنی دارا بودن سرعت 40 50 کیلومتر در ساعت امکان پذیر بوده است. بنابراین می توان این گونه تحلیل نمود که راننده تجربه کافی در کنترل وسیله در شرایط خاص ()

عامل بعدی در این حادثه، وسیله نقلیه بوده است. چراکه لاستیک که نقش موثری در سرخوردن وسیله داشته است. شرکت مسافربری صادر کننده صورت وضعیت نیز نظارت کافی بر روی این وسیله نداشته است چراکه به دلیل صاف بودن لاستیک‌های عقب نمی‌بایست مجوز سرویس دریافت می‌کرده است.

عامل بعدی موثر در این حادثه راه بوده است. چراکه این قسمت از جاده، دارای قوس با شیب منفی 6 درصد، فاقد روشنایی و فاقد گاردریل در محل دهانه پل بوده است که نقش مهمی در شدت حادثه داشته است. با در نظر گرفتن دیه فوت شدگان به عنوان هزینه‌های ریالی فوت و همچنین سایر هزینه‌های ریالی مجروحان و خسارت اتوبوس، این حاد 800 میلیون تومان هزینه داشته است.

5-2- کوار - شیراز (شهریور 1378)

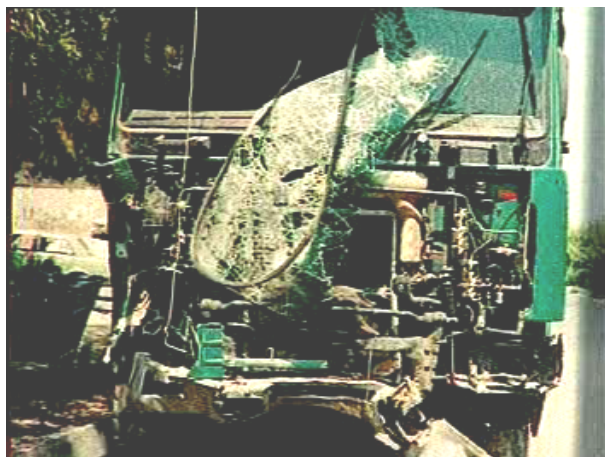
17.30 11 شهریور ماه سال 1378 در کیلومتر 3 محور کوار - شیراز، یک دستگاه تریلی تانکر گاز و یک سواری جیپ درگیر تصادفی شدند که نتیجه آن 16 کشته و 1 .

این افراد به قصد خرید عروسی سوار بر یک دستگاه جیپ تویوتا شده بودند که هدایت خودرو را نیز یکی از افراد همین خانواده ها بر عهده داشت. حتما شما هم می توانید تصور کنید که تعداد بیش از حد ظرفیت سرنشینان چگونه بر عکس عملهای راننده تاثیر گذاشته است.

از طرف دیگر یک دستگاه تریلی تانکر گاز که بارش را خالی کرده بود، با سرعت غیر متعارف از مسیر مقابل پیش می . راننده ی تریلی با داشتن 12 سال سابقه کار با سرعت 100 کیلومتر بر ساعت در حال حرکت بود. راننده تریلی غافل از سرعت خویش اقدام به سبقت می کند. ابتدا از یک اتومبیل سواری عبور می کند و قصد دارد از یک اتوبوس سبقت بگیرد که ناگهان خود را در مقابل اتومبیل سواری می بیند. راننده تریلی به رغم بر جای 25 متر خط ترمز نتوانست وسیله ی نقلیه را که با سرعت غیر مطمئن در حرکت بود کنترل کند و از رو به رو با خودرو جیپ سواری برخورد می کند و 21 متر با خود می کشد تا آنجا که آن را کاملاً در هم خورد می کند.

کالبدشکافی حادثه

در این حادثه یکی از عمده ترین دلایل، سرعت غیر مطمئن راننده تریلی و بی احتیاطی او بوده که نتوانسته فاصله و سرعت خودرو مقابل را در هنگام سبقت گرفتن به درستی تعیین و برآورد کند. دلایل دیگری که در این حادثه دخیل بودند، می توان به نداشتن برگ معاینه ی فنی، صاف بودن لاستیک ها و معیوب بودن یکی از لاستیک های جلو و همچنین بی توجهی به قوانین و مقررات راهنمایی اشاره کرد.

5-3- تربت حیدریه -

کیلومتر 11 محور تربت حیدریه - شادمهر در استان خراسان، شاهد حادثه ای ناگوار بوده که در جریان آن در اثر برخورد یک دستگاه اتوبوس مسافربری و یک دستگاه کامیون متاسفانه 19

بررسی های کارشناسی مربوط به حادثه کیلومتر 11 محور تربت حیدریه - ی دهد که راننده اتوبوس مسافربری درگیر در این حادثه، بعد از ثبت ساعت در پاسگاه راهنمایی و رانندگی شادمهر، به طرف شهرستان تربت حیدریه در حال حرکت بوده و بعد از اینکه حدودا 9 کیلومتر از این پاسگاه فاصله می گیرد، بدون توجه به جلو و با تخمین اشتباه شرایط، اقدام به سبقت گرفتن از یک اتوبوس دیگر می کند. این طور که از شرایط برمی آید، راننده اتوبوس مسافربری با دیدن کامیونی که در مسیر مقابل به طرف او حرکت می کرده، تلاش می کند تا به سبقت خود خاتمه دهد و به مسیر قبلی خود برگردد. اما چون در این کار ناکام می ماند، تصمیم می گیرد که ترمز کند و با تغییر مسیر از برخورد با کامیون جلوگیری کند. اما متاسفانه در این کار هم موفق نمی شود و در نهایت آن برخورد فاجعه آمیز، حادث می شود.

کالبدشکافی حادثه

شاید اگر راننده جوان این اتوبوس توجه و دقت مناسبی داشت، این اتفاق هرگز نمی افتاد. اول اینکه نتوانست سرعت و فاصله وسیله نقلیه رو به رو را به درستی تخمین بزند. دوم اینکه راننده اتوبوسی را که قصد داشت از او سبقت بگیرد، از نیت خود مطلع نکرد. زیرا اگر این کار را کرده بود، شاید با همکاری راننده آن اتوبوس می جلوی این حادثه را گرفت.

4-5 - تبریز

در ساعات اولیه یک صبح تابستانی در حالی که بسیاری از مسافران یک دستگاه اتوبوس مسافری که از تبریز در حال حرکت بود، در خواب صبحگاهی بودند، راننده اتوبوس در یک اقدام غیر مسئولانه جای خود را به یکی از بستگانش که فاقد گواهینامه رانندگی بود داد تا خودش بتواند قدری استراحت بکند. دقایقی بعد پس از این که پلیس راه مشغول تنظیم گزارش حادثه بود، در ابتدای فهرست اسامی مقتولان این حادثه نام راننده اصلی و راننده فاقد گواهینامه را هم ثبت کرد. این دو، هرچند خودشان هم در این حادثه جان باختند و به این ترتیب تاوان کار اشتباه و غیر مسئولانه خود را هم دادند، اما متأسفانه این حادثه قربانیان دیگری هم داشت و به غیر از آن 20 نفر دیگر هم جان باختند.

کالبدشکافی حادثه

حادثه 70 کیلومتر تبریز در حالی رخ داد که راننده فاقد گواهینامه یک دستگاه اتوبوس مسافری که به جای راننده اصلی اتوبوس هدایت آن را بر عهده گرفته بود، در داخل پیچ و بر روی خط ممتد، یعنی جایی که سبقت گرفتن ممنوع است، تصمیم گرفت از اتوبوس جلویی خود سبقت بگیرد. اما به دلیل عدم مهارت کافی در رانندگی در این کار موفق نشد و با پشت اتوبوس جلویی خود برخورد کرد و به سمت چپ جاده منحرف شد و در این حالت بود که با کامیون کمپرسی که از سمت مقابل در حال حرکت بود برخورد می کند. متأسفانه در این حادثه راننده ی اتوبوس، راننده ی کامیون و 10 نفر از سرنشینان اتوبوس کشته شدند و 15 نفر دیگر هم مجروح شدند.

5-5 - ایزدخواست

در جریان این حادثه که در ساعت 5.20 بامداد رخ داد، یک دستگاه تریلر iveco که راننده ی جوان و کم تجربه ای هم آن را هدایت می کرد، احتمالاً به دلیل خواب آلودگی راننده از مسیر خود منحرف می شود و با تجا به سمت چپ جاده با اتوبوس مسافری که در خط مقابل حرکت می کند، تصادف می کند و نتیجه اش هم کشته شدن 7 نفر از سرنشینان اتوبوس مسافری و همچنین فوت 5 نفر از مجروحان حادثه بعد از امداد رسانی است.

پوسیدگی پنهان بدنه ی اتوبوس به قدری زیاد بود که در هنگام تصادف بسیار شد و تعدادی از سرنشینان آن و حتی خود راننده به بیرون پرتاب شدند.

وقتی که به رغم اقدامات ایمنی و احتیاطی تصادفی روی می دهد، آنچه که بیشتر از همه در شدت تلفات و خسارات وارده موثر است، وضعیت فنی خودرو و میزان مقاومت آن در برابر

کالبدشکافی حادثه

انحراف به سمت چپ جاده علت اصلی حادثه ای بود که در محور - ایزدخواست - ارزیابی ها و بررسی های کارشناسانی که به این حادثه رسیدگی کردند نشان داد که آن چیزی که بیشتر از همه باعث شدت خسارات و تلفات این حادثه شده بود، فرسودگی زیاد بدنه اتوبوس مسافری بود که در این حادثه درگیر بود. این که تنها 14 سال از تاریخ تولید این اتوبوس می گذشت، اما بدنه آن بسیار پوسیده بود.

هرچند که فرسودگی اتوبوس عامل اصلی حادثه ی - ایزدخواست نبود، اما شکی در این نکته نیست که این اتوبوس تا این اندازه فرسوده و نایمن نبود، تلفات و خسارات ناشی از این حادثه به مراتب کمتر بود.

5-6- پلیس راه گناباد

در این حادثه راننده کامیون با دیدن سوسوی چراغ های پاسگاه پلیس راه گناباد از راه دور، چراغهای خودش را خاموش کرد. می

متری پاسگاه وارد یک جاده فرعی در غیر این صورت به خاطر بارگیری غیرمجاز و بیش از ظرفیت جریمه می . در تاریکی نیمه شب راننده کامیون به سختی می توانست راه فرعی را پیدا کند. ناگهان متوجه شد که از ورودی راه فرعی رد شده است. به همین خاطر ترمز کرد و کامیون خود را در وضعیت دنده عقب قرار داد. وقتی به تقاطع راه فرعی رسید، قسمت عقب کامیون تقریباً تمام جاده را اشغال کرده بود. در همین احوال یک دستگاه اتوبوس مسافربری که در جهت غرب به شرق در حرکت بود، لحظه به لحظه به محل نزدیک و نزدیکتر می شد. ع راه فرعی راننده

دلیل تابش نور خودروهایی که از رو به رو در حال حرکت بودند، متوجه حضور کامیون آنهم با چراغهای خاموش در

جاده نشد و با سرعت بیش از 60 کیلومتر بر ساعت با کامیون برخورد کرد.

7 نفر دیگر هم در راه

بوس متلاشی شد و در همان لحظه 2

انتقال به بیمارستان و در بیمارستان فوت کردند.

کالبدشکافی حادثه

کامیون که پس از رخ دادن حادثه از محل گریخت و بعدا دستگیر شد، مقصر اصلی این حادثه های دیگری را هم می توان در بروز این حادثه مورد بررسی قرار داد. اقدامات کنترلی و اعمال قانون ماموران پلیس راه در پاسگاه های بین شهری ناخواسته موجب شده که برخی از رانندگان در جاده ها بدون توجه به بدیهی ترین مقررات و قوانین، رانندگی کنند و تنها در نزدیکی پاسگاه های پلیس راه تظاهر به رعایت قانون کنند و ای از آنها حتی با شناسایی محل پاسگاه ها مسیرهایی را برای حرکت انتخاب کنند که از مقابل پاسگاه رد

5-7- اندیمشک -

حادثه کیلومتر 56 محور اندیمشک - خرم آباد همان حادثه معروفی است که طی آن متاسفانه 7 دانشجویان نخبه ریاضی کشورمان جان خود را از دست دادند. هرچند در این حادثه خواب آلودگی راننده، آشنا نبودن او به جاده و همینطور لغزندگی سطح جاده عوامل اصلی بروز این حادثه شناخته شدند، اما شاید اگر به جای استفاده از سرویس خصوصی یک دانشگاه و همینطور راننده در استخدام آن، از رانندگان با تجربه شرکت های حمل و نقل مسافری استفاده می شد، و یا از فعالیت رانندگان مسن جلوگیری می شد، این حادثه رخ نمی داد.

این حادثه هم متاسفانه مثل همه حوادث رانندگی نتایج و پیامدهای ناراحت کننده ای را به جلوی این ای را که منجر به کشته شدن عده ای از دانشجویان نخبه کشورمان شد را گرفت. تنها راه پیشگیری از این حوادث ناگوار، این است که باور بکنیم که قوانین و مقررات راهنمایی برای حفاظت از ما وضع شده اند و اگر

محدودیت‌هایی اعمال می‌شود، و اگر متخلفین مجازات می‌شوند، تنها به این خاطر است که ما جاده‌هایی امن و سفرهایی مطمئن داشته باشیم.

5-8- - اندیمشک (اردیبهشت سال 1387)

16 22 اردیبهشت ماه سال 1378 از پاسگاه انتظامی برون شهری شوش به یکی از خودروهای گشتی پلیس راه خبر داده شد که در کیلومتر 75 - اندیمشک تصادفی رخ داده است. ماموران پلیس راه زمانی به محل حادثه رسیدند که مجروحان حادثه توسط خودروهای عمومی به بیمارستان انتقال یافته بودند. تصادف بین یک دستگاه تریلر بنز و یک دستگاه اتوبوس مسافربری بنز اتفاق افتاده بود. و به غیر از مجروحان که از محل حادثه به مراکز درمانی انتقال یافته بودند، متاسفانه پارچه‌های سفیدی روی 6 نفر کشیده شده بود که بر اثر بررسی‌های کارشناسان نشان داد که احتمالاً راننده‌ی تریلر دقایقی قبل از تصادف در مسیر خود با مانع یا خودروی دیگری مواجه شده و برای اینکه بتواند از خطر فرار بکند، در یک اقدام غیر منطقی و شتابزده به سمت چپ جاده منحرف شده و با اتوبوس بنزی که در مسیر مقابل در حال حرکت بوده برخورد می‌کند. متاسفانه نتیجه این حادثه بسیار تاسف بار بود. راننده اتوبوس، کمک راننده و 4 نفر دیگر از سرنشینان اتوبوس جان خود را از دست دادند و متاسفانه 15 نفر در این حادثه مجروح شدند.

کالبدشکافی حادثه

- اندیمشک، کارشناس پلیس راه علت اصلی حادثه را بی احتیاطی راننده تریلر و انحراف او را به سمت چپ جاده اعلام کرد. - اندیمشک در هنگام بروز این حادثه برای 4 دست‌مرمت و بازسازی بود و در چنین شرایطی راننده‌ی تریلر باید با دقت و احتیاط بیشتری رانندگی می‌کرد. این محور یکی از پرترددترین محورهای کشور است و مسیر ارتباطی بنادر مهمی مانند بندر امام، بندر خرمشهر و به مرکز کشور است. اما مسطح بودن جاده موجب آن شده که برخی از رانندگان بدون در نظر گرفتن مقررات از سرعت مجاز تعیین شده تخطی کنند و در چنین شرایطی هر برخوردی می‌تواند مرگبار باشد.

9-5 - (1376)

این حادثه در روز دوشنبه 13 1376 در جریان این . در جریان این حادثه یک دستگاه کامیون ولوو که محموله ی آن پوکه معدنی بود با یک دستگاه اتوبوس مسافربری که 47 مسافر داشت و از سمت نوشهر به سمت نور در حال حرکت بود، برخورد کرد. شدت این حادثه به علت سرعت بیش از حد هر دو وسیله نقلیه بسیار زیاد بود به حدی که در جریان آن 6 نفر که 2 نفر از آنها رانندگان کامیون و 42 نفر دیگر زخمی شدند. یکی از مجروحان حادثه در همان زمان به کارشناسان اعزامی سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور گفته بود که راننده اتوبوس مسافربری بعد از یک تاخیر نیم ساعته، آنهم به درخواست مسافران برای خرید سوغات قصد داشته با سرعت بیشتر این تاخیر را جبران کند. اساس اظهارات شاهدان، محل وقوع حادثه ورودی دهنه یک پل بوده است. در محل ورودی پل یک دستگاه وانت نیسان به علت کم عرض بودن پل به طور کامل توقف کرده بود تا اتوبوس مسافربری بتواند از روی پل عبور کند. همان موقع کامیون به پل نزدیک می شود و برای جلوگیری از برخورد با وانت نیسان که در مسیرش متوقف بوده به سمت چپ جاده منحرف می شود و با اتوبوس مسافربری که در مسیر مقابل او در حال حرکت بود می کند.

کالبدشکافی حادثه

– نوشهر بر اساس گزارش پلیس راهنمایی و رانندگی علت اصلی برخورد بی احتیاطی راننده کامیون و انحراف او به سمت چپ بوده و همینطور سرعت بیش از حد هر دو وسیله نقلیه باعث شدت گرفتن این حادثه شد.

10-5 - شمه علی

وقتی که کاروان فامیلی در دومین روز از سفر خودشان به شهر دامغان رسیدند، به پیشنهاد همسفران تصمیم گرفتند که برای استراحت به یک منطقه تفریحی در حومه ی دامغان به نام چشمه علی بروند. که قصد مراجعت به دامغان را داشتند، راننده اتوبوس که آشنایی با جاده های آن مسیر را نداشت، ناگهان خود را در یک سراسیمگی تند و با پیچ های خطرناک دید که لحظه به لحظه هم بر سرعت اتوبوس اضافه می شد و راننده فقط سعی می کرد که اتوبوس از مسیر اصلی خود خارج نشود. اما متاسفانه در این کار توفیقی به دست نیامد. اتوبوس مسافربری که راننده آن در سراسیمگی جاده موفق به کنترل وسیله نقلیه خودش نشد، ابتدا با حفاظ آهنی کنار پل برخورد می کند و در این حالت مسافت 10 متر را طی می کند. هر چند که برخورد اتوبوس با حفاظ آهنی پل باعث شد که سرعت اولیه اتوبوس قدری گرفته شود، اما به علت عدم مقاومت نر های آهنی اتوبوس با سقف به کف رودخانه سقوط می کند و به این دلیل که ستونهای اتوبوس به قدر کافی مقاوم نبودند، سقف اتوبوس به صندلی ها می چسبد و باعث وارد آمدن ضربه مغزی به سرنشینان و در نهایت مرگ آنها می . در جریان این 20 نفر از سرنشینان این اتوبوس 26 نفر دیگر نیز زخمی شدند.

کالبدشکافی حادثه

بی احتیاطی راننده انایی او در کنترل وسیله نقلیه خود آنها به سبب عدم تغذیه موتور با دنده سنگین و مناسب و بالاخره تجاوز از سرعت مجاز در سراسیمگی و پیچ جاده علت اصلی حادثه ی کیلومتر 25 - چشمه علی بوده است. اتوبوس به رغم داشتن گواهینامه رانندگی پایه ی 1 رانندگی با وسایل نقلیه سنگین در سراسیمگی یک جاده پر پیچ و خم به جای استفاده از دنده سنگین از دنده سبک استفاده کرده که در آن شرایط سرعت اتوبوس به قدری زیاد شده که راننده نتوانسته اتومبیل خود را کنترل کند.

- 11-5 -

هنگامی که حادثه ی رانندگی کیلومتر 7 توام با ریزش باران و سطح جاده هم بسیار لغزنده بود. اما با این حال راننده کامیون کمپرسی که در سراسیپی جاده حرکت می کرد، بدون توجه به شرایط جاده پای خود را بر روی پدال گاز فشار می داد و لحظه به لحظه بر سرعت کامیون که یک 16 تنی را حمل می کرد و لاستیک های آن عاج مناسب هم نداشت، اضافه می شد. بعد از یک سبقت غیر مجاز بر روی خط ممتد، راننده کامیون کمپرسی خود را در مقابل یک دستگاه اتوبوس مسافربری که از سمت مقابل در حال حرکت بود دید و سعی کرد که با ترمز کردن از برخورد جلوگیری بکند که متأسفانه به دلیل لغزنده بودن جاده، لاستیک های صاف و سرعت زیاد موفق به این کار نشد و با اتوبوس مسافربری برخورد کرد که در نتیجه 6 نفر کشته و 7 . با توجه به بعد مسافت محل تصادف تا مراکز درمانی، وسایل نقلیه عبوری کمک های شایان و قابل توجهی را در انتقال مجروحین و مصدومین به بیمارستان ها انجام دادند که باعث نجات جان بسیاری از آنها شد.

کالبدشکافی حادثه

اصلی این حادثه خطای انسانی بوده است. ای که بی دقتی و بی توجهی او به مقررات و قوانین راهنمایی و رانندگی باعث بروز این حادثه شد، 7 سال سابقه رانندگی با وسایل نقلیه سنگین را داشته اما قد این است که یا این راننده اطلاعات فنی و حرفه ای لازم را نداشته و یا اینکه نسبت به مخاطرات احتمالی ناشی از عدم رعایت قوانین و مقررات توجهی نداشته است.

5-12- - کرج

اگرچه در حادثه ای که در کیلومتر 38 - کرج اتفاق افتاد، فقط 3 36 نفر سرنشین دادند، اما شاید باید این امر را به حساب بخت و اقبال بلند سرنشینان اتوبوس گذاشت.

چون هنگامی که این اتوبوس به عمق 30 متری دره سقوط کرد، چندین بار به دور خود چرخیده بود سرنشینان این اتوبوس برای لحظاتی سایه ی مرگ را بر سر خود دیده بودند. 18.45 یک روز بهاری یک دستگاه اتوبوس مسافربری که در محور کرج - چالوس در حال حرکت بود، در کیلومتر 38 با یک دستگاه پاترول که در پیچ جاده به سمت چپ منحرف شده بود، برخورد کرد. در این حادثه راننده اتوبوس برای اینکه آسیب کمتری به پاترول و سرنشینان آن وارد شود، به سمت راست جاده فرار کرد اما به خاطر لغزنده بودن سطح جاده بعد از اینکه با نرده های کناری راه بر خورد، که به درون دره سقوط کرد. ولی در عمق 30 متری در بین شاخ و . در این حادثه همه سرنشینان اتوبوس زخمی شدند که 3

بیمارستان . رانندگی در شرایط نامساعد جوی مثل ریزش باران، نیازمند مهارت های خاصی است که احتمالاً راننده پاترول فاقد این مهارت ها بوده و یا حداقل در آن شرایط بدون توجه به آنها رانندگی می کرده است. به هر حال بی احتیاطی این راننده باعث شد که همه ی سرنشینان این اتوبوس علاوه بر جراحت جسمی، لحظاتی بسیار ترس آور را تجربه کنند. در جریان این حادثه که این راننده باعث آن بود، 3 نفر کشته

- 1- محمدی آسا، اسدالله؛ قوانین و مقررات حمل و نقل جاده‌ای، نشر کارا، 1386
- 2- قوانین و مقررات حمل و نقل داخلی کالا و مسافر، تهران: کارا 1387
- 3- سایت سازمان راهدای و حمل و نقل جاده‌ای کشور به آدرس www.rmtto.ir
- 4- منصور، جهانگیر مجموعه قوانین، با آخرین اصلاحات تعزیرات حکومتی، تهران: 1388
- 5- باصری، علی اکبر هندبوک قوانین و مقررات م : 1387
- 6- منصور، جهانگیر مجموعه قوانین، با آخرین اصلاحات قانون تجارت، تهران: نشر دیدار 1388
- 7- مجموعه قوانین و مقررات بیمه، تهران: 1388
- 8- حسنی، حسن : میزان 1384
- 9- منصور، جهانگیر عه قوانین، با آخرین اصلاحات قوانین و مقررات کار، رفاه و تامین اجتماعی، 1388 :
- 10- منصور، جهانگیر مجموعه قوانین، با آخرین اصلاحات قانون کار، تهران، نشر دوران 1388
- 11- ملکی، بیژن؛ ابراهیم‌زاده، علی شرکت تعاونی از تصمیم تا تشکیل، تهران: پایگان 1388
- 12- مجموعه قوانین و مقررات حمل و نقل جاده : نشر علوم نوین 1377
- 13- "Keller's Tractor – Trailer Driver Training Manual", J.J. Keller & Associates Inc., 2004